

Nawae Najam kêtôm MATAI KETO

Nawae najam kêtôm Matai Keto nec gêjac jaen najam tonec namin gebe Kilisi (Mesia, Kêsiwaga), tañ Anôtô gêjac mata en nañ, Jesu tau. Bin tañ Anôtô gêjac mata gédên né lau géc Binlênsêm Langwa nañ, en gégôm nanô kêsá kèpi nac tau tonañ. Jesu têna kékôc en anga lau Juda nêñ, tañ en napa lêgen gêmôa êsêac nalun e kêtú kapôên nañ, mago najam gêlam gêden êsêac lau Juda taungen né atom, kepen namalac peben kêtôm nom nagamên gen gêwin.

Matai kédênan né Nawae Najam natitipgen napep. En gêjac m gédên Jesu têna kékôc en namin, go keto Jesu gêlin sanju ma Sadañ kélêtom en nabin. Go gelom en kékôc né sakin Mesiana sa namin gebe gêjam métê to kédôn lau ma gégôm gêmác ôlin najam kêsá jagêmôa Galilaia nagamen nañ. Su go keto Jesu anga Galilaia gêja Jerusalem nabin, gocgo gêjac min gên samob, tañ kêtáp en sa gédên né woke namuna nañ, e jagédên sêjac en kèpi ka ma Anôtô gênu en mata jali gèdi sa anga nacmatênên nañ.

Bin tê Najam tau gebe êwaka sa ênêc awêgen né, naten tonec gebe Jesu en kédôn sêga kapôên tau en goc, tañ gêwa Anôtônê Bin su sa amboac natau en ma kêsôm Anôtônê Gamên nawae lasêgen. Bin tañ en kédôn-kédôn nañ, sejon nagédô samob sa géc nasêbu kapôên 5 tonec gebe (1) Bin Lôcna, tañ en gêwa lau Gamên Undambêna nêñ nam sa gebe sêpô lêna taun kêtú Mêtêna to nalêlôm nawapac ma têtac malô to sebe sêngôm Anôtônê bin êtu

tôŋŋa ma taen walô lau to geŋŋa to ŋalêlôm ŋawa ma sê wama taunŋa to sêjanda êsêac kêtû Anôtônê biŋŋa. Go gêwa êsêacnêŋ kolenj to nêŋ lêŋ ŋam ma Anôtônê moasiŋ to nê ŋagêjô êjam ma sêŋgônj mateŋ jali ŋawasi ŋam sa amboac tonaj (môkêlatu 5-7); (2) Jesu kêkêŋ nê ŋacsenomi 12 sêja ma gêwa nêŋ sakiŋ ŋam sa gêdên êsêac (môkêlatu 10); (3) biŋgôliŋ kêpi Gamêŋ Undambêŋa ŋamŋa (môkêlatu 13), (4) tanac dabiŋ taunŋa gêjac Jesunê lau samob ŋawae (môkêlatu 18); go (5) Jesu geoc biŋ nom tonec ŋatêm ênac pep to Anôtônê Gamêŋ mênêsaŋa ŋabiŋ lasê (môkêlatu 24-25).

Ŋadênanj

1. Jesunê mimi ŋam to têna kêkôc enj ma gêmoa ŋapalêgeŋŋa ŋamiŋ 1:1–2:23
2. Ŋackêsagu Joaŋ nê sakiŋ 3:1-12
3. Jesu gêliŋ saŋgu ma Sadaŋ kêlêtôm enj 3:13–4:11
4. Jesu kêkôc nê sakiŋ sa gêmoa Galilaia 4:12–18:35
5. Jesu gêwi Galilaia siŋ gêja Jerusalem 19:1–20:34
6. Jesunê woke ŋamuŋa aŋga Jerusalem to malac, taŋ gêc malac tau ŋagala nanj 21:1–27:66
7. Apômtau gêdi sa ma geoc tau lasê ŋamiŋ 28:1-20

Jesu Kilisi nê ŋam (Luk 3:23-38)

¹ Abraham latu Dawid nê latu Jesu Kilisi nê ŋam ŋabuku tonec.

² Abraham kêka Isak lasê, Isak kêka Jakob lasê, Jakob kêka Juda to lasitêwai lasê, ³ Juda kêka Peres agêc Sera lasê, Tamar kêkôc êsêagêc, Peres kêka

Hesron lasê, Hesron kêka Aram lasê, ⁴ Aram kêka Aminadab lasê, Aminadab kêka Nason lasê, Nason kêka Salmon lasê, ⁵ Salmon kêka Boas lasê, Rahab kêkôc en, Boas kêka Obed lasê, Rut kêkôc en, Obed kêka Isai lasê, Isai kêka kiñ David lasê.

⁶ Dawid kêka Salomo lasê, Urianê awê kêkôc en, ⁷ Salomo kêka Rehoboam lasê, Rehoboam kêka Abia lasê, Abia kêka Asa lasê, ⁸ Asa kêka Josapat lasê, Josapat kêka Joram lasê, Joram kêka Usia lasê, ⁹ Usia kêka Jotam lasê, Jotam kêka Ahas lasê, Ahas kêka Heskia lasê, ¹⁰ Heskia kêka Manase lasê, Manase kêka Amos lasê, Amos kêka Josia lasê, ¹¹ Josia kêka Jekonia to lasitêwai lasê gêdên tañ sêngôn gamên jaba Babel nañ.

¹² Sêngôn gamên jaba Babel su acgom, go Jekonia kêka Sealtiel lasê, Sealtiel kêka Serubabel lasê, ¹³ Serubabel kêka Abiud lasê, Abiud kêka Eliakim lasê, Eliakim kêka Asor lasê, ¹⁴ Asor kêka Sadok lasê, Sadok kêka Akim lasê, Akim kêka Eliud lasê, ¹⁵ Eliud kêka Eleasar lasê, Eleasar kêka Matan lasê, Matan kêka Jakob lasê, ¹⁶ Jakob kêka Josep, tañ gêjam Maria nañ lasê, ma awê tau tonañ kêkôc Jesu, tañ, sêsam en sebe Kilisi nañ.

¹⁷ Gôlôac samob tonañ ñai anğa Abrahamnê e gêdên Dawid nañ nên ñadênañ 14, ma anğa Dawid e gêdên sêngôn gamên jaba Babel nañ nên ñadênañ 14, ma gêdên sêngôn gamên jaba Babel e gêdên Kilisi tau nañ nên ñadênañ 14.

*Jesu kêtú ñamalac
(Luk 2:1-7)*

¹⁸ Jesu Kilisi kêtú ñamalac ñalên tau tonec. Êsêac sê ênê tana Maria gêdên Josep. Agêc sêmoa sêwiñ taun atom e sêlic awê tau taê anğa Nalau Dabun

nê. ¹⁹ Ma ênê akweŋ Josep eŋ ɲac gêdêŋ gebe êŋgôm awê tau maja êsa atom, tec gebe êwi eŋ siŋ kelecgeŋ. ²⁰ Taê gêjam biŋ tonanŋ gêmoa e Apômtaunê aŋela geoc tau lasê to gêsunŋ mê gêdêŋ eŋ ma kêsôm gebe “Dawidnê latu Josep, taêm dani taôm atom, ôkôc nê m awê Maria sa wacêŋgônŋ êwiŋ aôm, gebe eŋ taê aŋga Ɲalau Dabuŋ nê. ²¹ Eŋ oc êkôc latu teŋ, nanŋ ôê ênê ɲaê gebe Jesu, gebe eŋ êsi nê lau su aŋga nêŋ sec to ênam êsêac kêsi.”

²² Biŋ samob tonanŋ ɲai ɲanô kêsa gebe Apômtaunê biŋ, taŋ kêkêŋ propete awasuŋ kêsôm lasê nanŋ, êtu anô gebe

²³ “Alic acgom, awêtakiŋ teŋ taê e êkôc latu teŋ, ma sê ênê ɲaê gebe Imanuel!” (tanam ôkwi gebe “Anôtô mênŋgêwiŋ aêac.”)

²⁴ Josep gêc mê e mata gêlac ma gêgôm kêtôm Apômtaunê aŋela kêsakiŋ eŋ, tec jakêkôc nê awê sa mênŋgêŋgônŋ gêwiŋ eŋ, ²⁵ ma gêjac jaê eŋ ɲapep e kêkôc latu su, ma gê ênê ɲaê gebe Jesu.

2

Lau mêtê aŋga oc ɲam

¹ Jesu têna kêkôc eŋ aŋga Betlehem Judaiaŋa gêdêŋ kiŋ Herodo nê têm su, ma lau samuc nêŋ lau mêtê aŋga oc ɲam jasêo lasê Jerusalem ² ma têtû kênac gebe “Judanêŋ kiŋ, ɲapale wakuc nanŋ, gêmoa ondod. Aêac alic ênê utitalata aŋga oc ɲam su, tec abe mênŋapônŋ aenŋduc êndêŋ eŋ.” ³ Kiŋ Herodo gêŋô e kêtakê ɲanô, ma lau Jerusalemŋa samob amboac tonanŋ. ⁴ Tec kêkalem launêŋ dabuŋsêga to biŋsutau samob sa jakêtu lêsu êsêac ɲapep gebe “Kilisi oc têna êkôc eŋ aŋga ondod.” ⁵ Ma êsêac sêjô eŋ awa

gebe “Anğa Betlehem Judaiana gebe propete keto amboac tonec gebe

⁶ ‘Aôm Betlehem gamêᶇ Judaᶇa, taᶇ kôtu kasêga Judaᶇa ᶇamôkê saun-saunma atom, gebe kasêga teᶇ mênêsa anğa aômnm, taᶇ ejop ᶇoc lau Israel.’ ”

⁷ Herodo gēᶇô su, go kêkalem lau mêtê kelecgeᶇ gebe sêndêᶇ eᶇ sêna ma kêtû Iêsu noc utitalata mêngeô lasêᶇa gêdêᶇ êsêac. ⁸ Go kêkêᶇ êsêac sêja Betlehem ma kêsôm gebe “Naatu kênac ᶇapalê tau ansin sugen e embe atap eᶇ sa, nanᶇo mênasôm ᶇawae êndêᶇ aê gebe tauc wacjapônᶇ ocduc amboac tonan.” ⁹ Sêᶇô kinê biᶇ su, go dêdi sêja. Ma utitalata, taᶇ sêlic anğa oc ᶇam nan, kêsêlêᶇ gêmun êsêac e jakêkô gamêᶇ, taᶇ ᶇapalê gêc nan ᶇaô. ¹⁰ Sêlic utitalata tau e têtac ᶇajam ma têtû samuc ᶇanô. ¹¹ Sêsô andu ᶇalêlôm sêja e sêlic ᶇapalê agêc têna Maria, tec sêu tauᶇ ma sêpônᶇ aenᶇduc gêdêᶇ eᶇ, go sêᶇa nêᶇ talu ma sê awa gold to katêkwi ma lakisia ᶇajam-ᶇajam sa jasêkêᶇ gêdêᶇ eᶇ.

¹² Ma Anôtô kêkêᶇ puc êsêac ᶇa mê gebe sêmu sêndêᶇ Herodo sêna atom, tec sêc sêsa intêna teᶇ sêmu sêja nêᶇ gamêᶇ.

Josep kêkôc nê gôlôac sa sêja Aiguptu

¹³ Êsêac sêc sêja su, go Apômtaunê aᶇela geoc tau lasê gêdêᶇ Josep ᶇa mê ma kêsôm gebe “Ôndi sa ma ôkôc ᶇapalê agêc têna sa aêc asap Aiguptu ana, naônᶇôn ᶇnê jakêᶇ biᶇ aôm acgom, gebe Herodo kêtû kêka-kêka gebe ênac ᶇapalê êndu.” ¹⁴ Tec Josep gêdi sêc kêkôc ᶇapalê agêc têna sa gêdêᶇ gêbêc, ma sêc sêsêp Aiguptu sêja. ¹⁵ Jasêmoa tonan e Herodo

gêmac êndu acgom, gebe biñ tañ Apômtau kêkên propete kêsôm lasê gebe
 “Aê gamôêc ñoc Latuc anğa Aiguptu gêmên” nañ êtu anô.

Herodo gêjac ñapalê dedec êndu

¹⁶ Gêdên tañ Herodo kêjala gebe lau mêtê sêsau en nañ, en têtac ñandan kapôên ma kêjatu lau gebe sênac ñapalê ñac anğa Betlehem to gamên ñamadiñ, tañ nêñ jala tagen to luagêc nañ, samob êndu kêtom ñasawa, tañ en kêtú lêsú biñ gêdên lau mêtê nañ.
¹⁷ Gêdên tonan biñ, tañ propete Jeremia kêsôm lasê nañ, kêtú anô gebe

¹⁸ “Sêñô awen ñaonda anğa Rama, sêwakic to têtaiñ tañiboa ñanô, gebe Rahel kêtaiñ nê gôlôac, ma sêjam malô-malô en e kêtôm atom, gebe sêjañagac.”

Sêkôc ñapalê Jesu anğa Aiguptu gêmu gêmên

¹⁹ Herodo gêmac êndu su acgom, go Apômtaunê anjela geoc tau lasê gêdên Josep anğa Aiguptu ña mê
²⁰ ma kêsôm gebe “Ôndi s ma ôkôc ñapalê agêc têna sa amu ana gamên Israel, gebe êsêac, tañ sêgôm gêñlêlôm sebe sensen ñapalê nañ, sêmac êndugac.”
²¹ Tec Josep gêdi sa, kêkôc ñapalê agêc têna sa ma sêc sêja gamên Israel. ²² Gêñô Arkelaus kêtú kiñ Judaiana gêjô tama Herodo su ñawae e kêtêc tau gebe êna tônê atom, tec gêc mê kêkên puc en ma gêc kêtaiñ taugen gêja gamên Galilaiana. ²³ Jagêô laeê malac teñ ñaê Nasaret ma gêngôn tonan gebe propetenên biñ êtu tôn gebe “Êsêac sêsam en gebe ñac Nasareneja.”

3

Nackêşagu Joaņ gêjam mêtê

(Mar 1:2-8; Luk 3:1-18; Joaņ 1:19-28)

¹ Gêdêñ têm tonañ ñackêşagu Joaņ kêpoa lasê ma gêjam mêtê gêmoa gamêñ sawa Judaiaña ² ma kêsôm gebe “Anam taôm ôkwi gebe gamêñ undambêña kêdabiñgac.” ³ Ñac tau tonañ, tec propete Jesaia kêsôm biñ kêpi eñ gebe

“Ñac teñ gêmôêc awa tonec gêmoa gamêñ sawa gebe

‘Amansañ gamêñ Apômtau êsêlêñña to amêtoc ênê intêna solop.’ ”

⁴ Joaņ tau tonañ kêsô ñakwê bôc kamele ñaôlilu to kêjandiñ ômbiñkap bôc ñaôlic gêc dambêpalê, ma geñ wagô to lêp kêtû nê mo. ⁵ Gêmoa tonañ, go lau Jerusalem to Judaia samob ma gamêñ Jordanna samob sêwê sêsa dêdêñ eñ sêja. ⁶ Êsêac seoc nêñ sec lasê, go kêsagu êsêac aña bu Jordan.

⁷ Joaņ gêlic Parisai to Sadukai nêñ taêsam sêmêñ gebe ênsaingu êsêac, tec kêsôm gêdêñ êsêac gebe “Moac ñalatu amac, asa gêwa sa gêdêñ amac gebe awê Anôtônê têtac ñandañ, tañ oc mênêsa nañ sa.

⁸ Asa nêm lêñ êwa amac sa gebe ajam taôm ôkwi.

⁹ Taêm êka to asôm êndêñ taôm gebe Abraham kêtû aêac tamenji, nec atom. Aê jasôm êndêñ amac gebe Anôtô kêtôm gebe êñu poc tonec ñai sa têtû Abrahamnê latui. ¹⁰ Ki ñamata gêdêñ kawakac tec gêc. Amboac tonañ ka samob, tañ sêjam ñanô ñajam atom nañ, oc êsap su ma êmbaliñ êpi ja êna. ¹¹ Aê tec kasagu amac ña bu anam taôm ôkwiña, ma ñac, tañ êndañguc aê nañ, nê ñaclai kêlêlêc aê su, ma aê katôm atom gebe jañgeñ ênê atapa. Ñac tonañ

oc ênsanġu amac ña Ñalau Dabuġ to ja. ¹² Eñ lêma kêkam lala sekolonġ ġeġña ġebe êtinġ ġeġñ ñapaôma ma ênac ñanô sa êpi nê andu-ġeġññanôña êna, go ñapaôma êkêġ êpi ja, taġ êsa ñapaġ naġ.”

Joanġ kêsagu Jesu anġa Jordan

(Mar 1:9-11; Luk 3:21-22)

¹³ ġêdêġ tonanġ tec Jesu anġa Galilaia jagêô lasê Jordan ġêdêġ Joanġ ġebe ênsanġu eġ. ¹⁴ Mago Joanġ ġêġac jao tau ġebe “Aôm ônsanġu aê acgom, go ñajam. Amboac ondoc ġôdêġ aê ġômôêġ.” ¹⁵ Tec Jesu ġêġô eġ awa ġebe “Galoc ondecġeġ ġebe ġêġac aêġêc ñawae ġebe danġôm binġ, taġ Anôtô kêġatu naġ, ñanô êsa.” Go Joanġ kêkêġ ġêwiġ eġ. ¹⁶ Jesu ġêlinġ sanġu su, go ġacġeġ kêpi anġa bu ġêmêġ, ma undambê ġeġña e ġêlic Anôtônê Ñalau amboac balôsi kêsêp maġġêsac eġ ñaô. ¹⁷ Ma awa teġ kêsas anġa undambê ġebe “Aêġoc Latuc tau tonec, tec têtac ġêwiġ eġ to ġalic eġ ñajam.”

4

Sadanġ kêlêtôm Jesu

(Mar 1:12-13; Luk 4:1-13)

¹ ġêdêġ tonanġ Ñalau Dabuġ ġêwê Jesu kêsas ġamêġ sawa ġêġa ġebe Sadanġ êlêtôm eġ. ² Ma Jesu ġêġam dabuġ mo ġeleġña 40 ma ġêbêcauc 40 e mo ġêġô eġ. ³ Go Sadanġ ġakêsôm ġêdêġ eġ ġebe “Aôm embe Anôtônê latu, go ôsôm poc tonec ñai êtu mo.” ⁴ Ma Jesu ġêġô eġ awa ġebe “Teto ġêc ġebe ‘Mo tageġ êôc ñamalac tôm atom, binġ samob, taġ kêsas Anôtô awa naġ, tec ġêôc eġ tôm.’”

⁵ Go Sadanġ kêkôc eġ aġêc sêpi malac dabuġ sêġa ġaketoc eġ kêkô lôm dabuġ ñasalôm ñalami, ⁶ ma

kêsôm gêdêñ enj gebe “Aôm embe Anôtônê Latu, go u taôm ôna gebe teto gêc gebe

‘Enj oc êsakinj nê anjela êtu aômña mênjêsip aôm ña lemeñ,

gebe ôndinj amkainj êpi poc atom.’ ” ⁷ Tec Jesu gêjô enj awa gebe “Teto tenj kêtiam gêwinj gebe

‘Ônsaê Apômtau aômnnêm Anôtô atom.’ ” ⁸ Go Sadanj kékôc enj agêc sêpi lôc balinj tenj sêja jakêtôc gamêñ nomña samob tonawasi gêdêñ enj ⁹ ma Kêsôm gebe “Aôm embe ôpônj amduc to otenj mec êndêñ aê, oc jalinj gêñ tonec ñai samob su êndêñ aôm êwac.” ¹⁰ Go Jesu kêsôm gêdêñ enj gebe “Sadanj, ôkôc taôm sa ôêc ôna gebe teto gêc gebe

‘Ôpônj amduc êndêñ Apômtau, aômnnêm Anôtô, to ônam sakinj enj taugen.’ ” ¹¹ Go Sadanj gêwi enj sinj, ma anjela mênjsêjam sakinj gêdêñ enj.

*Jesu gêja Galilaia ma gêjac m nê kôm mêtêña
(Mar 1:14-15; Luk 4:14-15)*

¹² Jesu gêñô sêkôc Joanj tônj ñawae su ma kêtainj tau su gêja Galilaia. ¹³ Go gêwi Nasaret sinj jagêngônj Kapanaum, tanj gêc gamêñ Sebulon to Naptali jabanj bugêjactonja, ¹⁴ gebe binj, tanj propete Jesaia kêsôm nanj, êtu anô gebe

¹⁵ “Gamêñ Sebulon to gamêñ Naptali, tanj gêc kêkanônj bugêjactonj anja Jordan ñamakenj ônêña nanj,

lau samuc nêñ Galilaia.

¹⁶ Lau tanj sêngônj gêsunjbôm nanj, sêlic ja kapôênj tenjgoc, ma êsêac, tanj sêngônj gêmác ñagamêñ ñakesec nanj, nêñ ja mênjkêpigac.”

17 Gêdêñ tonañ Jesu gêjam mêtê gêjac m gebe “Anam taôm ôkwi gebe gamêñ undambêña kêdabinjac.”

*Jesu kêkalem lau inja aclê
(Mar 1:16-20; Luk 5:1-11)*

18 Jesu kêsêlêñ gêmoa bugêjacton Galilaiana e gêlic ñaclagêc lasi, Simon, tañ sêsam en gebe Petere nan, agêc lasi Andrea sêkêñ wasañ sêmoa, gebe êsêagêc ñac ulu inja. 19 Tec kêsôm gêdêñ êsêagêc gebe “Andañguc aê ma oc jakêñ amagêc alô ñamalac.” 20 Tec gacgen dedec nêñ wasañ gêc ma têdaguc en.

21 Gêwi gamêñ tau sinj ma kêsêlêñ gêja e gêlic ñac ten agêc lasi kêtiam, Sebedai latuagêc Jakobo agêc lasi Joañ, sêngôn wanj sêwiñ tamenj Sebedai tau sêbênôc nêñ wasañ sêmoa, go gêmôêc êsêagêc. 22 Tec gacgen dedec wanj totamenjigenj kêpoac ma têdaguc en sêja.

*Jesu gêjam sakinj lau
(Luk 6:17-19)*

23 Go Jesu kêsêlêñ gêjac laoc Galilaia ñagamêñ samob ma kêdôn êsêac anja nêñ lôm to gêjam mêtê kapi ñawae ñajam Anôtônê gamêañña ma gêgôm launêñ gêmác to ôlinj ñasec tokainjtokainj ñajam kêsa. 24 Ma ênê wae kêsa gêjam gamêñ Suriana samob auc, tec sejon lau ñasec samob dêdêñ en sêja, lau togêmac tokainj-tokainj ma tonjandanj ñagêdô ma lau, tañ ñalau sec gêgôm êsêac to meloc kêtê êsêac ma ñatêkwa kêtú golonj nanj, ma gêgôm êsêac ôlinj ñajam kêsa samob. 25 Ma lau taêsam anja Galilaia to Malaclemenju ma anja Jerusalem to Judaia ma Jordan ñamakenj ônêña têdaguc en.

5

Biñ lôcña

¹ Jesu gêlic lau taêsam, tec kêpi lôc ten e jagêngôn sic, ma nê ñacseñomi dêdên en sêja. ² Go gêoc awa sa ma kêdôn êsêac to kêsôm gebe

Jesu awa gêoc lau
(Luk 6:20-23)

³ “Aê aoc êoc êsêac, nañ sêpô lêna taun kêtû mêtêña, gebe gamên undambêña kêtû êsêacnên.

⁴ Aê aoc êoc êsêac, nañ ñalêlôm ñawapac, gebe Anôtô oc ênac êsêac têtac tôn.

⁵ Aê aoc êoc êsêac, nañ nêñ ñalêlôm malô, gebe êsêac têtap gêñ, tañ Anôtô gêjac mata nañ sa.

⁶ Aê aoc êoc êsêac, nañ nêñ êka
ñanô gebe sêengôm biñ, tañ Anôtô
kêjatu nañ ñanô êsa,
gebe Anôtô oc êmoasiñ êsêac.

⁷ Aê aoc êoc êsêac, nañ taên walô lau, gebe Anôtô oc taê walô êsêac.

⁸ Aê aoc êoc êsêac, nañ nêñ ñalêlôm ñawa, gebe oc sêlic Anôtô.

⁹ Aê aoc êoc êsêac, nañ sê wama lau, gebe Anôtô oc êsam êsêac gebe latui.

¹⁰ Aê aoc êoc êsêac, nañ ñamalac
êjanda êsêac kêtû sêgôm biñ,
tañ Anôtô kêjatu nañ, ñanô kêsa,
gebe gamên undambêña kêtû êsêacnên.

¹¹ “Aê aoc êoc amac tec ñamalac sêmbu to sêjanda amac ma sêngôlin biñ ñakain gwalêkin êpi amac êtu aêña. ¹² Têmtac ñajam ma atu samuc, gebe nêñ ñagêjô kapôn gêc undambê, gebe amac masigen ma sêgôm propete lanğwa amboac tonan.

*Bij nom ñagwêc to ñajaña
(Mar 9:50; Luk 14:34-35)*

¹³ “Nom ñagwêc amac. Gwêc embe ñamakic ênaña, oc dangôm ñamakic êsa êtiam amboac ondoc, kêtú secgac. Tambaliñ siñ ma lau sêka tôñ.

¹⁴ “Nom ñaja amac. Malac teñ embe ênêc lôc, oc êsiñ tau ôkwi êtôm atom. ¹⁵ Embe têtuiñ ja sa, go sêñgênduc ña suc auc atom, tetoc êkô jakaiñ ñaô, go êpô lau samob, tañ sêmoa andu ñalêlôm nañ. ¹⁶ Amboac tonañ nêñ ja ñawê êsa êpô ñamalac, gebe sêlic amacnêñ kolen ñajam ma sêlambinñ Tamemi undambêña.

Bij kêpi biñsu

¹⁷ “Taêm anam gebe aê gameñ kêtú jansenñ Mosenê biñsu to propetenêñ biñ samob suña atom. Gamêñ kêtú jansenñ suña atom, kêtú janğôm êtu tôñña. ¹⁸ Biññanô, aê jasôm êndêñ amac gebe Undambê to nom oc ênaña ma ñatalô sepeñ to sêmôêña ñasauñ teñ oc ênaña anğa Mosenê biñsuña atom e samob êtu tôñ açgom. ¹⁹ Amboac tonañ, ñac teñ embe êwi biñsu tonañ ñasauñanô teñ siñ ma êndôñ lau êtôm tonañ, oc sêsam eñ gebe ñapalê sauñ ec teñ anğa gamêñ undambêña. Ma ñac teñ embe êmansañ to êndôñ biñ tau, oc sêsam eñ gebe ñac kapôêñ anğa gamêñ undambêña. ²⁰ Gebe aê jasôm êndêñ amac gebe amacnêñ biñğêdêñ embe êlêlêc biñsutau to Parisai nêñ ñêñgeñ atom, oc asô gamêñ undambêña ana atom.

*Bij kêpi têtac ñandanñ
(Luk 12:57-59)*

21 “Amac anôgac gebe sêsôm gêdên lau ñanô gebe ‘Ônac ñamalac êndu atom. Teñ embe ênac ñac teñ êndu, oc sêmêtôc eñ.’ 22 Mago aê jasôm êndên amac gebe Ñac teñ embe têtac ñandañ êndên nê lasitêwainên teñ, oc sêmêtôc eñ. Ma teñ embe êsôm lasitêwainên teñ gebe ‘Majam gêbac,’ oc gôlôacnên laumata sêmêtôc eñ. Ma teñ embe êsôm gebe, ‘Melocma gôbacgac,’ oc êsêp lamboam ñakêlêndiñ ñaja êna. 23 Embe ôkên nêm da êndên altar êna ma taêm ênam taôm gebe agêc lasim nêm biñ teñ gêc, 24 go ondec nêm da ênêc altar ñagala ma ôna agêc lasim amansañ biñ êndên taôm acgom, go ômu ôna ôkên nêm da.

25 “Nêm soño-soño embe êkên aôm ôndên ñac-mêtôcwaga, go ôtu palê êndên eñ seben êndên tañ asêlêñ amoa intêna nañ, gebe soño-soño êkên aôm ôndên mêtôcwaga atom. Moae mêtôcwaga êmasuc aôm ôndên gejobwaga kapoacwalôña, go eñ êmbaliñ aôm ôsêp kapoacwalô ôna. 26 Biñjanô, aê jasôm êndên aôm gebe Oc ôsa anga tônê ômôên atom e ônac nêm tôp samob êmbacnê acgom.

Biñ mockaiña

27 “Amac anôgac sêsôm gebe ‘Ôngôm gêñ mockaiño to mockaiña atom.’ 28 Mago aê jasôm êndên amac gebe Ñac teñ embe mata ê awê teñ e têtac êkac eñ, nañ êngôm gêñ mockaiña êndên eñ anga nê ñalêlôm. 29 Matamanô anôña embe êtim aôm, nañ ôkip sa ma ômbaliñ siñ. Ôlim ñagêñ teñ ênaña acgom, gebe sêmbaliñ aôm toôlim samucgeñ ôsêp lamboam ñakêlêndiñ ôna atom. 30 Ma lêmam anôña embe êtim aôm, nañ ôndim su ma ômbaliñ siñ. Ôlim

ņagêņ teņ ênaņa acgom, gebe sêmbaliņ aôm toôlim samucgeņ ôsêp lamboam ñakêlêndiņ ôna atom.

Bij sêndim sêmôcwalo êņgicna
(*Mat 19:9; Mar 10:11-12; Luk 16:18*)

³¹ “Êsêac sêsôm teņ gebe ‘Ñac teņ embe êndim sêmôcwalô êņgic, naņ êkêņ papia sêwi taun siņņa êndêņ awê.’ ³² Mago aê jasôm êndêņ amac gebe Ñac teņ embe êndim sêmôcwalô êņgic, go êņgôm eņ êtu awê mockaiņoņa. Embe awê tobiņ, go tasôm atom. Ma teņ embe ênam awê, taņ sêwi siņ su naņ, oc êņgôm gêņ mockaiņņa.

Bij tatôc lemeņņa

³³ “Ma amac aņô teņ, taņ sêsôm gêdêņ lau ñanô gebe ‘Ôtôc lêmam ônsau atom, ma ôņgôm biņ, taņ kôtôc lêmam naņ, ñanô êsa êndêņ Apômtau.’ ³⁴ Mago aê jasôm êndêņ amac gebe Atôc lememe atomanô, atôc êndêņ undambê atom gebe Anôtônê lêpôņ tônê, ³⁵ ma atôc êndêņ nom atom gebe ênê akaiņ ñalêpôņ, to atôc êndêņ Jerusalem atom gebe Kiņ kapôeņ tau nê malac. ³⁶ Ma ôtôc lêmam êpi mômêmapac atom gebe aôm tonañ ôņgôm mômêmlauņ tagenêpô tau ôkwi êtu kwalam me êtu jec nec kôtôm atom. ³⁷ Amacnêm biņ amboac tonec acgom gebe ‘Aec’ to ‘Masi’. Embe asôm ñalô êlêlêc tonec su, oc aņga ñac sec tau nê.

Bij ñagêjôņa
(*Luk 6:29-30*)

³⁸ “Amac aņôgac sêsôm gebe ‘Mataanô êjô mataanô ma luluņ êjô luluņ.’ ³⁹ Mago aê jasôm êndêņ amac gebe Anac jao taôm êndêņ ñamalac sec atom. Teņ embe êtap aôm êsêp alimanô anôņa,

nañ ôôtôc ñamakeñ êndêñ eñ êwiñ. ⁴⁰ Ma ñac ten embe taê ênam gebe êwê aôm ôndêñ mêtôcwaga ôna êtu êkôc nêñ ñakwê ôlimña, nañ ôkêñ ñaobo baliñ êwiñ. ⁴¹ Ma ten embe êkac aôm gebe ojon ênê waba intêna ñasawa tageñ, nañ ôsêlêñ ñasawa luagêc ôwiñ eñ. ⁴² Ten embe eteñ gêñ êndêñ aôm, nañ ôkêñ, ma ten embe êkôc tôp anga aômñêñ, nañ ôkêñ dêmôm eñ atom.

Biñ têmtac gewiñ ñacjoña
(Luk 6:27-28, 32-36)

⁴³ “Amac añôgac sêsôm gebe, ‘Têmtac êwiñ nêñ lau wacbañ aôm ma têmtac endec nêñ soño-soño.’ ⁴⁴ Mago aê jasôm êndêñ amac gebe Têmtac êwiñ nêñ soño-soño to ateñ mec êtu êsêac, tañ sêjanda amac nañña, ⁴⁵ ec atu Tamemi, tañ gêngôn undambê nañ, nê latui, gebe eñ kêkêñ nê oc kêpi kêpô lau sec to lau ñajam, ma kêkêñ nê kom gêjac lau gêdêñ to lau keso. ⁴⁶ Embe têmtac êwiñ lau, tañ têmtac gêwiñ amac nañ, oc ñanô amboac ondoc. Teloñ sêgôm gêñ tonañ amboac tonañeñ. ⁴⁷ Ma embe awem ênac nêñ lasitêwaigeñ, go añgôm gêñ ñanô amboac ondoc. Lau samuc sêgôm gêñ tonañ amboac tonañeñ. ⁴⁸ Amboac tonañ anac dabin taôm ñapep amboac Tamemi undambêña gêjac dabiñ tau ñapep.

6

Biñ tamoasiñ lauña

¹ “Alic taôm gebe anam sakiñ Anôtô êtu ñamalac sêlic amacña atom. Embe añgôm êtu lau sêlic amacña, go atap ñagêjô anga Tamemi, tañ gêmoa undambê nañ, nê sa atom.

² “Amboac tonañ embe ômoasiñ lau, nañ ôkêñ lau sênac dauc êtañ aôm atom amboac lau tetoc taun saña sêgôm sêmoa lôm to malaclun gebe ñamalac sêlambin êsêac. Biññanô, aê jasôm êndên amac gebe Êsêac seso nêñ ñaôligac. ³ Mago aôm embe ômoasiñ lau, nañ ôngôm kelecgeñ, lau teñ sêñô ñawae atom, ⁴ gebe nêñ moasiñ êsiñ tau ênêc lêlômgeñ, go Tamam, tañ gêlic gêñ kêsêp lêlômgeñ nañ, êkêñ ñagêjô êndên aôm.

Biñ tateñ mecña
(Luk 11:2-4)

⁵ “Ma embe ateq mec, nañ atôm lau tetoc taun saña atom, gebe êsêac têtac gêwiñ gebe teteñ mec sêkô lôm to intêna gêga tau ñamala êtu têtôc taun êndên lau sêlic êsêacña. Biññanô, aê jasôm êndên amac gebe Êsêac seso nêñ ñaôligac. ⁶ Mago aôm embe oteñ mec, nañ ôsô nêñ balêm ôna e naôlai katam auc, go oteñ mec êndên Tamam, tañ gêmoa lêlôm, ma Tamam, tañ gêlic gêñ kêsêp lêlômgeñ nañ, êkêñ ñagêjô êndên aôm.

⁷ “Embe ateq mec, nañ ateq êtu biñ ole amboac lau samuc atom. Êsêac tonañ seboc sêkôc ñanô êtu nêñ ñalô gwalêkiñña. ⁸ Atôm êsêac atom, gebe Tamemi kêjala gêñ, tañ gêjô amac ma abe ateq nañ kwananğeñ. ⁹ Amboac tonañ ateq nêñ mec amboac tonec gebe

“Tamemai, tañ gômoa undambê.

Aômnêñ ñaê lau sênam dabunğanğ.

¹⁰ Ômôên ôtu Apômtau ôtôm gamênğeñ.

Aômnêñ biñ êtu tôñ anğa nom amboac anğa undambê.

11 Ôkêñ aêacma mo êtôm bêcgeñña êndêñ aêac êndêñ oc tonec.

12 Nêm tôp, tañ gêc aêac nañ, ôsuc ôkwi amboac aêac asuc ma tôp ôkwi gêdêñ tañ.

13 Ôwê aêac asa létôm atom.

Ôjañgo aêac su aña gêñ sec.

(Aôm Apômtau, aôm ñaniniñ to ñajaña ma ñawê ñatau lañgwa teñgeñ. Biññanô.)'

14 Gebe amac embe asuc ñamalacnêñ biñ ôkwi, go Tamemi undambêña êsuc amacnêm biñ ôkwi amboac tonañ. 15 Ma embe asuc ñamalacnêñ biñ ôkwi atom, go Tamemi êsuc amacnêm biñ ôkwi atom amboac tonañgeñ.

Biñ tanam dabuñ moña

16 “Embe anam dabuñ mo, nañ añgôm lañômanô bêlê-bêlê amboac lau tetoc tañ saña atom. Lau tonañ sêgôm lañôñanô taujala gebe têtêc tañ êndêñ lau sêlic êsêac sêjam dabuñ mo. Tec biññanô, aê jasôm êndêñ amac gebe Êsêac seso nêñ ñaôligac.

17 Amboac tonañ aôm embe ônam dabuñ mo, nañ ôniñ oso môkêmapac to Okwasinñ lañômanô, 18 gebe ôtôc taôm ôndêñ lau sêllc aôm gôjam dabuñ mo nec atom, mago Tamam, tañ gêmoea lêlôm nañ, oc êjala ma gêlic gêñ kêsêp lêlômgeñ, tec êkêñ ñagêjô êndêñ aôm.

Biñ awa undambêña

(Luk 12:33-34)

19 “Anac nêm awa sa aña nom atom, gebe bulesen to da enesen gêñ tau su ma geñgeñtêna oc sêkwê ma sênam geñgeñ sa. 20 Anac nêm awa sa aña undambê acgom, gebe bulesen to da enesen su ma geñgeñtêna sêkwê ma sênam geñgeñ sa atom.

²¹ Gebe gamêñ, tañ nêñ awa gêc nañ, nêñ ñalêlôm oc êsap tòiñ amboac tonañgeñ.

Bij kêpi ôliñ ñaja
(Luk 11:34-36)

²² “Matamanô kêtú ôlim ñaja. Matamanô embe ñajam, oc ñawê ênam ôlim samucgeñ auc. ²³ Ma matamanô embe sec, oc ôlim samuc ñakesec. Embe ñawê, tañ gêc nêñ ñalêlôm nañ, ñakesec êsa, go ñakesec tau ênam sêga.

Bij tanam sakiñ Anôtô to awañ
(Luk 16:13)

²⁴ “Ñac teñ ênam sakiñ ñatau luagêc êngôm êtôm atom, eñ oc têtac endec teñ ma têtac êwiñ teñ me oc êsap teñ tòiñ ma têtac êmbu teñ. Amac amboac tonañ. Atôm gebe anam sakiñ Anôtô to awa êpi tageñ atom.

Bij tapô sim taauñ atomña
(Luk 12:22-31)

²⁵ “Tec aê jasôm êndêñ amac gebe Apô sim taôm êtu aniñ to anôm geñ êôc amac tòiñ amoa matem jaliña atom to êtu ñakwê ênsañ ôlimña atom. Amoa matem jali kêlêlêc mo ma ôlim kêlêlêc ñakwê su. ²⁶ Asala moc, nañ sêmoa umbonñ ñalabu. Êsêac taunñ sêsê gêñ to sejonñ ma sêjac ñanô sa kêpi andu atom, mago Tamemi undambêña gêlôm êsêac. Ma amac abe oc alêlêc moc tau atom me. ²⁷ Amacnêñ asa oc êpô sim tau êtu nê têm êmoa nomñañña ma ênac têku ñasawa tageñ êwiñ.

²⁸ “Amac apô sim taôm ñakwêña kêtú asageñña. Asala mênamiñ, tañ kêpuc kêkô saleñ nañ, gêjam kôm to kêsac obo atom. ²⁹ Mago jasôm êndêñ amac gebe Salomonê gêñ ñawasi samob, tañ kêkwa eñ auc

nañ, ñateñ kêtôm gêñ tonañ ñai atomanô. ³⁰ Mago Anôtô embe êkêñ gégwan, tañ galoc kêkô kôm ma bêbêc sêkêñ êsa ja nañ, ñagêlôm êkwa auc, nañ oc êkêñ gêñ êkwa amac auc êlêlêc atom me. Amac lau akêñ gêwiñ kwalecña. ³¹ Amboac tonañ apô sim taôm to asôm gebe ‘Taniñ asageñ’ me ‘Tanôm asageñ’ me ‘Tasô asageñ’ nañ atom. ³² Gêñ samob tonañ ñai lau samuc oc taêñ êka. Mago Tamemi undambêña tec kêjala gebe apô lêna gêñ samob tonañ ñai. ³³ Amboac tonañ ansom ênê gamêñ to anğôm biñ, tañ eñ kêjatu nañ, êtu ñamata acgom, go gêñ samob tonañ ñai êtu amacnêm êwiñ. ³⁴ Apô sim taôm êtu gêñ elen bêbêcña atom, gebe apô sim taôm gêñña oc masi êndêñ elen bêbêc atom. Gêñwapac kêlêti bêc samob auc kêtômgeñ.

7

Bij tamêtôc lauña (Luk 6:37-38, 41-42)

- ¹ “Amêtôc lau atom, go Anôtô êmêtôc amac atom.
- ² Gebe Anôtô êmêtôc amac êtôm amac amêtôc lauña nañ, to ênam dôñ amac êtôm dôñ, tañ anam dôñ lauña nañ. ³ Asageñ gôlic ka ñasili, nañ gêgun lasim mataanô ma ka ñadambê, tañ kêkô taôm matamanô nañ, gôlio, sapu. ⁴ Ma amboac ondoc gobe ôsôm êndêñ lasim gebe ‘Ondecgeñ ma jambuc ñasili anğa matamanô sa.’ Mago ka ñadambê kêko aôm taôm matamanô. ⁵ Aôm dansañtêna, ômbuc ka ñadambê anğa matamanô sa êmuñ acgom e ñawa êsa, go ômbuc ñasili anğa lasim mataanô sa.
- ⁶ “Akêñ gêñ dabuñ êndêñ kêam atom, oc sêkac taun ôkwi ma sêñac amac, to ambaliñ nêm kêkôm,

tañ kêtü nê̄m awamata nañ, êndêñ bôc atom, oc sêka popoc.

Ateñ, ansom, amandi katam

(Luk 11:9-13)

⁷ “Ateñ gêñ, go akôc ñanô, ansom, go atap sa, amandi katam, go êlêc su êndêñ amac. ⁸ Gebe ñac, tañ keteñ gêñ nañ, êkôc ñanô sa to ñac, tañ gesom nañ, êtap sa. Ma ñac, tañ kê̄madi katam nañ, êlêc su êndêñ eñ. ⁹ Amacnê̄m asa, nañ latu eteñ mo ma êkêñ poc êndêñ eñ, ¹⁰ me eteñ i ma êkêñ moac êndêñ eñ. ¹¹ Amac lau sec, mago ajala akêñ gên ñajam êndêñ nê̄m gôlôac ñasec-ñasec. Ma abe Tamemi, tañ gêmôa umdambê nañ, êkêñ gêñ ñajam êndêñ êsêac, tañ teteñ eñ nañ, êlêlêc su atom me. ¹² Gêñ samob, tañ amac abe ñamalac sêñgôm êndêñ amac nañ, taôm añgôm êndêñ êsêac, gebe Mosenê biñsu to propetenêñ biñ ñam tau tonec.

Biñ sacgêdô gasuc-gasucña

(Luk 13:24)

¹³ “Asô sacgêdô gasuc-gasuc ana, gebe sacgêdô kapôeñ to intêna kêsô gedec, tañ gêwê lau sepeñ sênaña tau nañ, ma lau taêsam sêsa tonañ. ¹⁴ Ma sacgêdô gasuc-gasuc to intêna saun, tañ gêwê gêdêñ gamêñ dangon maten jaliña nañ, ma lau, tañ têtap intêna tonañ sa nañ luagêcgeñ.

Tajala ka êndêñ ñañanô

(Luk 6:43-44)

¹⁵ “Ajop taôm êndêñ propete dansañ, gebe lau tonañ tonakwê domba ñaôlic dêndêñ amac sêwac, mago nêñ ñalêlôm amboac kêam ñaclai sêñac gêñ ñawaô. ¹⁶ Ajala êsêac êndêñ nêñ lê geñ. Aiñ oc

tajon anğa okêm atom, ma jambô anğa locgôm atom. ¹⁷ Amboac tonan ka njam samob gêjam njanô njamgen, ka sec tec gêjam njanô sec. ¹⁸ Ka njam oc êtôm gebe ênam njanô sec atom, ma ka sec oc êtôm gebe ênam njanô njam atom. ¹⁹ Ka samob, tan ênam njanô njam atom nan, oc sêsap su ma sêmbalin êpi ja êna. ²⁰ Amboac tonan ajala êsêac êndên nêj lêj njanô.

²¹ “Lau samob, tan sêsam aê gebe ‘Apômtau, Apômtau’ nan, oc sêsô gamên undambêna sêna tomalagen atom, lau tagen, nan sêngôm Tamoc, tan gêmoa undambê nan, nê biñ êtu tôn. ²² Êndên bêc ônê lau taêsam oc sêsôm enden aê gebe ‘Apômtau, Apômtau, aêac aoc biñ lasê ajam aôm lanôm to atin jalau sec ajam aôm lanôm ma agôm gênsêga gwalêki njam aôm lanôm, agôm atom me.’ ²³ Mago aê oc jasôm êpi êsêac gebe ‘Kajala amac atomanô, secwaga, aêc su anğa aênoc.’

Nac luagêc sêkwê andu
(Luk 6:47-49)

²⁴ “Lau, tan sêjô aênoc biñ tonec ma sêngôm njanô êsa nan, têtôm nac tokauc, tan kêsuj nê andu kêsêp poc. ²⁵ Ma kom gêjac to bu gêc ma mu gêbuc njatêna jakêpi andu tau, mago kêku atom, gebe poc kêkapiñ tôn. ²⁶ Ma lau samob, tan sêjô aênoc biñ tonec ma sêngôm njanô êsa atom nan, têtôm nac meloc, tan kêsuj nê andu kêsêp ganac. ²⁷ Ma kom gêjac to bu gêc ma mu gêbuc njatêna jakêpi andu tau e kêku sa jagulun tagen.”

²⁸ Jesu gêjac mata nê biñ tonec ma lau samob têtakê kêtû ênê mêtêna, ²⁹ gebe en kêdôn êsêac

kêtom êsêacnêḡ biḡsutaḡ atom, kêdôḡ êsêac kêtom ḡac toḡjaclai teḡ.

8

Jesu gêgôm ḡac tokamocbôm ôli kêtu selec

(Mar 1:40-44; Luk 5:12-14)

¹ Gêdêḡ Jesu gêmu kêsêḡ aḡga lôc naḡ, lau taêsam têdaguc eḡ. ² Ma sêlic ḡac tokamocbôm teḡ mênkêpônḡ aduc gêdêḡ eḡ ma kêsôm gebe “Apômtau, embe têmtac êwiḡ, go ôḡgôm aê jatu selec.” ³ Tec Jesu kêmetôc lêma jakêmoasac eḡ ma kêsôm gebe “Aê gabe ôtu selec.” Ma gacgeḡ ênê kamocbôm kêsêlô. ⁴ Go Jesu kêsôm gêdêḡ eḡ gebe “Ôlic acgom, ôtu awê êndêḡ lau teḡ atom, naôtôc taôm êndêḡ dabuḡwaga ma ôkêḡ da êtom Mose kêjatu gebe êwaka nêḡ biḡ sa êndêḡ êsêac.”

Jesu gêgoôm kapitai Kapanaumḡa nê ḡacsenom ôli ḡajam kêsa

(Luk 7:1-10)

⁵ Go jagêô lasê Kapanaum ma kapitai teḡ gêdêḡ eḡ gêja jaketeḡ eḡ ⁶ ma kêsôm gebe “Apômtau, aêḡoc ḡacsenom, tê gêc ḡatêkwa kêtu golonḡ ma ḡandaḡ secanô.” ⁷ Tec Jesu kêsôm gêdêḡ eḡ gebe “Aê gabe jawac jaḡgôm eḡ ôli ḡajam êsa.” ⁸ Ma kapitai gêjô eḡ awa gebe “Apômtau, aê galic tauc katôm gebe ôsô ḡoc andu ḡasalôm ḡalabu ôna atom, ôsôm ḡa awamgeḡ ma ḡoc ḡacsenom ôli ḡajam êsa. ⁹ Gebe aê ḡac teḡ, taḡ kasô gôliḡwaga ḡagêdô ḡalabu ma siḡwaga sêsô aê ḡalabu. Embe jasôm êndêḡ ḡac teḡ gebe ‘Ôna,’ oc êna, ma êndêḡ ḡac teḡ gebe ‘Ômôêḡ,’ oc êmêḡ, ma êndêḡ ḡoc sakiḡwaga gebe

‘Ôngôm gêñ tonac,’ oc êngôm.” ¹⁰ Jesu gêñô e gêñac lêma ma kêsôm gédêñ lau, tañ tédaguc eñ nan, gebe “Binjanô, aê jasôm êndêñ amac gebe Aê katap Israelnêñ ñac teñ nê kêkêñ gêwiñ amboac tonañ sa atom. ¹¹ Amboac tañ jasôm êndêñ amac gebe Lau taêsam anga oc kêpi to oc kêsêpñ nasêwiñ Abraham agêc Isak ma Jakob sêniñ gêñ sêngôn gamêñ undambêña. ¹² Ma gamêñ tau ñaawêlatu nan têtin êsêac su sêsêp gêsunbôm, tañ gêc dêmôêña nan sêna. Anga tônê lau oc têtan ma lunlun êkôsiniñ tau ñano.” ¹³ Go Jesu kêsôm gédêñ kapitai gebe “Ôna, aômnêm bin ñanô êsa êtôm kôkêñ gêwiñ.” Ma gédêñ ñasawa tecenanjen ñacsenjom ôli ñajam kêsa.

*Jesu gêgôm lau taêsam ôlin ñajam kêsa
(Mar 1:29-34; Luk 4:38-41)*

¹⁴ Ma Jesu gêja Peterenê andu ma gêlic ênê lawao gêmac ôli ñawajaô kapôêñ gêc. ¹⁵ Tec kêmoasac eñ lêma ma ñandan gêôñ su, go gêdi sa mêngegêjam sakiniñ eñ.

¹⁶ Go ñakêtula sejon lau tonalau sec gwalêkin dêdêñ Jesu sêja, jakêtin ñalau sec tonañ ña awagen, ma gêgôm lau togêmac samob ôlin ñajam kêsa. ¹⁷ Eñ gêgôm amboac tonañ, tec bin, tañ propete Jesaia kêsôm nan, kêtuanô gebe “Eñ gêoc aêacnêñ gêmac to kêsip aêacnêñ ñandan sa.”

*Bin tandanguc Jesuna
(Luk 9:57-62)*

¹⁸ Jesu gêlic lau taêsam sêgi eñ auc, tec kêjatu gebe sembon eñ êna ñamaken ònêña. ¹⁹ Go binjutau teñ gédêñ eñ gêja jakêsôm gebe “Mêtêmôkê, gamêñ, tañ aôm gobe ôna nan, aê oc jandanguc aôm.” ²⁰ Tec Jesu kêsôm gédêñ eñ gebe “Mojan sê ic ma moc,

tañ sêmoa umbonj ñalabu nanj, sêjam sac, mago Ñamalacnê Latunê gamêñ tenj gebe endenj kwalim ênêcña gêc atom.” ²¹ Go ñacseñominêñ ñac tenj kêsôm gêdêñ enj gebe “Apômtau, ôlôc gebe jana jansuñ tamoc acgom.” ²² Tec Jesu kêsôm gêdêñ enj gebe “Ôndançuc aê ma ñacmatê sênsuñ taunj nêñ ñacmatê.”

Jesu kêsôm mu to ñadembom kêtû malô

(Mar 4:35-41; Luk 8:22-25)

²³ Jesu kêpi wanj ma nê ñacseñomi sêwiñ enj sêja, ²⁴ go mu gêbuc ñatêna gêli bu sa e ñadembom kêsâlê wanj auc, ma enj tau gêc bêc gêc. ²⁵ Tec êsêac têtû gasuc jasêñu enj ma sêsôm gebe “Apômtau, ônam aêac sa, oc dambac tanaña.” ²⁶ Go enj kêsôm gêdêñ êsêac gebe “Amac atênêp kêtû agenña, akêñ gêwiñ kwalecgoc.” Go gêdi sa gec binj mu to ñadembom, ma bênôñ kêsêp e kênôma. ²⁷ Tec ñamalac sêñac lemeñ ma sêsôm gebe “Enj ñac amboac ondoc tec mu to ñadembom tañenj wamu gêdêñ enj nec.”

Ñac luagêc tonjalau sec ança Gadarene ôlinj ñajam kêsâ

(Mar 5:1-20; Luk 8:26-39)

²⁸ Ma Jesu jakêsô lau Gadarene nêñ gamêñ ança ñagêjactonj ñamakenj ônêña. Tec ñac luagêc tonjalau sec sêsa ança sêô jadêdac enj. Ñaclagêc tau ñaclai sec, tec lau têtêc taunj ma sêsa intêna tonan atom. ²⁹ Tec agêc têtôc enj êndu ma sêmôêc gebe “Anôtônê Latu, aêacnêñ asagenj ñagêdô gêdêñ taunj. Amboac ondoc, ñanoc kêdabinj atom ma gômôêñ gobe ôiênsu aêac.” ³⁰ Bôcanô matu kapôêñ tenj señ gêñ sêmoa ñasawa ec balin, ³¹ tec ñalau sec tau teten enj gebe “Embe ôtiñ aêac, nanj ôkêñ aêac asêp bôc tomatu

tônê ñai ñalêlôm ana.” ³² Ma enj kêsôm gêdêñ êsêac gebe “Ana.” Tec sêsa jasêsêp bôc tonan ñalêlôm sêja ma bôc tau samob tomatugenj sêsabi anja sêlic gulunj tagenj jasêsêp bu sêjanja.

³³ Go lau bôcña sêc jasêô lasê malac ma sêjac minj binj samob, tanj kêtap ñaclagêc tonjalau sec sa nanj. ³⁴ Go lau malac tonanña samob sêpuc Jesu t ñtônj sêsa sêja e dêdac enj ma tetenj enj gebe êwi êsêacnêñ gamêñ sinj ma êc êna.

9

*Jesu gêgôm ñac ñatêkwa ketu golonj ôli ñajam kêsa
(Mar 2:1-12; Luk 5:17-26)*

¹ Jesu kêpi wanj tenj ma gelom jakêsô nê malac. ² Ma lau anja tonan sêbalan ñac tenj ñatêkwa kêtû golonj gêsac sac gêdêñ enj sêja. Jesu gêlic êsêac sêkêñ gêwinj, tec kêsôm gêdêñ ñac ñatêkwa kêtû golonj gebe “Latucenec, têtmac êpa su, gebe aê kasuc aômnêm sec ôkwi su.” ³ Ma binjsutaunêñ ñagêdô sêsôm gêdêñ taunjenj gebe “Ñac tonec kêsôm binj alôbalôbgoc.” ⁴ Mago Jesu kêjala binj, tanj êsêac taênj gêjam sêmoa nanj, ma kêsôm gebe “Amboac ondoc, amac taêm gêjam binj sec gêc nêm ñalêlôm. ⁵ Binj ondoc tasôm ñagaô. Tasôm tonec gebe ‘Aê kasuc aômnêm sec ôkwi’ nec, me tasôm gebe ‘Ôndi sa ma ôsêlêñ.’ ⁶ Ma aê gabe amac ajala gebe Ñamalacnê Latu kêtû ñatau anja nom gebe êsuc sec ôkwi anja nomña.” Go awa gêjac ñac ñatêkwa kêtû golonj gebe “Ôndi sa, ôc nêm mê sa ma ôêc ôna nêm andu.” ⁷ Tec ñac tau gêdi sa ma gêc gêja nê andu. ⁸ Lau taêsam sêlic e têtakê ma sêlambin Anôtô, gebe kêpuc ñamalac tônj ña ñaclai amboac tonan.

Jesu kêkalem Matai
(*Mar 2:13-17; Luk 5:27-32*)

⁹ Ma Jesu gêdi anğa tonan ma gêlic nacı tenj gêngôn telonj malen, nê nê Matai. Tec kêsôm gêdên enj gebe “Ôndanğuc aê.” Ma enj gêdi kêdaguc enj gêja.

¹⁰ Jesu geñ gên gêngôn andu tau, ma telonj to lau sec taêsam sêmênj sêngônj sêwiñ Jesu to nê nacsenomi. ¹¹ Parisai sêlic ma sêsôm gêdên ênê nacsenomi gebe “Amboac ondoci, ma amacnêm mêtêmokê geñ gên gêngônj gêwiñ telonj to lau sec.” ¹² Jesu gênô ma kêsôm gebe “Lau ôlinj nıam sêpô lêna tauñ kêtı doktaña atom, mago lau togêmac tec sêpô lêna. ¹³ Ana ma taêm ênam binj tonec nıam acgom gebe ‘Aê gabe akênj da atom, gabe taêm walô taômgenj.’ Gebe aê gamênj gabe jakalem lau gêdênj atom, jakalem lau secgenj.”

Binj tanam dabun moña
(*Mar 2:18-22; Luk 5:33-39*)

¹⁴ Gêdênj tonanjoanê nacsenomi dêdênj enj jatêtu kênac enj gebe “Amboac ondoci, tec aêac to Parisai ajam dabun mo, ma aômniêm nacsenomi sêjam dabun atom nec.” ¹⁵ Ma Jesu kêsôm gêdênj êsêac gebe “Lau embe sêniñ awê nıamoasiñ ma nıac-gebe-ênam-awêwaga êmoa êwiñ êsêac, oc nêñ nıalêlôm nıawapac me. Mago nıabêc oc mênêsa ma sêkôc nıac-gebe-ênam-awêwaga su anğa êsêacnênj, nanjo êsêac sênam dabun mo.

¹⁶ “Nıamalac tenj ambênôc nıakwê lanğwa nıa obo nıatali wakuc atom, gebe nıatali wakuc oc êôc nıakwê êngic ma êkac kalalac e êtu sec samucgenj. ¹⁷ Ma nıac tenj êkênj wain wakuc êsêp bôc nıaôlic lanğwa atom. Embe êngôm, oc wain êôc nıaôlic êpoa e êtaiñ ênaña,

ma naôlic tau Êtu sec. Wain wakuc sêkênj êsêp
 ñaôlic wakuc acgom, go êmoasiñ gên tau lulugen.”

*Jairi latuo to awê, tañ kêmoasac Jesunê ñakwê nañ
 (Mar 5:21-43; Luk 8:40-56)*

¹⁸ Gêdênj tañ Jesu kêsôm biñ tonañ gêdênj êsêac
 gêmoa nañ, Iômmôkê teñ mênkêpônj aduc gêdênj eñ
 ma kêsôm gebe “Aênoc latuco galoc gêmac êndu
 su. Mago ômôênmanj gebe ôkênj lêmam ênsac eñ ma
 mata jali êsa.” ¹⁹ Tec Jesu gêdi ma tonê ñacsenomi
 têdaguc eñ sêja.

²⁰ Ma awê teñ gêjam dec kêtôm Jala 12, nañ
 kêtû gasuc mênkêkô eñ dêmôêmu ma kêmoasac ênê
 ñakwê ñalêsô. ²¹ Awê tau kêsôm gêc taugenj gebe
 “Aê embe jamoasac ênê ñakwêgenj, oc êngôm aê ôlic
 ñajam êsa.” ²² Tec Jesu kêsâ tau ôkwi jamata gê eñ
 ma kêsôm gebe “Latucoenec, têtmac êpa su, kôkênj
 gêwiñ tec gêgôm aôm ôlim ñajam kêsâ.” Ma gêdênj
 ñasawa tecenanj awê tau ôli ñajam kêsâ.

²³ Go Jesu gêja e gêô lasê Iômmôkênê andu ma
 gêlic lau sêju gasuc to sêgôm ñaonda kapôênj, ²⁴ tec
 kêsôm gebe “Aêc su, gebe ñapalêo gêmac êndu atom,
 gêc bêcgenj tec gêc.” Ma êsêac sêômac eñ. ²⁵ Ma
 gêdênj sesoc lau sêsa sêja nañ, Jesu kêsô gêja kêkam
 ñapalêo gêdênj lêma ma eñ gêdi sa. ²⁶ Ma biñ tau
 ñawae kêsâ kêtôm gamênj tonañ ñai samob.

Jesu gêgôm matenpec luagêc ñajam kêsâ

²⁷ Jesu gêdi anga tonañ, ma matenpec luagêc
 têdaguc eñ, nañ sêmôêc kapôênj gebe “Dawidinê
 Latu, taêm walô aêagêc.” ²⁸ Kêsô andu gêja, ma
 matenpec luagêc tonañ dêdênj eñ sêja, tec Jesu kêtû
 kênac êsêagêc gebe “Amagêc akênj gêwiñ gebe aê

katôm gebe janğôm gêñ tonec me masi.” Agêc sêsôm gedenj enj gebe “Aec, Apômtau.” ²⁹ Go kêmoasac êsêagêc matenjanô ma kêsôm gebe “Nêm biñ, tañ akêñ gêwiñ nan, ñanô êsa.” ³⁰ Ma agêc matenjanô kêpoa lasê. Go Jesu kêbaob êsêagêc gebe “Alic taôm gebe asôm êndênj lau tenj sênô atom.” ³¹ Mago agêc sêsa sêja e sêgôm ênê wae kêsa kêtutapa kêtôm gamênj tonanñ ñai samob.

Jesu gêgôm awamê kêsôm biñ lasê

³² Êsêac sêsa sêja ma lau sêkôc ñac tonjalau awamê tenj sêmênj. ³³ Jesu kêtinñ ñalau sec tonanñ kêsa gêja su, go awamê tau kêsôm biñ lasê ma lau taêsam tonanñ sênac lemenj ma sêsôm gebe “Aêac taiic gêñ tenj amboac tonec anğa Israel atomanô.” ³⁴ Ma Parisai sêsôm gebe “Enj kêtinñ ñalau sec ña ñalau sec nêñ kasêga.”

Jesu taê walô lau

³⁵ Ma Jesu gêjac laoc malac kapôênj to saunñ samob gêja ma kêdônj êsêac anğa nêñ lôm togêjam mêtê kêpi ñawae ñajam Anôtônê gamênñna ma gêgôm launênj gêmactô ôlinñ ñasec samob ñajam kêsa. ³⁶ Enj gêlic êsêac lau taêsam ma taê walô êsêac, gebe sêpô lêna tauñ to sêmoa jageo ñanô amboac domba, nanñ nêñ ñacgejob masi. ³⁷ Go enj kêsôm gadênj né ñacsenjomi gebe “Mo tau tec ñanô kêsa samob, mago kolenwaga tec luagêcgenj. ³⁸ Amboac tonanñ atenñ êndênj mo tau ñatau, gebe êkêñ kolenwaga nasênac nê gêñ ñanô sa.”

10

Jesu kêjaliņ aposolo 12 sa

(Mar 3:13-19; Luk 6:12-16)

¹ Jesu gêmôêc nê ñacseņomi 12 dêdêņ eņ sêja ma kêkêņ ñaclai gêdêņ êsêac gebe têtin ñalau ñatêmui to sêngôm gêmac to ôliņ ñasec samob ñajam êsaņa. ² Êsêac aposolo 12 tau nêņ ñaê tonec Ñac ñamataņa Simon, taņ sêsam eņ gebe Petere naņ, agêc lasi Andrea ma Sebedai latuagêc Jakobo agêc lasi Joaņ, ³ Pilip agêc Batolomai, Tom agêc teloņ Matai, Alpai latu Jakobo agêc Tadaï, ⁴ Simon Kanaanņa agêc Juda Isariot, taņ geoc eņ lasê.

Jesu kêkêņ ñacseņomi 12 kêtu kôm misionņa

(Mar 6:7-13; Luk 9:1-6)

⁵ Lau 12 tonañ Jesu kêsakinj êsêac to gêjac biņsu êsêac gebe “Asa lau samuc nêņ intêna atom to asa lau Samaria nêņ malac atom, ⁶ andêņ lau Israel nêņ domba gêbômgeņ ana. ⁷ Asêlêņ naanam mêtê to asôm gebe ‘Gamêņ undambêņa kêdabiņgac.’ ⁸ Aņgôm gêmac ôliņ ñajam êsa, aņu ñacmatê dêndi sa, aņgôm kamocbôm têtü selec, atin ñalau sec su sêna. Amac akôc ñaômageņ, tec akêņ ñaômageņ. ⁹ Gold to silber ma mone saun ñagêdô êsêp nêņ ômbiņkap ñaatali atom. ¹⁰ Ambic atali amoa intêna atom, akôc ñakwê luagêc atom, akôc atapa atom ma aoc tóc atom, gebe koleņ tau ñanô oc êlôm koleņwaga.

¹¹ “Embe asa malac kapôêņ to saun ana, go atu kênac ñac, taņ sêlic eņ jagêdêņ aņga malac tau ma naaņgôn awiņ eņ e andi êtiam. ¹² Ma embe api andu tau ana, go awem ênac lau acgom. ¹³ Ma embe lau gêdêņ, go amacnêņ biņmalô êpi êsêac. Mago embe lau gêdêņ atom, go nêņ biņmalô êmu

wacêpi amac taôm. ¹⁴ Ma embe sêkôc amac sa atom to sêkêñ tañeñ nêmbiñ atom, nañ awi andu to malac tau siñ e andôñ ñakekop aña emkain su. ¹⁵ Biñ ñanô, aê jasôm êndêñ amac gebe Êndêñ bêc sêmêtôc biñña Sodom to Gomora oc sêngôñ naeo êtôm malac tonañ atom.

Jesunê lau sêôc ñandan
(*Mar 13:9-13; Luk 21:12-27*)

¹⁶ “Alic acgom, aê jasakin amac amboac domba asêp kêam sec ñalêlôm ana. Amboac tonañ añaôm nêmbiñ gêñ tokauc atôm moac ma malô-malô amboac balôsi. ¹⁷ Ajop taôm êndêñ ñamalac, gebe oc sêkêñ amac andêñ mêtôcwaga ana ma si amac aña êsêacnêñ lôm, ¹⁸ ma sêwê amac andêñ gôliñwaga to kin ana êtu aêña gebe awa biñ sa ñañêñgeñ êndêñ êsêac to lau samuc. ¹⁹ Êndêñ tañ sêkôc amac ana nañ, apô sim taôm êtu leñ to biñ asômña atom, gebe êndêñ noc tau biñ asômña tau ênsuñ tau êndêñ amac êwac. ²⁰ Gebe amac taôm asôm biñ atom, Tameminê Ñalau êôc amac awem sa.

²¹ “Têwa êkêñ lasi êndêñ siñ ma tama êkêñ latu ma ñapalêo to ñac sêli taun sa êndêñ teneñi to tamenji ma sênsuñ êsêac e siñ enseñ êsêac su. ²² Ma lau samob têtac endec amac êtu ñoc ñaêña. Mago ñac, tañ êôc gêñwapac totêtac êpa sugen e ñatêku êsu nañ, Anôtô ênam eñ kêsi. ²³ Embe sêjanda amac aña malac teñ, nañ aêc ana teñ. Biññañô, aê jasôm êndêñ amac gebe Amac oc anam kôm êpi Israelnêñ malac samob tomalagenñ atom, ma Ñamalacnê Latu êmêñ.

²⁴ “Kwapuc oc êlêlêc kwalam langwa, ma sakinwaga oc êlêlêc nê ñatau atom. ²⁵ Kwapuc

êtôm nê kwalam lanġwa, ma sakiŋwaga êtôm nê ŋatau, go êtôm. Embe sêsam gôlôac teŋ nêŋ ŋatau gebe Belsebul, oc sêsam ŋaê sec êpi ênê lau amboac tonanġen.

*Aêac tatêc asa
(Luk 12:2-7)*

²⁶ “Amboac tonanġ atêc ŋamalac atom. Gêŋ samob, taŋ sêsaŋ auc naŋ, oc êtu awê, ma biŋ samob, taŋ gêc lêlômġen naŋ, oc êsa awê. ²⁷ Biŋ taŋ jasôm êndêŋ amac kesecġen naŋ, asôm êtu awê, ma biŋ taŋ aŋô êsêp taŋemsuŋ naŋ, anam mêtê êpi akô salôm ŋaô. ²⁸ Ma atêc êsêac, taŋ sênac ôlimġen êndu, mago sênac katôm êndu têtôm atom naŋ atom. Mago atêc Anôtô, taŋ kêtôm gebe enseŋ ôlim to katôm sêsêp lamboam ŋakêlêndiŋ sênaŋa naŋ. ²⁹ Kêliŋkeienġ luagêc, naŋ ŋaôli sauŋ ec teŋ. Mago ŋateŋ êu tau êsêp nom atom e Tamemi êlôc sa acgom. ³⁰ Ŋac tau tonanġ kêsa amac mômêmlauŋ sa tomalagenġ. ³¹ Tec atêc taôm atom gebe amac alêlêc kêliŋkelenġ taêsam su.

*Tasom KILLSI lase êndêŋ ŋamalac
(Luk 12:8-9)*

³² “Ŋac teŋ embe êsôm aê lasê êndêŋ ŋamalac, oc jasôm eŋ lasê êndêŋ Tamoc, taŋ gêŋgônġ undambê naŋ, amboac tonanġ. ³³ Ma ŋac teŋ embe ênsê aê auc êndêŋ ŋamalac, oc jansa eŋ auc êndêŋ Tamoc, taŋ gêŋgônġ undambê naŋ, amboac tonanġ.

*Biŋmalô masi, siŋġen
(Luk 12:51-53; 14:26-27)*

³⁴ “Taêm ênam tonec gebe aê gamêŋ gabe jakêŋ biŋmalô ênêc nom nec atom. Aê gamêŋ gabe jakêŋ biŋmalô atom, gamêŋ gabe jakêŋ siŋ. ³⁵ Aê gamêŋ

gabe jawa ñamalac êkôc, latu agêc tama, ma latuo agêc têna, ma lawao wakuc agêc lawao lanġwa. ³⁶ Ma lau gôlôac m tenġa têtû ñacjo êndên taun andên-êndênġen.

³⁷ “Ñac tenġ embe têtac êwiġ tama me têna êlêlêc aê su, oc êwê kainġ aê atom. Ma tenġ embe têtac êwiġ latu me latuo êlêlêc aê su, oc êwê kainġ aê atom.

³⁸ Ma ñac tenġ embe êoc nê kakesotau êndanġuc aê atom, oc êwê kainġ aê atom. ³⁹ Ñac tenġ embe taê ênam gebe êmoa mata jali, oc êmac êndu. Ma ñac tenġ embe êmac êndu êtu aêġa, oc êġġôn mata jali.

Binġ tatap ñagêjô sanġa
(Mar 9:41)

⁴⁰ “Ñac tenġ embe êkôc amac sa, oc êkôc aê sa, ma tenġ embe êkôc aê sa, oc êkôc ñac, taġ kêsakinġ aê gamênġ nanġ sa. ⁴¹ Ñac tenġ embe êkôc propete tenġ sa êtu enġ propetenġa, nanġ ocġo êkôc ñagêjô êtôm propete êkôc, ma tenġ embe êkôc ñac ġêdênġ tenġ sa êtu enġ ñac ġêdênġa, nanġ ocġo êkôc ñagêjô êtôm ñac ġêdênġ êkôc. ⁴² Ma tenġ embe êkênġ bu ñaluc laclu tenġ êndênġ lau ñaôma tonec ñai nêġ tenġ ênôm êtu enġ aêġoc ñacsenġomġa, nanġ jasôm binġnanôġenġ êndênġ amac gebe ñagêjô ñajam eso enġ atomanô.” * sêc samob nê ñatau. Sandanġnê ñaê tenġ, taġ ġêwa sa gebe enġ kêtû ñalau sec samob nêġ ñatau.

11

¹ Jesu kêdônġ nê ñacsenġomi 12 su, ġo ġêdi anġa tonanġ ġêja gebe naêndônġ to ênam mêtê lau êtôm nêġ malacġenġ.

---

* **10:42:** Sanda n ae tenġ, taġ ġêwa sa gebe enġ kêtû ñalau

*Nackêsagu Joan kêkên lau dêden Jesu sêja
(Luk 7:18-30)*

² Joan gêngôn kapoacwalô e gêjô Kilisinê kolen ηawae, tec kêsakinê nê ηacsen omi ηagêdô ³ jatêtu kênac en gebe “Aôm ηac tau, tan sêsôm sebe êmênna nan, me aêac ansaê ηac ten acgom.” ⁴ Tec Jesu gêjô êsêac awen gebe “Ana ma anac min gêj, tan anô to alic nan, êndên Joan ⁵ gebe matenpec sêlic gamên kêtiam to maginê kêsusêsêlên, kamocbôm têtû selec to tanenunbic sênô bin, ηacmatê dêdi sa to lau sêsôm ηawae ηajam lasê gêdên lau ηalêlôm sawa. ⁶ Ma aê aoc êoc êsêac, nan têtac lulu kêtû aên atom nan.”

⁷ Êsêac sêc sêja acgom, go Jesu gêoc awa sa ma kêsôm bin gêdên lau toton-toton tau kêpi Joan gebe “Amac asa gamên sawa aja abe al ic asagen. Abe alic sôbolec ten mu gêoc jakêsêp mênkêsêp me. ⁸ Aja abe alic asagen. Abe alic ηac ten kêsô ηakwê palê-palê me. Alic acgom, lau, tan sêsô ηakwê palê-palê nan, sênôn kinên nên andu. ⁹ Asa aja kêtû agenηa. Abe alic propete ten me. Aec, aê jasôm êndên amac gebe ηac tau kêlêlêc propete su, ¹⁰ gebe ηac tau tec teto bin kêpi en gebe

‘Ôlic acgom, aê jasakiη ηoc ηacjaen êmun aôm naêmansaη nê m intêna, tan gêc aôm lanôm nêna nan.’

Anôtônê bin tau tonan. ¹¹ Binjanô, aê jasôm êndên amac gebe Lau samob, tan lauo sêkoc êsêac nan, nên ten kêlêlêc nackêsagu Joan atom. Mago ηac saun, tan sêsam en kêtû ηamu anga gamên undambênna nan, kêlêlêc en su. ¹² Gêdên tan nackêsagu Joan kêpoa lasê e mên gêdên galoc nec Anôtô gêu

gamêḡ undambêḡa lasê, ma lau, taḡ sêjac têḡp naḡ, oc sêjaḡgo su. ¹³ Gebe propete samob to Mosenê biḡsu seoc biḡ lasê e gêdêḡ Joaḡ ¹⁴ ma amac embe taêm ênam gebe akôc sa, go akêḡ êwiḡ gebe Joaḡ eḡ Elia, taḡ sêsôm gebe êmêḡ naḡ. ¹⁵ Naḡ teḡ nê taḡasun embe ênêc, naḡ êḡômaḡ.

¹⁶ “Aê janam dôḡ lau têm tonecḡa êpi asageḡ. Êsêac têtôm ḡapalê, taḡ sêmoa malacluḡ ma sêmôêc gêdêḡ taunḡ gebe ¹⁷ ‘Aêac ajac oḡ, mago amac atê wê atom. Aêac ataḡ taḡjiboa, mago amac ataḡ awiḡ atom.’ ¹⁸ Joaḡ gêmêḡ e geḡ to gêḡôm gêḡ atom, ma lau sêsôm sebe ‘ḡalau sec teḡ gêgôm eḡ.’ ¹⁹ ḡamalacnê Latu mêḡgeḡ to gêḡôm gêḡ ma mêḡjac sêsôm teḡ gebe ‘Alic eḡ lasamtêna to gêḡôm wain anaboa, teloḡ to lau sec nêḡ teḡ engoc.’ Mago Anôtônê mêtê tokauc gêjam ḡanô kêwaka tau sa.”

*Jesu geḡ oliḡ malac, taḡ sêkêḡ gêwiḡ atom naḡ
(Luk 10:13-15)*

²⁰ Go Jesu gêôc awa sa ma geḡ oliḡ malac, taḡ sêlic ênê gêḡtalô taêsam naḡ, gebe sêjam taunḡ ôkwi atom gebe ²¹ “Ojae Korasinma, ojae Bet-saidama, gêḡtalô taḡ gagôm aḡga amacnêm naḡ, embe jaḡgôm aḡga Turu to Sidon nêḡ, oc sênam taunḡ ôkwi wanêcgeḡ su ma sêsô talu sa to sênac taunḡ auc. ²² Amboac tonanḡ jasôm êndêḡ amac gebe Êndêḡ bêc Anôtô êmêtôc ḡamalacnêḡ biḡḡa eḡ taê walô lau Turu to Sidon êlêlêc amac su. ²³ Ma aôm Kapanaum gobe sêsunḡ aôm sa e ḡatêpôê nadiḡgeḡ undambê me. Aôm oc u taôm ôsêp lamboam ôna. Gêḡtalô taḡ kêsa aôm nêḡ gamêḡ naḡ, embe êsa Sodom oc ênêc e mêḡêndêḡ tonec. ²⁴ Amboac tonanḡ jasôm êndêḡ amac gebe êndêḡ bêc Anôtô

êmêêtôc ñamalacnêñ biñña eñ taê walô lau Sodom êlêlêc amac su.”

*Andêñ aê amêñ ma alêwan taôm
(Luk 10:21-22)*

²⁵ Gêdêñ ñasawa tonañ Jesu gêôc awa sa ma kêsôm gebe “Tamoc, undambê to nom Nñatau, aê jalambin aôm gebe gôsa bin tônê ñai auc gêdêñ lau mêtê to lau tokauc ma goc lasê gêdêñ ñapalê dedec.

²⁶ Tamoc, binñanô, aôm gôlic ñajam amboac tonañ, tec gôgôm nêm gêñ.

²⁷ “Tamoc kêkêñ gêñ samob gêdêñ aê, ma ñac ten kêjala Latu atom, Tama taugen. Ma Tama, nañ ñac ten kêjala eñ atom, Latu taugen to lau, tañ Latu gebe eoc lasê êndêñ êsêac.

²⁸ “Amac samob, tañ aŋgôn jageo to aôc wapac amoa nañ, andêñ aê amêñ, go janam amac awem su. ²⁹ Aôc ta ambalañ ñoc wabaña e jatu nêm kêdônwaga gebe ñoc ñalêlôm malô to katoc tauc sa atom, ec atap malem alêwan taômña sa. ³⁰ Gebe ñoc tê ñagaô to ñoc waba ñawapac atom.”

12

*Ñacseñomi sesolop polom ñanô gêdêñ sabat
(Mar 2:23-28; Luk 6:1-5)*

¹ Gêdêñ ñasawa tonañ Jesu kêsêlêñ gêmoa kôm polomña ñalêlôm gêdêñ sabat. Mo gêjô ênê ñacseñomi ma êsêac sesolop polom ñanô mênseñ.

² Parisai sêlic e sêsôm gêdêñ eñ gebe “Gôlicgac me, nêm ñacseñomi sêgôm gêñ, tañ sêjac jao gebe daŋgôm êndêñ sabat atom.” ³ Tec eñ kêsôm gêdêñ êsêac gebe “Bin tañ Dawid to nê lau sêgôm gêdêñ mo gêjô êsêac nañ, asam atom me. ⁴ Eñ kêsô

Anôtônê andu jagen polom, tañ sêkêñ gêdêñ Anôtô kêtû da ma sêjac jao gebe êsêac sêniñ atom, lau dabuñwaga taunjen. ⁵ Ma biñ, tañ gêc Mosenê biñsu nañ, gebe gêdêñ sabat samob dabuñwaga sêjac sabat popoc anga lôm dabuñ, mago sêwê ñakainñ atom nañ asam atom me. ⁶ Aê jasôm êndêñ amac gebe Gêñ tañ kêlêlêc lôm dabuñ su nañ, tau tonec. ⁷ Embe ajala biñ tonec gebe ‘Aê gabe akêñ da atom, gabe taêm walô laugen,’ oc ambu lau, tec nêñ biñ masi nec atom, ⁸ gebe Ñamalacnê Latu kêtû sabat ñatau.”

*Jesu gêgôm lêma kêtû golonñ ñajam kêsa
(Mar 3:1-6; Luk 6:6-11)*

⁹ Go Jesu gêdi anga tonanñ gêja e kêsô êsêacnêñ lôm. ¹⁰ Ma ñamalac teñ lêma kêtû golonñ gêmoa tonanñ. Ma lau ñagêdô sêmoa, tañ sebe sêngôlinñ biñ êpi eñ, tec têtû kênac eñ gebe “Embe danğôm lau ôlinñ ñajam êsa êndêñ sabat, oc êtôm me masi.” ¹¹ Tec eñ kêsôm gêdêñ êsêac gebe “Amacnêm asa embe nê domba teñ êmoa ma êu tau êsêp sê êndêñ sabat, oc naê sa atom me. ¹² Op, ñamalac kêlêlêc domba su ñênjen. Tec tatôm gebe tamoasiñ lau êndêñ sabat.” ¹³ Go kêsôm gêdêñ ñac tau gebe “Ômêtôc lêmam.” Tec kêmêtôc lêma e ñajam kêsa kêtiam kêtôm ñamaken. ¹⁴ Ma Parisai sêsa sêkic ênê biñ gebe senseñ eñ.

Sakinwaga tañ Anôtô kêjalij sa nañ

¹⁵ Jesu kêjala biñ tonec, tec kêtaiñ tau su anga gamêñ tonanñ, ma lau taêsam têdaguc eñ, ma gêgôm êsêac samob ôlinñ ñajam kêsa. ¹⁶ Go kêbaob êsêac ñajana gebe sêsôm eñ lasê atom, ¹⁷ gebe biñ, tañ propete Jesaia kêsôm nañ, êtu têtû gebe

- 18 “Alic acgom, aêṅoc sakinwaga, taṅ
 kajaliṅ sa
 to ṅoc ṅac têtac gêwiṅ eṅṅa, taṅ
 gallic eṅ ṅajam naṅ,
 oc jakêṅ ṅoc ṅalau êpi eṅ
 ma êsôm bêc jamêtôc biṅṅa lasê
 êndêṅ lau samuc.
- 19 Eṅ oc ênam wambaṅ to êmôec
 atom,
 ma teṅ êṅô eṅ awa aṅga malacluṅ
 atom.
- 20 Siṅ taṅ gêjac bic naṅ, eṅ oc
 êmandôm su atom,
 ma dawey gasilana naṅ, eṅ oc êsi
 êmac atom,
 êṅgôm êmoa e êwê biṅgêdêṅ êku
 ṅaṅajo tulu,
- 21 ma lau samuc sêkêṅ materṅ ênê
 ṅaê.”

Jesu ma Belsebul

(Mar 3:20-30; Luk 11:14-23)

22 Gêdêṅ tonanṅ sêkôc ṅac teṅ tonalau sec, naṅ
 matapec to awamê, dêdêṅ Jesu sêja. Ma Jesu gêgôm
 eṅ ôli ṅajam kêsa e awamê kêsôm biṅ lasê to gêlic
 gamêṅ. 23 Ma lau samob sê taêṅ ma sêsôm gebe
 “ṅac tonec oc Dawidnê Latu me.” 24 Parisai sêṅô,
 tec sêsôm gebe “ṅac tônê kêtiṅ ṅalau sec ṅa ṅalau
 sec nêṅ kasêga Belsebul.” 25 Jesu kêjala biṅ, taṅ
 êsêac taêṅ gêjam naṅ, ma kêsôm gêdêṅ êsêac gebe
 “Gamêṅ teṅ embe êwa tau êkôc, go êtu gasaṅ ma
 malac me gôlôac teṅ embe sêwa tauṅ êkôc, oc sêmoa
 atom. 26 Ma embe Sadanṅ êtiṅ Sadanṅ, go êwa tau
 êkôc. Ma ênê gamêṅ ênêc amboac ondoc. 27 Ma aê

embe jatiŋ ɲalau sec ɲa Belsebul, go amac latômi têtin ɲa asa. Kêtu tonanɲa êsêac tauŋ ocgo sêmêtôc amac. ²⁸ Mago aê embe jatiŋ ɲalau sec ɲa Anôtônê ɲalau, go êwa sa gebe Anôtne gôlin wacêpi amac.

²⁹ “Me ɲac teŋ êsô ɲac ɲajaŋa teŋ nê andu naêjaŋgo ênê waba su amboac ondoc. Eŋ ênsô ɲac ɲajaŋa tau tôŋ êmuŋ acgom, go êjaŋgo ênê waba.

³⁰ “ɲac teŋ embe êwiŋ aê atom, oc enseŋ aê, ma ɲac teŋ embe ejoŋ ɲanô êwiŋ aê atom, oc êtê salin-salin. ³¹ Kêtu tonanɲa aê jasôm êndêŋ amac gebe ɲamalacnêŋ sec to biŋ alôb-alôb samob Anôtô oc êsuc ôkwi, tageŋ biŋ alôb-alôb êpi ɲalau Dabuŋ, tec Anôtô êsuc ôkwi atom. ³² Ma teŋ embe ênam saic biŋ êndêŋ ɲamalacnê Latu, tec Anôtô oc êsuc ôkwi, mago teŋ embe ênam saic biŋ êndêŋ ɲalau Dabuŋ, naŋ Anôtô oc êsuc ôkwi êndêŋ têm tonec to ônêŋa atomanô.

Bin kaŋanôŋa
(Luk 6:43-45)

³³ “Embe asê ka ɲajam, oc ênam ɲanô ɲajam, ma embe asê ka sec, oc ênam ɲanô sec. Gebe ka tajala gêdêŋ ɲanôgeŋ. ³⁴ Moac ɲalatu amac. Amac secgoc, tec asôm biŋ ɲajam amboac ondoc. Gêŋ taŋ geIôc gêc nêŋ ɲalêlôm naŋ, mênkêsa awemsuŋ. ³⁵ ɲamalac ɲajam oc êtaiŋ gêŋ ɲajam sa aŋga nê awa ɲajam, taŋ gêc nê ɲalêlôm, ma ɲamalac sec oc êtaiŋ gêŋ sec sa aŋga nê awa sec.

³⁶ “Aê jasôm êndêŋ amac gebe Êndêŋ bêc mêtôcŋa ɲamalac sêwa biŋ agwaagwa samob, taŋ sêsôm naŋ, ɲam sa. ³⁷ Awamsuŋ ɲabiŋ oc ênam aôm kêsi, ma awamsuŋ ɲabiŋ oc êtin aôm su.”

*Lau sec sêjatu gêntalô
(Mar 8:11-12; Luk 11:29-32)*

³⁸ Go biñsutau to Parisai nêñ ñagêdô sêjô Jesu awa gebe “Mêtêmôkê, aêac abe alic aôm ôngôm gêntalô teñ.” ³⁹ Tec eñ gêjô êsêac awen gebe “Lau sec to mockainña sêjatu gêntalô, mago gêntalô teñ oc êndên êsêac atom, gêntalô propete Jonaña tagen. ⁴⁰ Jona gêmôa gêñsêga têtacêlôm kêtôm geleñña têlêac ma gêbêcauc têlêac, ma Ñamalacnê Latu oc amboac tonanjen. Eñ ômoa nom ñalêlôm êtôm eleñña têlêac ma êmbêcauc têlêac. ⁴¹ Êndên noc mêtôcña ñacwaga Niniwenña oc sêndi sa sêwiñ lau tônê ma sêmêtôc êsêac, gebe Jona gêjam mêtê êsêac, tec sêjam taun ôkwi. Ma alic acgom, teñ kêlêlêc Jona su tec gêmôa. ⁴² Êndên noc mêtôcña kwin anga mula-mña oc êndi sa êwiñ lau tônê ma êmêtôc êsêac, gebe eñ anga nom ñamadiñ, mago gêmên gebe êñô Salomonê mêtê. Ma alicgac, teñ kêlêlêc Salomo su tec gêmôa.

*Ñalau sec gêmu gêja nê gamên lanğwa kêtiam
(Luk 11:24-26)*

⁴³ “Ñalau ñatêmui embe êsa anga ñamalac teñ nê, oc eo êmoa gamên kwalam ma ensom gamên êlêwan taun e êtap sa atom. ⁴⁴ Go êsôm gebe ‘Aê jamu jana ñoc andu, tañ kasa gamên nan êtiam.’ Ma embe naêô lasê, oc alic andu tau sawa ma sêkajo sa to sêgêlôn. ⁴⁵ Go naêkôc ñalau 7, tañ nêñ sec kêlêlêc ênê su nan, sêwiñ eñ sêsô nasengôn. Go ñamalac tonan êmoa naeo ñanô êlêlêc gêmunña su. Ma lau sec tônê ñai amboac tonanjen.”

*Jesu têna ma lasiio to ñac
(Mar 3:31-35; Luk 8:19-21)*

46 Eñ kêsôm biñ gêdêñ lau gêmôa ma têna to lasii mênşêkô dêmôêña sebe sêsôm biñ êndêñ eñ. 47 Tec ñac teñ kêsôm gêdêñ eñ gebe “Gôlicgac me, tênam to lasimi tec mênşêkô dêmôêña sebe sêsôm biñ êndêñ aôm.” 48 Mago Jesu gêjô ñac, tañ kêsôm biñ gêdêñ eñ nañ, awa gebe “Tinoc asa ma lasici asa lau.” 49 Ma kêmêtôc lêma jakêtôc nê ñacseñomi ma kêsôm gebe “Alic acgom, aê tinoc to lasici tau tonec. 50 Lau tañ sêmasañ Tamoc, tañ gêñgôñ undambê nañ nê biñ nañ, go têtú lasicio to ñac ma tinoc.” *

13

Biñgôlinñ ñac kêpalip ñ awêña (Mar 4:1-9; Luk 8:4-8)

1 Bêc tonanğeñ ma Jesu anğa andu kêsa jagêñgôñ ambêô. 2 Lau topom-topom sêkac sa sêgi eñ auc, tec kêpi wañ teñ jagêñgôñ ma lau samob sêkô bau. 3 Ma gêjac miñ biñ taêsam gêdêñ êsêac gêjam kêtú biñgôlinğeñ ma kêsôm gebe

“Alic acgom, ñac kêpalip ñawêña teñ kêsa gêja gebe êpalip ñawê. 4 Kêpalip gêmôa e ñagêdô kêsêp întêna, tec moc mênşeñ su. 5 Ñawê ñagêdô kêsêp poclêlôm nañ nom kapôêñ gêc atom. Tec kêpoa sebeñgeñ gebe kêsêp nomlêlôm gêja atom, 6 e oc kêpi ma kêsêgô e kêtú masê gebe ñawakac keselen kêsêp gêja atom. 7 Ma ñagêdô kêsêp êcmôkê ma êc kêpoa e gejoñ êndu. 8 Ma ñagêdô kêsêp nom ñajam, tec gêjam ñanô. Teñ gêjam 100, ma teñ 60, ma teñ 30. 9 Ñac teñ nê tañasañ embe ênêc, nañ êñô.”

* **12:50:** Sadañnê ñaê teñ. Alic Mat 10:25

*Bingôlinj tau ñam**(Mar 4:10-12; Luk 8:9-10)*

¹⁰ Nacsenjomi dèdèñ Jesu jasêsôm gèdèñ enj gebe “Amboac ondoc tec gôjam kêtù bingôlingenj gèdèñ êsêac nec.” ¹¹ Ma enj gèjô êsêac awenj gebe “Amac atap kauc sa, tec ajala gamênj undambêña ñabinj ñalêlômña, mago êsêac têtap sa atom. ¹² Nac tanj nê gên gêc nanj, êtap ñagêdô sa naêwiñ e êlêlêc su. Mago ñac, tanj nê gên masi nanj, sêkôc ñakêsu, tanj gêc enjña nanj, su amboac tonanjenj. ¹³ Êsêac sêlic gênj e amboac sêlic atom to senjo binj e amboac sênô atom ma nêñ kauc kêsa atom, tec gajam kêtù bingôlingenj gèdèñ êsêac. ¹⁴ Ma Jesaianê binjdêm, tanj geoc lasê nanj, kêtù tôñ kêpi êsêac gebe “Tanjemsunj oc anjô, mago oc nêm kauc êsa atom. Matemanô oc alic, mago oc ajala atom.

¹⁵ Lau tonanjenj nêñ ñalêlôm ñadani to tanjenjsunj gêoc auc ma matenj gêmôb. Mago embe amboac tonanjenj atom, go sêlic gênj to tanjenjsunj sênô binj ma nêñ ñalêlôm sêjala mêtê to sênam taunj ôkwi ma aê janam êsêac sa.’

¹⁶ Aê aoc aoc amac matamanô gebe alic gênj ma amac tanjemsunj gebe anjô binj. ¹⁷ Binjnanô, aê jasôm êndênj amac gebe Propete to lau gèdèñ gwalêkinj sêkênj matenj gebe sêlic gênj, tec amac alic nec, mago sêlic atom to sênô binj, tec amac anjô nec, mago sênô atom.

*Jesu gêwa binj gôlinj ñac kêpalip ñawêña ñam sa
(Mar 4:13-20; Luk 8:11-15)*

18 “Amboac tonan anô bingôlinɲ ɲac kêpalip ɲawêɲa tau ɲam acgom. 19 Lau embe sêɲô gamêɲ undambêɲa ɲabiɲ ma sêjala atom, nan têtôm ɲawê, taɲ kêpalip kêsêp intêna nan. ɲac sec tau naêjanɲo biɲ, taɲ kêpalip kêsêp nêɲ ɲalêlôm nan su. 20 Ma ônan kêpalip kêsêp poc kêtôm lau, taɲ sêɲô biɲ ma gacgen sêkôc sa totêntac ɲajamgen. 21 Mago nêɲ ɲawakac jagêjam atom, êsêac lau daɲɲainɲ. Embe gêɲ wapac êtap êsêac sa ma sêjanda êsêac êtu mêtêɲa, oc gacgen sêwi siɲ. 22 Ma ônan kêpalip kêsêp êcmôkê kêtôm lau, taɲ sêɲô biɲ ma gêɲlêlôm-lêlôm nomɲa to lêtôm awêɲa ejoɲ biɲ tau êndu ma sênam ɲanô atom. 23 Ma ônan kêpalip kêsêp nom ɲajam kêtôm lau, taɲ sêɲô biɲ e sêjala ma sêjam ɲanô, teɲ gêjam 100, teɲ gêjam 60 ma teɲ 30.”

Bingôlinɲ waôɲɲa

24 Go Jesu kêkêɲ bingôlinɲ tau ɲateɲ gêdêɲ êsêac ma kêsôm gebe “Tanam dôɲ gamêɲ undambêɲa êpi ɲac, taɲ kêpalip ɲawê ɲajam kêsêp nê kôm. 25 Ma gêdêɲ taɲ lau sêc bêc sêc nan, ênê soɲo-soɲo mênkêpalip waôɲ ɲawê gêsac padi ɲaô ma gêc gêja. 26 ɲawê gêlêc e jagêuc acgom, go têtap waôɲ sa kêpi gêwiɲ. 27 Tec ɲataunê sakiɲwaga mênssêsôm gêdêɲ eɲ gebe ‘Apômtau, aôm oc kôpalip ɲawê ɲajamgen kêsêp nê m kôm me. Ma waôɲ tec anɲa ondoc mênkêsa.’ 28 Eɲ kêsôm gêdêɲ êsêac gebe ‘Gêɲ tonan ɲacɲo teɲ gêgôm.’ Ma sakiɲwaga sêsôm gêdêɲ eɲ gebe ‘Aôm gobe aêac naajo sa me masi.’ 29 Ma eɲ kêsôm gebe ‘Masi, gebe amac embe ajo waôɲ, oc ambuc padi sa êwiɲ. 30 Andec, lulugen têtu kapôêɲ sêsêlip taunɲen sêkô e êndêɲ têt m sêsêpɲa acgom. Ma êndêɲ noc sêsêpɲa aê jasôm êndêɲ sêsapwaga gebe Ajoɲ waôɲ

tau sa êmun mênanac lagic sa naja êniñ su. Mago gêñ taniñña tau anac sa êpi aêñoc andu gêñ ñanôña êna.’ ”

Biñgôliñ gêmêc ñawêña

(Mar 4:31-32; Luk 13:18-19)

³¹ Go kêkêñ biñgôliñ tau ñaten gêdêñ êsêac ma kêsôm gebe “Gamêñ undambêña kêtôm gêmêc ñawê ñamalac teñ kêkôc jakêsê kêsêp nê kôm. ³² Gêñ tau talic ñasec-ñasec kêtôm gêñ ñagêdô ñamatu atom ma êpi acgom, go êlêlêc gêñ tolaun ñagêdô su e naêtu ka, ma moc umbon ñalabuña mênşênam sac sêñgônñ ñalaka.”

Biñgôliñ jistña

(Luk 13:20-21)

³³ Ma kêsôm biñgôliñ tau ñaten gêdêñ êsêac gebe “Gamêñ undambêña kêtôm jist, awê teñ kêkôc mênkêgalun gêwiñ polom kêsêp suc têlêac e gêjam aucgen.”

Jesu kêsôm biñ kêtú biñgôliñ ñamña

(Mar 4:33-34)

³⁴ Biñ samob tonan Jesu gêjam kêtú biñgôliñgen gêdêñ lau ma kêsôm biñ teñ gêc awê atom, kêsôm kêtú biñgôliñgen, ³⁵ gebe propetenê biñdêm tonoc êtu tônñ gebe “Aê gabe jaña aoc êtu biñgôliñña, aê gabe jaônñ biñ sa, tañ kêsiniñ tau gêc lêlôm gêdêñ Anôtô kêkêñ nom e mênşgêdêñ galoc.”

Jesu gêwa biñgôliñ waônña sa

³⁶ Go kêkêñ lau tonan sêja ma kêsô andu gêja. Ma nê ñacsenjomi dêdêñ eñ jasêsôm gebe “Ôwa biñ

waôñ kêsêp kômña nan ñam sa êndêñ aêac acgom.”
³⁷ Tec eñ gêjô êsêac awenñ gebe “Ñac, tañ kêpalip ñawê ñajam nan, Ñamalacné Latu. ³⁸ Kôm kêtôm nom, ma ñawê ñajam kêtôm gamêñ undambêña tau ñaawêlatu, go waôñ kêtôm ñac sec nê latui. ³⁹ Ma ñacjo, tañ kêpalip waôñ nan Sadañ. Noc sêsêpña kêtôm nom ñabêc ñamuña. Ma sêsapwaga tau añela. ⁴⁰ Kêtôm sejoñ waôñ nasêmboia êpi ja êna, ma êndêñ bêc ñamuña oc sêñgôm amboac tonañ. ⁴¹ Ñamalacné Latu êkêñ nê añela sêna sejoñ lau kalomtêna to secwaga samob aña ênê gamêñ sa, ⁴² ma sêmbaliñ êsêac sêsêp gamêñ, tañ ja ñawaô kêlakoc sêna, natêtañ ma lunlun êkôsiñ tau. ⁴³ Ma lau gêdêñ nêñ ñawê êpoa lasê amboac oc aña Tameñinê gamêñ. Ñac teñ nê tanjasuñ embe ênêc, nan êñômañ.

Bingôliñ awa gêc kômña

⁴⁴ “Gamêñ undambêña kêtôm awa, tañ ñac teñ kêsiniñ ôkwi gêc kôm e ñac teñ kêtap sa ma kêsuniñ auc kêtiam ma totêtac ñajamgeñ gêja, jakêkêñ nê gêñ samob lau sêjam ôli, go jagêjam ôli kôm tau.

Bingôliñ kêkômña

⁴⁵ “Ma teñ gêwiñ gebe Gamêñ undambêña kêtôm ñac-kêtulu-gêñwaga teñ gesom kêkôm ñajam-ñajam gêmoa ⁴⁶ e kêtap kêkôm mata êjam teñ sa, go gêja ma kêkêñ nê gêñ samob lau sêjam ôli, go jagêjam ôli gêñ tau.

Bingôliñ wasañña

⁴⁷ “Ma teñ gêwiñ gebe Gamêñ undambêña kêtôm wasañ, tañ sêkêñ kêsêp gwêc ma gêñ tokainñ-tokainñ sêwê ⁴⁸ e toñoma, go sê sa kêpi bau gêja jasêñgôn

sic ma sêjaliñ i ñajamgenj sa kêsêp laclu, ma sec nan sêbaliñ sinj. ⁴⁹ Êndên nom ñabêc ñamuña nan, oc amboac tonanjen. Anjela oc sêsa sêmênj ma sêjaliñ lau sec anja lau gêdênj nêj sa ⁵⁰ ma sêmbaliñ êsêac sêsêp gamênj ja ñawaô kêlakocña sêna. Anja tônê oc têtanj ma lunlunj êkôsij tau.

Awa wakuc to lanjwa

⁵¹ “Amacnêm kauc kêsâ kêpi biñ samob tonanj ñai me masi.” Ma êsêac sêlôc sebe “Aec.” ⁵² Tec enj kêsôm gêdênj êsêac gebe “Kêtu tonanña biñsutau samob, tanj sênô biñ gamênj undambêña katu tôn nan, têtôm andu ñatau tenj, nan gê nê gênj wakuc to lanjwa sa anja nê awa ñalêlôm.”

*Jesunê lau têtij enj anja Nasaret
(Mar 6:1-6; Luk 4:16-30)*

⁵³ Jesu gêjac mata biñgôliñ tonanj ñai su, go gêdi sa anja tonanj. ⁵⁴ Jagêô lasê nê malacmôkê ma kêdônj êsêac gêmôa nêj lôm e têtakê ñanô ma sêsôm gebe “Ñac tonec kêkôc kauc to gênjalô nec anja ondoc. ⁵⁵ Enj tonec kamunda latu me masi. Sêsam enj têna sebe Maria me. Ma lasii Jakobo agêc Josep ma Simon agêc Juda me. ⁵⁶ Ma luio samob sêmôa sêwiñ aêac atom me. Ma enj kêkôc gênj samob tônê ñai anja ondoc.” ⁵⁷ Ma têtû môsi enj. Tec Jesu kasôm gêdênj êsêac gebe “Lau gamênj tenj tetoc propete tenj sa kwalec atom, tau nê malacmôkê to nê laugenj tec sêmbu enj.” ⁵⁸ Ma enj gêgom gênjalô taêsam anja tonanj atom gebe sêkêj gêwiñ atom. * êsêp ewin gebe polom esuj êtu kapôênj. Jist ñañaclai ênam polom samucgenj auc.

* **13:58:** Bômbôm embe sêpac nanj polom, go sêkêj gên tau

14

*Nackêsagu Joaņ gêmac endu
(Mar 6:14-29; Luk 9:7-9)*

¹ Gêdêņ têm tonañ kiņ Herodo gêņô Jesu ŋawae
² ma kêsôm gêdêņ nê sakiņwaga gebe “Eņ tonec
ņackêsagu Joaņ. Eņ gêdi sa aņga ŋacmatêņêņ, tec
ņaclai kêpoa kêpi eņ.”

³ Gebe Herodo kêjatu gebe sêkôc Joaņ têt ma
sênsô eņ têt nasêkêņ eņ êņgôn kapoacwalô kêt
têwa Pilip nê awê Herodiaņa, ⁴ gebe Joaņ kêsôm
gêdêņ eņ gebe “Gôjam awê tonañ tec keso.” ⁵ Ma
têtac kêkac Herodo gebe ênac eņ êndu, mago kêtêc
lau gebe sêlic Joaņ kêtôm propete.

⁶ Gêdêņ taņ Herodo taê gêjam nê bêc têna kêkôc
eņņa naņ, Herodia latuo jakêtê wê gêmoa êsêac
to nê ŋacleņ ŋalêlôm. Herodo gêlic e têtac ŋajam
kêsa, ⁷ tec kêtôc lêma ma kêsôm gebe “Gêņ taņ
oten naņ, oc jakêņ êndêņ aôm.” ⁸ Ma têna
kêsôm biņ kêsêp latuo têtac, tec kêsôm gebe “Ôkêņ
ņackêsagu Joaņ mômêapac êsêp laclu teņ êndêņ aê
aņga tonec.” ⁹ Kiņnê ŋalêlôm ŋawapac kêsa, tagen
kêt kêtôc lêma ŋacleņ sêlic suna, tec kêjatu gebe
sêkêņ, ¹⁰ ma kêsakiņ jadêdim Joaņ gêsutêkwa gêņgic
aņga kapoacwalô. ¹¹ Ma sêkêņ mômêapac kêsêp
laclu teņ mênșsêkêņ gêdêņ ŋapalêo, ma kêkôc gêdêņ
têna gêja. ¹² Ma Joaņnê ŋacsenomi mênșsêkôc ênê
ņawêlêlaņ su jasêsun ma jasêsôm ŋawae gêdêņ Jesu.

*Jesu gêlôm lau 5,000
(Mar 6:30-44; Luk 9:10-17; Joaņ 6:1-14)*

¹³ Jesu gêņô Joaņ gêmac êņdu ŋawae e kêtaiņ tau
su aņga gamêņ tonañ jakêpi waņ ma gêja gebe êmoa

nê ñasawa ten taunja. Ma lau sêñô ñawae tec sêlêlêñ anja nêñ malac tédaguc en sêja. ¹⁴ Jesu jakêsô bau ma gêlic lau topom-topom tau, tec taê walô êsêac ma gêgôm êsêacnêñ gêmac ñajam kêsâ.

¹⁵ Oc jagêjam kwalam, tec nê ñacsenjomi dêdêñ en jasêsôm gebe “Gamêñ tonec gamêñ sawa ma oc gêja su. Amboac tonan ôkêñ lau sêc êlin-êlin têtôm malacgen nasênâ òli nêñ mo.” ¹⁶ Ma Jesu kêsôm gêdêñ êsêac gebe “Oc sêc sêna atom, amac taôm akêñ gêñ êsêac sêniñ.” ¹⁷ Go êsêac sêsôm gêdêñ en gebe “Aêacma gêñ gêc tonec atom polom lemen ten to i luagêcgen tec gêc.” ¹⁸ Ma en kêsôm gebe “Akôc gêñ tau andêñ aê amêñ.” ¹⁹ Tec kêjatu lau tau gebe sêngôn sic sêngôn gêgwan, ma kêkôc polom lemen ten to i luagêc tau sa mênmata gedec undambê ma gêjam danje, go kêpô kêkôc ma kêkêñ polom gêdêñ nê ñacsenjomi jasêjac sam gêdêñ lau. ²⁰ Samob sen e gêoc êsêac tôn, go sejon ñapopoc sa kêsêp gadob 12 e mênjêc. ²¹ Ma êsêac, tan sen gêñ tau nan, ñacwaga amboac 5,000, ma sêsa lauo to ñapalê sa sêwiñ atom.

*Jesu kêsêlêñ gêmoa ñadembom ñaô
(Mar 6:45-52; Joan 6:15-21)*

²² Ma Jesu kêkac nê ñacsenjomi gacgen sêpi wan sêmun en sêna ñamaken ònêña ma en tau êmoa e êkêñ lau sêna acgom. ²³ En kêkêñ lau tau sêja ma taugen kêpi lôc gêja gebe eten mec. Oc jakêsêp su ma en taugen gêmoa nê tônê. ²⁴ Wan kêsâ e jakêkô ñalunjen ma dembom kêpôn êsêac secanô gebe mu kêpuc êsêac tôn. ²⁵ Talec kêtan, go Jesu kêsêlêñ gêmoa dembom ñaôgen kêsâ gêdêñ êsêac gêja. ²⁶ Ñacsenjomi sêlic en kêsêlêñ gêmoa ñadembom

naôgeᅇ e têtakê ma sêsôm gebe “Joe, balôm tenj.” Tec têtêc e sêwakic. ²⁷ Go Jesu awa kêsa seben ma kêsôm gebe “Têmtac êpa su, aê tau tonec, atêc taôm atom.” ²⁸ Tec Petere gêjô eᅇ awa gebe “Apômtau, embe aôm tau tonan, nan ôsôm ma jamoa bu naô jandêᅇ aôm jawac.” ²⁹ Ma Jesu kêsôm gebe “Ômôêᅇ.” Go Petere anᅇa wanᅇ kêsêp kêsêlêᅇ gêmoa bu naô gêdêᅇ Jesu gêja. ³⁰ Mago eᅇ gêlic mu ᅇsasênôm ma kêtakê e kêka tau su ma gêmôêc gebe “Apômtau, ôkam aê sa.” ³¹ Tec Jesu kêmêtôc lêma ôb tagenᅇ jakêkam eᅇ ma kêsôm gêdêᅇ eᅇ gebe “O aôm ᅇac, kôkêᅇ gêwiᅇ kwalec, kêtu asageᅇᅇa nêᅇ ᅇjalêlôm gêja lu.” ³² Agêc jasêpi wanᅇ ma mu kêtu malô. ³³ Ma êsêac, tanᅇ sêᅇgônᅇ wanᅇ nan, sêpônᅇ aenᅇduc dêdêᅇ eᅇ ma sêsôm gebe “Anôtônê Latu aôm biᅇᅇᅇanôgoc.”

Jesu gêgôm gêmâc ôliᅇ ᅇjam kêsa anᅇa Genesaret (Mar 6:53-56)

³⁴ Ma sêja e sêpi bau anᅇa Genesaret. ³⁵ Ma gêdêᅇ tanᅇ lau gamêᅇ tonanᅇa sêjala eᅇ nan, sêkêᅇ biᅇ kêtôm nêᅇ malac ᅇmagêᅇa samob gêja, go sejon lau samob, tanᅇ gêᅇ gêgôm êsêac nan, dêdêᅇ eᅇ sêja ³⁶ ma tetenᅇ eᅇ gebe sêmoasac ênê ᅇakwê ᅇataligeᅇ. Tec samob, tanᅇ sêmoasac nan, ôliᅇ ᅇjam kêsa.

15

Lau ᅇnanô nêᅇ mêtê (Mar 7:1-13)

¹ Gêdêᅇ tonanᅇ Parisai to biᅇsutau anᅇa Jerusalem dêdêᅇ Jesu sêja ma têtû kênac eᅇ gebe ² “Amboac ondoc, nêᅇ ᅇacsenᅇomi sêgêli lau ᅇnanô nêᅇ biᅇ ma sebe sêniᅇ gêᅇ, nan sêkwasiᅇ lemeᅇ atom.” ³ Tec

en gêjô êsêac awenj gebe “Ma amac taôm gêdênj tan amasanj nê m ñagôlinj lanjwa nan, asenj Anôtônê binjsu gêwinj. ⁴ Anôtô gêjac jatu gebe ‘Otoc tamam agêc tênam sa, ma tenj embe êpuc boa tama me têna, nanj sensenj enj su ênaŋa.’ ⁵ Mago amac asôm gebe Ñac tanj êsôm êndênj tama me têna gebe ‘Aôm taêm kêka ñoc gên, mago gabe jakênj êtu da,’ ⁶ ñac tonanj embe etoc tama agêc têna sa atom, oc naêndênj. Tec agôm nê m ñagôlinj lanjwa ñanô kêsa ma asenj Anôtônê binj su. ⁷ Dansanj têna, Jesaia geoc binj tonec lasê jagadênjgenj kêpi amac gebe ⁸ Anôtô kêsôm gebe

‘Lau tonec tetoc aê sa ña gêdonjôlicgênj, ma nênj ñalêlôm gêmoa jaêc aê.

⁹ Êsêac sêjam sakinj aê kwalec, gebe binjsu, tanj têdônj nanj, ñamalacnênj binj ñaômagenj.’ ”

*Gênj tanj gêgôm ñamalac kêtú sêc
(Mar 7:14-23)*

¹⁰ Go Jesu gêmôc lau dêdênj enj sêja ma kêsôm gêdênj êsêac gebe “Anjô binj ma nê m kauc êsa. ¹¹ Gênj tanj kêsô awasunj nanj, oc êngôm ñamalac êtu sec atom, tagenj gênj tanj kêsa awasunj, tonanj tec êngôm ñamalac êtu sec.”

¹² Go nê ñacsenjomi jasêsôm gêdênj enj gebe “Pari-sai tau sêno binj tonanj e gêli nênj ñalêlôm sa, nê kôjalagac me.” ¹³ Tec Jesu gêjô êsêac awenj gebe “Gênj samob, tanj Tamoc undambênja kêsê atom nanj, oc êjô sa. ¹⁴ Andec êsêac, êsêac matenjpec, tanj sêwê matenjpec. Matapec tenj embe êwê matapec tenj, nanj oc agêc lulugenj sêu tauj sêsêp sê sêna.”

¹⁵ Ma Petere gêjô enj awa ma kêsôm gebe “Ôwa

bingôliņ tonec ņam sa êndêņ aêac acgom.” ¹⁶ Tec Jesu kêsôm gebe “Ma amac tonec amboac ondoc, nêm kauc kêsâ atom tagen atom êsêac me. ¹⁷ Ajala atom me. Gêņ samob, taņ êsô awemsuņ naņ, oc êsêp ņatêtac ma tau êtaiņ su êna. ¹⁸ Ma gêņ samob, taņ kapi aņga ņalêlôm mênkêsâ awemsuņ, tonan tec oc êņgôm ņamalac êtu sec. ¹⁹ Gebe gêņ tonec aņga ņalêlôm kêpi gêmêņ gebe Taêņ gêjam sec, sêjac ņamalac êndu, dêdim sêmôcwalô gêogic, sêgôm gêņ mockaiņo to mockaiņņa, gengeņ, biņ gêga ma biņ alôb-alôb. ²⁰ Gêņ tonan ņai tec gêgôm ņamalac kêtu sec. Mago embe sêkwasiņ lemeņ atom ma sêniņ gêņ, tonan oc êņgôm ņamalac êtu sec atom.”

*Awê Kanaanņa kêkêņ gêwiņ ņajajņa
(Mar 7:24-30)*

²¹ Jesu gêdi kêtaiņ taugen aņga tonan jagêô lasê gamêņ Turu to Sidonņa. ²² Ma gêdêņ tonan awê Kanaanņa teņ aņga gamêņ tonan mênngêmôêc gebe “Apômtau, Dawidnê Latu, taêm walô aê. Aêņoc latuco ņalau sec teņ kêlêsu eņ.” ²³ Mago Jesu gêjô ênê biņ teņ atom. Ma nê ņacseņomi dêdêņ eņ jateteņ eņ gebe “Ôkêņ eņ ênamañ, kêtaņ-kêtaņ kêdaguc aêac nec.” ²⁴ Eņ gêjô êsêac awen gebe “Anôtô kêsakiņ aê gadêņ gôlôac Israel taungeņ nêņ domba gêbôm tec gamêņ.” ²⁵ Ma awê tau kêpôn aduc gêdêņ eņ ma kêsôm gebe “Apômtau, ônam aê sa.” ²⁶ Tec Jesu gêjô eņ awa gebe “Embe takôc ņapalênêņ mo su ma tambaliņ êndêņ kêamlatu, oc ņajam atom.” ²⁷ Ma awê tau gêjô eņ awa gebe “Apômtau, kôsômgaç. Mago mo ņapopoc, taņ kêsêlô kêsêp nêņ ņataunêņ tebo ņalabu naņ, kêamlatu seņgoc.” ²⁸ Go Jesu gêjô eņ awa gebe “O awê tau,

aôm kôkêñ gêwiñ ñajaña. Amboac tonañ biñ, tañ kotenñ nan, êtu tôñ.” Ma gêdêñ ñasawa tonañgenñ awê tau latuo ôli ñajam kêsa.

Jesu gêgôm lau taêsam ôlinñ ñajam kêsa

²⁹ Ma Jesu gêdi anga tonañ jagêo lasê bugêjacton Galilaiana, go kêpi lôc tenñ jakêponñ tau sic gêngônñ.

³⁰ Go lau topom-topom dêdêñ enñ sêja, nanñ sejonñ nêñ maginñ kêsu, pulinñ, matenpec, awenmê ma gêmac tokainñ-tokainñ sêwiñ dêdêñ enñ sêja jatetoc êsêac sêc enñ a-mña, ma gêgôm êsêac ñajam kêsa.

³¹ Lau sêlic awenmê sêsôm biñ to pulinñ ôlinñ ñajam kêsa, ma maginñ kêsu sêsêlêñ to matenpec sêlic gamêñ, tec sê taênñ ma sêlambinñ Israelnêñ Anôtô ñanô.

*Jesu gêlôm lau 4,000
(Mar 8:1-10)*

³² Go Jesu gêmôêc nê ñacsenjomi dêdêñ enñ jakêsôm gebe “Aê taêc walô lau tonec gebe sêmoa sêwiñ aê e bêc têlêac samuc ma nêñ gêñ sêniñña masi, tec gabe jakêñ êsêac têntac sawagenñ sêna atom gebe oc enñkainñ to lemenñ êmac anga intêna.” ³³ Ma ñacsenjomi sêsôm gêdêñ enñ gebe “Aêac tamoa gamêñ sawa nec, oc takôc polom taêsam anga ondoc gebe lau tonec sêniñ êtôm êsêac.” ³⁴ Tec Jesu kêtû kênac êsêac gebe “Amacnêm polom tendocgenñ gêc.” Ma êsêac sêsôm gebe “7 to i palê ñagêdô.” ³⁵ Go kêsôm lau sêngônñ sic sêngônñ nom. ³⁶ Ma kêkôc polom 7 to i tonañ sa ma gêjam dange, go kêpô kêkôc ma kêkêñ gêdêñ ñacsenjomi, go ñacsenjomi sêjac sam gêdêñ lau. ³⁷ Êsêac samob señ e gêoc êsêac tôñ ma sejonñ ñapopoc sa kêsêp gadob 7 e mênjêc. ³⁸ Ma

êsêac, tañ seņ gêñ tau nañ, ñacwaga 4,000, ma sêsa lauo to ñapalê sa sêwiñ atom.

³⁹ Eñ kêkêñ lau tau sêja acgom, go kêpi wañ jagêô lasê gamêñ Magadanña. * enaña nec atom. Êsêac sêkêñ gêwiñ gebe êsêac embe sêmoasac lau samuc nêñ gêñ teñ, go lau samuc nêñ ñatêmui ñalêlômña elom êsêac, tec sêkwasiñ lemeñ gebe ñatêmui tau tonañ ênaña.

16

Lau sêjatu gêñtalô

(Mar 8:11-13; Luk 12:54-56)

¹ Ma Parisai to Sadukai dêdêñ Jesu jasêlêtôm eñ ma teten eñ gebe êtôc gêñtalô umdambêña teñ êndêñ êsêac sêlic. ² Tec eñ gêjô êsêac awen gebe “Êndêñ êtula amac asôm gebe ‘Gêjac wêcdêlañ, oc gamêñ ñajam.’ ³ Ma bêbêc asôm gebe ‘Gêjac wêcdêlañ ma gamêñ kêtun tau. Ocsalô gamêñ oc êtu sec.’ Gamêñ ñapuc tec ajala, mago têm to noc ñabelo tec ajam kau. ⁴ Gôîôac sec to mockaiñña sêgôm mocsac gêñtalô, mago gêñtalô teñ oc êndêñ êsêac atom, gêñtalô Jonaña tagen.” Go gêjam dêmôê êsêac gacgeñ sêkô ma gêc gêja.

Parisai to Sadukai nêñ jist

(Mar 8:14-21)

⁵ Ñacseñomi jasêsô ñamakeñ ônêña ma sêlin polom sin sêkôc gêwiñ atom. ⁶ Tec Jesu kêsôm gêdêñ êsêac gebe “Alic ma ajop taôm ñapep êndêñ Parisai to Sadukai nêñ jist.” ⁷ Ma êsêac taêñ gêjam gêc tauñña ma sêsôm gebe “Kec, aêac takôc polom

---

* **15:39:** Lau tonañ sekwasin lemeñ gebe ñatemui demôêña

gêwiñ atom, tec kêsôm biñ tonec.” ⁸ Ma Jesu kêjala ma kêsôm gebe “O amac, akêñ gêwiñ kwalec, kêtù agenña amac taêm gêjam gêc taômñagen gebe akôc polom gêwiñ atom. ⁹ Nêm kauc kêsâ atom tagen me. Taêm gêjam polom lemenj tengeñ, nañ gêdêñ lau 5,000 me masi. Ma ajoj ñagêdô-gêdô sa ñagadob tendocgeñ. ¹⁰ Ma polom 7, nañ gêdêñ lau 4,000 nañ amboac ondoc. Ajoj ñagêdô-gêdô sa ñagadob tendocgeñ. ¹¹ Amboac ondoc nêm kauc kêsâ atom gebe aê kasôm biñ kêpi polom gêdêñ amac nec atom. Ajop taôm êndêñ Parisai to Sadukai nêñ jist.” ¹² Gêdêñ tonañ nêñ kauc kêsâ gebe eñ kêsôm biñ sejop tauñña kêpi jist polomña atom, kêsôm kêpi Parisai to Sadukai nêñ mêtê.

Petere kêsôm Jesu ñam
(Mar 8:27-30; Luk 9:18-21)

¹³ Jesu kêsâ gamêñ Kaisarea Pilipiña, go kêtù kênac gêdêñ nê ñacseñomi gebe “Lau sêsam Ñamalacnê Latu sebe asa.” ¹⁴ Ma êsêac sêjô eñ awa gebe “Lau ñagêdô sebe ñackêsagu Joañ, ma ñagêdô sebe Elia, ma ñagêdô sebe Jeremia me propetenêñ teñ.” ¹⁵ Go gêjam kênac êsêac gebe “Ma amac nec asam aê abe asa.” ¹⁶ Go Simon Petere gêjô eñ awa gebe “Aôm Kilisi tau, Anôtô mata jali nê Latu aôm.” ¹⁷ Ma Jesu gêjô eñ awa gebe “Jona latu Simon, aê aoc êôc aôm gebe ñamalac teñ geoc biñ tonañ lasê gêdêñ aôm atom, Tamoc taugen, tañ gêngôn undambê nañ. ¹⁸ Ma aêgenj mênjasôm êndêñ aôm gebe Petere, aôm poc teñ ma jansuñ ñoc gôlôac sa êsêp poc tonec naêkô, ma lamboam ñañaclai êku tulu atom. ¹⁹ Aê jakêñ gamêñ undambêña ñaki êndêñ aôm gebe gêñ, tañ

aôm ôi tôñ anğa nom nan, oc si tôñ anğa undambê ma gêñ, tan aôm ônac pêla anğa nom nan, oc sênac pêla anğa undambê.”²⁰ Go gêjam ñacsenomi awenğ auc gebe sêsôm enğ wae Kilisiņa lasê êndên lau tenğ atom.

*Kilisi geoc êmac êndu to êndi sanğa lasê
(Mar 8:31–9:1; Luk 8:22-27)*

²¹ Gêdênğ tonanğ Jesu geoc lasê gêdênğ nê ñacsenomi kêtu ñamata gebe “Aê oc jana Jerusalem ma lau-mata to dabunğsêga ma binğsutau sêkênğ ñandanğ taêsam êndênğ aê ma sênac aê êndu e ñabêc êtu têlêac, go jandi sa matoc jali êsa êtiam.”²² Tec Petere gê enğ jakêsôm enğ gebe “Apômtau, Anôtô êkô binğ tonanğ auc. Binğ amboac tonanğ êtap aôm sa atommanğ.”²³ Tec Jesu kêsa tau ôkwi jakêsôm gêdênğ Petere gebe “Sadanğ, ôkôc taôm sa naôkô jaêc, aôm gôwa lakô aê. Aôm taêm gêjam binğ Anôtôņa atom, taêm gêjam binğ ñamalacñagenğ.”

²⁴ Go Jesu kêsôm gêdênğ nê ñacsenomi gebe “Ñac tenğ embe taê ênam gebe êsap aê tôñ, nanğ ênac kapoac tau ma êôc nê kakesotau êndanğuc aê,²⁵ gebe ñac tenğ embe êngôm mocsac gebe êmoa mata jali, nanğ oc êmac êndu. Ma tenğ embe êmac êndu êtu aêņa, nanğ oc êngônğ mata jali.²⁶ Ñac tenğ embe ênsôb gênğ nomņa samob sa êtu ênê gênğ, mago êjaiñ katu, oc ênam enğ sa me masi. Oc ênam enğ sa atom. Ñamalac oc ênac da katu ña asagenğ.²⁷ Gebe Ñamalacnê Latu oc êmênğ to Tamanê ñasawi ma nê anğela oc sêwiñ, ma êkênğ ñagêjô êndênğ ñamalac samob êndênğ-êndênğenğ êtôm gênğ, tanğ êsêac tau ñ sêgôm.²⁸ Binğnanô, aê jasôm êndênğ amac gebe Êsêac tec sêkô nec nêñ ñagêdô oc sêmac êndu atomgenğ,

e sêlic N̄amalacnê Latu tonê gôliņ êmêņ acgom.” *
 kêpi jist. Jist êtôm gebe polom samucgrņ auc (alic
 Mat 13:33) ma Parisai to Sadukai nêņ mêtê êtôm
 gebe êenam launêņ ŋalêlôm auc amboac tonanğeņ.
 †

17

Jesu ôli kainj têņ kêsâ

(Mar 9:2-13; Luk 9:28-36)

¹ Bêc 6 gêjaņa acgom, go Jesu kêkôc Petere ma
 Jakobo agêc lasi Joaņ sêwiņ eņ. Eņ gêwê êsêac sêpi
 lôc ŋatêpôê baliņ teņ sêja gebe nasêmoa taunğa.

² Ma sêlic eņ ôli kêpô tau ôkwi e lanđanô kêpô gamêņ
 amboac oc, ma nê ŋakwê ŋawasi ŋaeb ŋaôma. ³ Go
 sêlic Mose agêc Elia seoc taun lasê dêdêņ êsêac ma
 sêjam biņgalôm sêwiņ eņ. ⁴ Tec Petere gêôc awa sa
 ma kêsôm gêdêņ Jesu gebe “Apômtau, ŋajam gebe
 tamoa gamêņ tonec. Embe ôsôm, go janam bec
 têlêac anğa tonec, aômnêm teņ ma Mosenê teņ ma
 Elianê teņ.” ⁵ Kêsôm biņ tonanğ gêmoa ma sêlic
 tao toņawê teņ gêjam ajuņ êsêac, go awa teņ kêsâ
 anğa tao kêsôm gebe “Aêņoc Latuc, taņ têtac gêwiņ
 eņ ma galic eņ ŋajam naņ tonec. Akêņ taņem eņ.”

⁶ N̄acseņomi sêņô e sêu taun jasêc ma têtêc taun
 ŋanô. ⁷ Go Jesu kêsâ jakêmoasac êsêac ma kêsôm
 gebe “Andi sa ma atêc taôm atom.” ⁸ Ma gêdêņ taņ
 sêôc matenđanô sa naņ, sêlic teņ atom, Jesu taugenğ.

⁹ Êsêac sêsêp anğa lôc sêmoa ma Jesu gêjac jao
 êsêac gebe “Asôm gêņ kainj teņ, taņ amac alic naņ,
 êndêņ ŋac teņ atom e N̄amalacnê Latu êndi sa anğa

* **16:28:** Apômtau gêjam dôņ Parisai to Sadukai nêņ mêtê

† **16:28:** N̄aê Petere ŋam be poc. (Alic Joaņ 1 42)

ņacmatênêņ su acgom.” ¹⁰ Go ñacsenjomi têtü kênac enj gebe “Amboac ondoc, biņsutau sêsôm sebe Elia êmêņ êmuņ acgom.” ¹¹ Tec enj gêjô êsêac awenj gebe “Elia oc êmêņ ma êsa gêņ samob ñalaņô sa êtiam. ¹² Mago aê jasôm êndêņ amac gebe Elia tec gêmêņ su, ma sêjala enj atom, ma têtü kasec enj kêtôm taêņ gêjam. Ma Ñamalacnê Latu oc êtap ñandaņ sa aņga êsêacnêņ amboac tonanjenj.” ¹³ Gêdêņ tonan ñacsenjominêņ kauc kêsa gebe biņ, taņ enj kêsôm gêdêņ êsêac naņ, kêsôm kêpi ñackêsagu Joan.

*Jesu gêgôm ñapalê tonjalau sec ôli ñajam kêsa
(Mar 9:14-29; Luk 9:37-43)*

¹⁴ Ac sêmêņ e sêô lasê dêdêņ lau, ma ñac tenj kêsa gêdêņ Jesu jakêpônj aduc gêdêņ enj ¹⁵ ma kêsôm gebe “Apômtau, taêm walô ñoc latuc, tê meloc kêtê enj ma gêmoa jageo ñanô, tec gêu tau kêpi ja to kêsêp bu kêtü dim taêsam. ¹⁶ Aê kakôc enj gadêņ nêm ñacsenjomi gamêņ, mago têtôm gebe sêņgôm enj ôli ñajam êsa atom.” ¹⁷ Tec Jesu gêjô enj awa gebe “O amac akêņgêwiņ-atom to laukesowaga, aê jamoa jawiņ amac e êndêņ ondoc, ma jaôc amacnêm biņ e êndêņ ondocenj. Akôc ñapalê andêņ aê amêņ.” ¹⁸ Jesu gec biņ ñalau sec e kêsa aņga ênê gêja, ma gêdêņ ñasawa tonanjenj ñapalê tau ôli ñajam kêsa.

¹⁹ Go ñacsenjomi dêdêņ Jesu sêja sêkô taunja ma sêsôm gebe “Amboac ondoc tec aêac atôm gebe atij ñalau tonan atom.” ²⁰ Enj kêsôm gêdêņ êsêac gebe “Kêtü amac akêņ gêwiņ kwalecņa. Biņjanô, aê jasôm êndêņ amac gebe Amac embe nêm akêņ êwiņ êtôm gêmêc ñamatu tagenj ênêc, ma asôm êndêņ lôc tonec gebe ‘Ômbuc taôm sa aņga tonec naôkô ônêņa’ oc êmbuc tau sa êna, ma aņgôm gêņ tenj

eselop sa atom. ²¹ [Nalau amboac tonanɲ ɲai oc taunɲ sêsa ɲagaô sêna atom, tatenɲ mec to tanam dabunɲ mogenɲ, go êtôm.]”

*Jesu geoc êmac êndu to êndi saɲa lasê kêtû luagêcɲa
(Mar 9:30-32; Luk 9:43-45)*

²² Ac sêsêlêɲ sêmoa Galilaia ma Jesu kêsôm gêdêɲ êsêac gebe “Kêdabinɲ gebe sêkêɲ ɲamalacnê Latu êndêɲ ɲamalac lemenɲ êna ²³ nasênac enɲ êndu e bêc êtu têlêac, go êndi sa êtiam.” Ma ɲacseɲominêɲ ɲalêlôm ɲawapac kêsa ɲanô.

Binɲ takis lôm dabunɲa

²⁴ Ac jasêô lasê Kapanaum ma lau, taɲ sêjac takis lôm dabunɲa sa naɲ, dêdêɲ Petere jasêsôm gebe “Amacnêm mêtêmôkê oc êkêɲ takis me masi.”

²⁵ Tec enɲ gêlôc gebe “Aec.” Ma gêdêɲ taɲ Petere kêpi andu gêja naɲ, Jesu sep tagenɲ kêsôm gêdêɲ enɲ gebe “Simon, aôm gobe amboac ondoc. Kiɲ nomɲa naɲ sêkôc awa to takis aɲga asa nê, aɲga taunɲ latuninêɲ me aɲga lau jaba nêɲ.” ²⁶ Ma

Petere kêsôm gebe “Aɲga lau jaba nêɲ.” Tec Jesu kêsôm gêdêɲ enɲ gebe “Amboac tonanɲ ma êsêac taunɲ latunɲi oc gacgenɲ sêmoa. ²⁷ Mago aêac dabe danɲôm êsêac sêli awenɲ sa atom. Amboac tonanɲ ôna bu tau nawenɲ i ma ôkôc i ɲamataɲa, taɲ ôjac naɲ, ôɲa awasunɲ, go ôtap mone tau ɲatenɲ sa, ma ôkôc naôkêɲ êndêɲ êsêac êtu aêagêc lemenɲ.”

18

*Asa êtu ɲac kapôêɲ
(Mar 9:33-37; Luk 9:46-48)*

¹ Gêdêñ ñasawa tonañ ñacsenjomi dêdêñ. Jesu sêja ma sêsôm gebe “Asa oc êtu ñac towae êlêlêc anja gamêñ undambêña.” ² Tec enj gêmôêc ñapalê saunj tenj mênketoc enj kêkô êsêac ñalunjenj ³ ma kêsôm gebe “Binñanô, aê jasôm êndêñ amac gebe Amac embe akac taôm ôkwi ma atôm ñapalê atom, oc asô gamêñ undambêña ana atomanô. ⁴ Ñac tanj kêkôninj tau kêtôm ñapalê tonec nanj, kêtû ñac towae kêlêlêc anja gamêñ undambêña. ⁵ Ma tenj embe êkôc ñapalê tenj amboac tonec sa êtu ñoc ñaêña, oc êkôc aê sa.

Tatim lau atom
(*Mar 9:42-48; Luk 17:1-2*)

⁶ “Ñac tenj, embe êtim lau saunj, tanj sêkêñ gêwinj aêña nanj nêñ tenj e êtu sec, nanj lau oc sêwa poctêmui sa enj gêsutêkwa ma sêmbalinj enj êsêp gwêc gêdimbobsêga êna, go ñajam. ⁷ Ojae êsêac kalomtênamêñ. Binjalom oc êsa, mago ojae ñackalomma.

⁸ “Lêmam me amkainj embe êtim aôm gebe ôñgôm sec, nanj ôndim su ma ômbalinj sinj. Ôñgônj matam jali amboac pulinj me magi kêsû nanj, ñajam êlêlêc sembalinj aôm lêmam to amkainj samucgenj ôsêp ja, tanj kêsa gedenj tonjenña ôna nanj su. ⁹ Ma matamanô embe êtim aôm gebe ôñgôm sec, nanj ôkip sa ma ômbalinj sinj, ômoa matam jali tomatamanô makenjenj nanj, ñajam êlêlêc sêmbalinj aôm tomatamanô lulu ôsêp ja kêlakoc ñalamboam ñakêlêndinj ôna nanj su.

Binj gôlinj domba gêlarja
(*Luk 15:3-7*)

¹⁰ “Alic taôm gebe ambu êsêac lau saun tonec nêñ teñ atom. Aê jasôm êndên amac gebe Êsêacnên añela, tañ sêmoa undambê nañ, sêlic Tamoc, tañ gêmoa undambê nañ, lañôanô ñapañ. ¹¹ [Gebe Ñamalacnê Latu gêmên gebe ênam gêngeben sa.]

¹² “Amac abe amboac ondoc. Ñac teñ embe nê domba 100. sêmoa e ñateñ êmbôm, oc endec 99, nañ sêmoa lôc ma naensom gêbôm tonañ atom me. ¹³ Aê jasôm binñanôgen enden amac gebe Embe êtap sa, oc êtu samuc gên tau ñanô êlêlêc 99, tañ sêbom atom nañ su. ¹⁴ Amboac tonañ tec Tamoc, tañ gêmoa undambê nañ, gebe êsêac saun tecenec nêñ teñ ênaña atom.

Lasitêwai tobiñ keso
(Luk 17:3)

¹⁵ “Lasim embe êngôm sec, go ôna e agêc taômgen lañômanô êpi tagen ma ômêtôc en. Embe êkên taña aôm, go ambin taôm tôñ lasitêwaiña êtiam. ¹⁶ Ma embe êkên taña aôm atom, nañ ôkôc ñac teñ me luagêc sêwiñ aôm acgom, gebe ‘ñac luagêc me têlêac, tañ sênô bin sêwiñ nañ, sêpuc bin tau tôñ amboac tonañ.’ ¹⁷ Embe êkên taña Êsêac tonañ atom, nañ ôsôm êndên gôlôac. Ma embe êkên taña gôlôac atom, nañ ôlic en amboac ñac samuc me telon teñ.

Dai bin tôñ to tanac pêla bin

¹⁸ “Binñanô, aê jasôm êndên amac gebe Gên, tañ amac ai tôñ aña nom nañ, Anôtô i tôñ aña undambê, ma gên, tañ amac anac pêla aña nom nañ, Anôtô ênac pêla aña undambê. ¹⁹ “Ma jasôm teñ êndên amac êwiñ gebe Amacnêm luagêc embe

nêm ñalêlôm tagen anğa nom êtu gêñ samob, tañ abe aten nanğa, Tamoc tañ gêmoa undambê nan, êngôm ñanô êsa êndên amagêc. ²⁰ Gebe gamên-gamên samob, tañ luagêc me têlêac sêpi tagen kêtú ñoc ñaêña, tê gêngôn êsêac ñaluñ.”

Bingôlin kêpi sakinwaga, tañ kêsuc bin ôkwi atom

²¹ Go Petere kêsá jakêtu kênac Jesu gebe “Apômtau, lasic embe êngôm sec êndên aê, oc jasuc ôkwi êtu dim tendocgen. Êtu dim 7 oc êtôm me masi.” ²² Tec Jesu kêsôm gêdên en gebe “Aê jasôm êndên aôm gebe êtu dim 7 gen atom, 70 e êtu dim 7 acgom. ²³ Kêtu tonanğa gamên undambêña kêtôm kin ten, tañ gebe nê sakinwaga sêwa ênê awa ñabin sa êndên en. ²⁴ Gêgôm gêjac m gêmoa ma sêkôc ñac ten, tañ nê tôp kêtôm gold totalu milion samuc ten gêc nan, dêdên en sêja. ²⁵ Ma ñac tonan nê gêñ gebe êjô tôpña gêc atom, tec ñatau kêjatu gebe sêkên êsêagêc nê awê to nên gôlôac ma nên waba samob lau sênám ôli, ma ñaôli tau êjô ênê tôp. ²⁶ Tec sakinwaga kêpôn aduc ma keten nê ñatau gebe ‘Ôê aênoc bin tôñ ma aê janac nêm tôp samob e êmbacnê.’ ²⁷ Amboac tonan apômtau taê walô ñac tonan, tec kégaboac en su ma kêsuc tôp tau ôkwi gêwiñ.

²⁸ “Sakinwaga tau kêsá gêja e gêdac nê ñac ten, tañ sêjam kôm sêwiñ tauñ nan. Ñac tonan nê tôp denari 100 gêc enğa. Tec kêkam en tôñ gêgin en ma kêsôm gebe ‘Ônac ñoc tôp.’ ²⁹ Ma nê ñac tonan gêu tau ma keten en gebe ‘Oê ñoc bin tôñ, ma aê janac nêm tôp e êmbacnê.’ ³⁰ Mago en gedec jakêbaliñ en kêsêp kapoacwalô gebe ênac ênê tôp e

êmbacnê. ³¹ Tec nê lau, tañ sêjam kôm sêwiñ taun nañ, sêlic gêñ tonañ e têtac kêbôli auc, tec sêja sêsôm biñ tonac lasê samob gêdêñ nêñ natau. ³² Go nê natau gêmôêc enj ma kêsôm gêdêñ enj gebe ‘Aôm sakinwaga sec, aê kasuc aômnêm tôp samob ôkwi kêtû kotenj aêña. ³³ Aê tec taêc walô aôm, ma aôm gobe taêm walô nêm ñac amboac tonañ atom me.’ ³⁴ Ma nê natau têtac ñandanj sec ma kêkêñ enj gêdêñ gejobwaga kapoacwalôña gebe sêlênsu enj e ênac ênê tôp samob su. ³⁵ Ma amac embe asuc lasim-inêñ biñ ôkwi tonêm ñalêlômgenj atom, go Tamoc undambêña êngôm amac amboac tonañgenj.” *

19

Biñ sêmôcwalôña

(Mar 10:1-12; Luk 16:18)

¹ Jesu gêjac mata biñ tônê su acgom, go gêdi anja Galilaia ma kêsêlêñ e gêô lasê Judaia ñagamêñ, tañ gêc Jordan ñamakenj ônêña. ² Ma lau topom-topom têdaguc enj jagêgôm êsêac ñajam kêsa anja tônê.

³ Ma Parisai ñagêdô dêdêñ enj sêja sebe sêlêtôm enj ma sêsôm gebe “Ñac tenj embe êwi nê awê sinj êtu biñ gêga tenja paliñ-paliñgenj, oc êtôm me masi.” ⁴ Tec enj gêjô êsêac awenj gebe “Gêdêñ andanjenj ñac-kêkêñ-gêñwaga kêkêñ awêlu ñac, nañ asam atom me. ⁵ Anôtô kêsôm gebe ‘Amboac tonañ ñac oc êwi tama agêc têna sinj êsap nê awê tôñ, ma agêc lulu têtû ñanô tagenj,’ ⁶ ma agêc têtôm gêñ luagêc êtiam atom, têtôm ñanô tagenj. Gêñ tañ Anôtô kêkêñ kêkwa tau nañ, ñamalac tenj êkac su

* **18:35:** Denari tagenj kêtû kômwaganên ñaôli bêc tagenja.

atom.” ⁷ Go Parisai sêsôm gêdêḅ enj gebe “Ma kêtḅ asageḅḅa Mose kêjatu gebe sêkêḅ papia sêwi awê siḅḅa acgom, go sêwi enj siḅ.” ⁸ Jesu gêjô êsêac awenj gebe “Mose gêlôc gêdêḅ amac gebe awi nêḅ lauo siḅ kêtḅ nêḅ kauc ḅadaniḅa. Mago gêdêḅ andanjenj nanj amboac tonanj atom.” ⁹ Tec aê jasôm êndêḅ amac gebe ḅac tenj embe nê awê êsêlêḅ mockaiḅḅa atom, mago êwi enj siḅ ma ênam awê tenj, nanj oc êḅgôm biḅ sêjam tauḅḅa popoc.”

¹⁰ Go nê ḅacseḅomi sêsôm gêdêḅ enj gebe “Embe lauo to ḅac sêjam tauḅ ḅabiḅ amboac tonanj, go sênam tauḅ ḅamoasiḅ masi.” ¹¹ Ma enj kêsôm gêdêḅ êsêac gebe “Lau samob oc nêḅ kauc êsa êpi biḅ tonanj atom, lau tanj Anôtô gêwa sa gêdêḅ êsêac nanjenj.” ¹² Lau ḅagêdô sêmoa, tanj teneni sêkôc êsêac têtôm gebe sênam awê atomḅa kwananjenj, ma ḅagêdô ḅamalac sêjam êsêac ôkwi gebe sênam awê atom, ma ḅagêdô sêmoa, tanj sêjam awê atom kêtḅ gamêḅ undambêḅa. Tenj embe êjala ḅam, oc êjala.”

*Jesu gêjam mec ḅapalê ḅasec-ḅasec
(Mar 10:13-16; Luk 18:15-17)*

¹³ Ma sejoḅ ḅapalê dêdêḅ Jesu sêja gebe êkêḅ lêma ênsac êsêac to etenj mec. Ma ḅacseḅomi sec biḅ lau. ¹⁴ Mago Jesu kêsôm gebe “Andec, ma ḅapalê dêndêḅ aê sêmêḅ. Akô êsêac auc atom, gebe lau tecenanj ḅai têtḅ gamêḅ undambêḅa ḅatau.” ¹⁵ Go kêkêḅ lêma gêsac êsêac su ma gêdi anja tonanj gêja.

*ḅacseḅom tolêlôm
(Mar 10:17-31; Luk 18:18-30)*

¹⁶ Ma ḅac tenj gêdêḅ enj jakêtu kênac enj gebe “Mêtêmôkê, aê janḅôm gêḅ ḅajam ondoc gebe

janğôñ matoc jali tenğen.” ¹⁷ Tec Jesu kêsôm gêdên en gebe “Amboac ondoc kôtu kênac aê kêtú gên ñajamña. Ñac ñajam tagenânô tê gêmoa. Embe taêm ênam gebe ôngôñ matam jali tenğen, nañ ômansañ biñsu.” ¹⁸ En kêtú kênac gebe “Biñsu ondoc.” Tec Jesu gêjô en awa gebe “Ônac ñamalac êndu atom. Ôngôm gên mockainjo to mockainña atom. Ônam genğen atom. Ônga biñ atom. ¹⁹ Otoc tamam agêc tênam sa ma tênac êwiñ lau wacbañ aôm amboac tênac gêwiñ taôm.” ²⁰ Ñacsenjom tau kêsôm gêdên en gebe “Gên tonañ ñai samob kamasañ su, ma janğôm asagen tenğ êwiñ.” ²¹ Jesu kêsôm gêdên en gebe “Embe taêm ênam gebe ômansañ taôm e ñapep sawa, go ôna naôkên nêm waba samob lau sênam ôli ma ôkên ñaawa êndên lau ñalêlôm sawa, go nêm awa oc ênêc undambê, ma ômôên ôndañguc aê.” ²² Ñacsenjom tau gênô biñ tonañ e nê ñalêlôm ñawapac ñanô ma kêsa gêja, gebe nê waba taêsam.

²³ Ma Jesu kêsôm gêdên nê ñacsenjomi gebe “Biññanô, aê jasôm êndên amac gebe Ñac tolêlôm embe êsô gamên undambêña êna, oc êngôm elêmê. ²⁴ Ma jasôm êndên amac êwiñ gebe Bôc kamele tenğ oc êsêli êsô so ñalasê êna ñagaôgenğ êlêlêc ñac tolêlôm êsô Anôtônê gamên ênaña su.” ²⁵ Ñacsenjomi sênô biñ tonañ e t êkakê ñanô ma têtú kênac gebe “Ai, amboac tonan asa oc ênam samuc.” ²⁶ Tec Jesu mata gê êsêac ma kêsôm gebe “Ñamalac oc têtôm gên amboac tonañ atom, mago Anôtô oc êngôm gên samob naêtôm.”

²⁷ Go Petere gêjô en awa gebe “Ôlic acgom, aêacmên tec awi ma gên samob siñ gêcña ma adaguc aôm nec. Oc akôc asagen êjô.” ²⁸ Tec

Jesu kêsôm gêdênj êsêac gebe “Binjanô, aê jasôm êndênj amac, tec adaguc aê nec, gebe Êndênj tanj gênj samob êtu wakuc nanj, Namalacnê Latu oc êngônj nê lêpônj njawasi, ma amac oc anjônj lêpônj 12 amboac tonanj ma amêtôc Israelnênj gôlôacmôkê 12. ²⁹ Lau samob, tanj sêwi andu me lasitêwai me lunjo me tenenji me tamenji me njalê me kôm sinj êtu aêna, oc sêkôc njağêjô êtu dim 100 ma sêwê kainj sêngônj materj jali tenjenj. ³⁰ Ma lau njamatanja taêsam oc têtû njamu, ma njamu oc têtû njamata.

20

Binjôlinj njalê sêjam kôm wainja

¹ “Gamênj undambêna kêtôm kôm wainja natau tenj, nanj bêbêc kanucgenj gêja gebe etenj kômwaga sênam ênê kôm wainja. ² Enj to kômwaga nênj binj kêpi tagenj gebe têtap denari tagenj-tagenj sa êndênj oc tenj. Su, go kêsakinj êsêac sêja ênê kôm wainja. ³ Oc mêngic launj sa ma kêsa gêja e jagêlic lau njağêdô tau sêkô malaclunj. ⁴ Tec kêsôm gêdênj êsêac gebe ‘Ana kôm wainja êwinjanj, oc janam ôli amac njajam.’ ⁵ Tec Êsêac sêja. Go ocsalô to ocmata ma kêsa gêja kêtiam nanj gêgôm amboac tonanjenj ⁶ e oc kêpô sisi, gocgo kêsa gêja e gêdac njağêdô sêkô ma kêsôm gêdênj êsêac gebe ‘Asagenj oc samuc tonec amac taôm akô tonec.’ ⁷ Êsêac sêsôm gêdênj enj gebe ‘Nac tenj ketenj aêac kêtû anam kômna atom.’ Tec kêsôm gêdênj êsêac gebe ‘Ana kôm wainja êwinjanj.’

⁸ “Kêtula acgom, go kôm wainja natau kêsôm gêdênj nê gejobwaga gebe ‘Ômôêc kômwaga ma ôkênj nênj njaôli êndênj êsêac, ônac m êndênj lau

ņamuņa ma êsêlêņ e êndêņ lau ñamata.’ ⁹ Tec lau, taņ sêmêņ gêdêņ oc kêpô sisi naņ, sêkôc denari tagen-tagen kêtôm êsêacgeņ. ¹⁰ Ma lau ñamataņa sêmêņ, tec seboc oc sêkôc êlêlêc, mago êsêac sêkôc denari tagen-tagen kêtôm êsêacgeņ amboac tonañ. ¹¹ Ac sêkôc su acgom, go sêli awenļ sa gêdêņ ñatau ¹² ma sêsôm gebe ‘Lau ñamuņa tonec sêjam kôm kêtôm ockatu ñasawa tagenļ, mago gôjam ôli êsêac kêtôm aêac, tec aôc wapac to ñandaņ oc samucgeņņa nec.’ ¹³ Tec ñatau gêjô acnêņ ñac teņ awa gebe ‘Ñacnec, aê gagôm aôm sec atom, taôm gôlôc kêtû denari tagenņa gêdêņ aê. ¹⁴ Ôkôc nêմ ñaôli sa ma ôêc ôna. Aê gabe jakêņ ñac ñamuņa tonec êkôc êtôm aôm. ¹⁵ Gêņ ñatau aê katôm gebe jaņgôm ñoc gêņ êtôm taêc gêjamņa nec atom me. Ma aôm amboac ondoc. Gôlic aê sec kêtû aê ñac wapômņa me.’ ¹⁶ Amboac tonañ tec lau ñamu têtû ñamata, ma ñamata têtû ñamu.”

*Jesu geoc êmac êndu to êndi saņa Iasê kêtû têlêacņa
(Mar 10:32-34; Luk 18:31-34)*

¹⁷ Ma gêdêņ taņ Jesu gebe êpi Jerusalem êna naņ, kêkôc êsêac ñacsenomi 12 sa jasêmoa nêņ taunņa ma kêsôm gêdêņ êsêac aņga intêna gebe ¹⁸ “Alic acgom, aêac tapi Jerusalem tana ma oc sêkêņ Ñamalacnê Latu êndêņ lau dabuņsêga to biņsutau sêkic ênê biņ, ¹⁹ go sêkêņ eņ êndêņ lau samuc gebe sêsu eņ susu ma si eņ to sênac eņ êpi kakesotau. Ma ñabêc êtu têlêac, go êndi sa.”

*Jakobo agêc Joaņ tenenļ ketenļ Jesu kêtû êsêagêcņa
(Mar 10:35-45)*

²⁰ Gêdêņ tonañ Sebedai latuagêc to tenenļ dêdêņ Jesu sêja ma tenenļ kêpônļ aduc gebe etenļ gêņ aņga

Jesunê. ²¹ Tec Jesu kêsôm gêdêñ enj gebe “Aôm gobe amboac ondoc.” Awê tau kêsôm gêdêñ enj gebe “Ôsôm êtu tôñ gebe latucagêc tonec nêñ teñ êngôn aôm anôña ma teñ êngôn aôm gasêña anja nêñ gamêñ.” ²² Ma Jesu gêjô enj awa gebe “Amac ajam kauc gêñ, tañ atenñ nañ. Amac atôm gebe anôm êsêp laclu, tañ aê oc janôm êsêpña nañ me.” Ac sêsôm gêdêñ enj gebe “Aêac atôm.” ²³ Enj kêsôm gêdêñ êsêac gebe “Amac oc anôm êsêp aêñoc laclu, tagenñ aê katôm gebe jakêñ lau sêñgenñ ñoc anôña to gasêña atom, gêjac lau, nañ Tamoc kêjal i ñ êsêac sa nanjenñ ñawae.”

²⁴ Êsêac lau 10 sêñô e têtù môsi ñaclu lasi. ²⁵ Tec Jesu gêmôêc êsêac dêdêñ enj sêja ma kêsôm gebe “Amac ajalagac gebe lau samuc nêñ gôlinwaga sêkôninñ êsêac ma nêñ lau kapôêñ sêjam gôlinñ êsêac ñajaña. ²⁶ Mago amac amboac tonanñ atom. Nac teñ embe taê ênam gebe êtu amacnêñ ñac kapôêñ, nañ êtu amacnêñ sakinwaga. ²⁷ Ma teñ embe taê ênam gebe êtu amacnêñ ñamata, nañ êtu amacnêñ gêñôma. ²⁸ Ñamalacnê Latu gêmêñ gebe sênam sakin enña atom, mago gebe ênam sakin to êkêñ tau ênac da lau taêsam.”

*Jesu gêgôm matapec luagêc sêlic gamêñ kêtiam
(Mar 10:46-52; Luk 18:35-43)*

²⁹ Ma gêdêñ tañ sêwi Jeriko sinñ nañ, lau topom-topom sêwê têdaguc Jesu. ³⁰ Ma matapec luagêc sêngôn intêna ñatali, nañ sêñô gebe Jesu kêsêlêñ gêmêñ, tec sêmôêc gebe “Apômtau, Dawidnê Latu, taêm walô aêagêc.” ³¹ Tec lau tonanñ ñai sec binñ êsêagêc gebe sênam tañ tôñ. Mago êsêagêc sêmôêc sêpuc sagenñ gebe “Apômtau, Dawidnê Latu, taêm

walô aêagêc.” ³² Tec Jesu kêkô ma gêmôêc êsêagêc ma kêsôm gebe “Agêc abe janğôm asagenj êndênj amagêc.” ³³ Agêc sêsôm gêdênj enj gebe “Apômtau, ôngôm aêagêc matenjanô êpoa lasê.” ³⁴ Tec Jesu taê walô êsêagêc ma kêmoasac êsêagêc matenjanô e sep tagenj matenj gêlac ma têdaguc enj.*

21

Jesu jagêô lasê Jerusalem

(Mar 11:1-11; Luk 19:28-38; Joan 12:12-19)

¹ Ma gêdênj tanj êsêac têdabinj Jerusalem jasêsa Betpage, tanj gêc Lôckatêkwi nanj, Jesu kêsakinj ñacsenjom luagêc ² ma kêsôm gêdênj êsêagêc gebe “Agêc asêlênj apenj malac, tanj gêc nêmnja nanj, ana ma gaôgenj andac donki têna tenj sêkô tônj ma ñalatu kêkô gêwiñ, nanj anğamboac su ma awê andênj aê amênj. ³ Ñac tenj embe êsôm binj êndênj amagêc, nanj agêc asôm gebe ‘Apômtau kêpô lêna genj tau’ ma oc êkênj gaôgenj êndênj amagêc.”

⁴ Binj tonanj kêsa gebe binj, tanj propete kêsôm nanj, êtu anô gebe

⁵ “Asôm êndênj Sion latuo gebe Gôlicgac me, nêmn kinj gêdênj aôm gêmênj, ñac malô kêpi jagênğônj donki ma gênğônj bôc wabañja ñalatu ñaô.”

⁶ Ñacsenjomagêc sêja jasêsôm kêtôm Jesu kêsakinj êsêagêc, ⁷ sêwê donki têna to ñalatu sêja jasêu nênj ñakwê gêsac ma Jesu gênğônj ñaô. ⁸ Lau topom nênj taêsam sêja nênj ñakwê gêc intêna, ma ñagêdô, sêsapu kalaunj mênjsêja gêc intêna. ⁹ Ma lau, tanj sêwê topom-topom sêmunj to têdaguc nanj, sêmôêc

* **20:34:** Alic Mat 18:28

gebe “Osana êndêñ Dawidnê Latu, alanem en, nañ gêmêñ gêjam Apômtau lañô. Osana êsa anğa lólôc.”

¹⁰ Ma gêdêñ tañ Jesu jagêô lasê Jerusalem nañ, lau malacña samucgen sêjam sêjô ma sêsôm gebe “Tônê asa.” ¹¹ Go lau topom tonañ sêsôm gebe “Propete Jesu, tañ anğa Nasaret Galilaiarña nañ, ñac tau tonsc.”

Jesu kêjanda lau anğa lôm dabuñ

(Mar 11:15-19; Luk 19:45-48; Joañ 2:13-22)

¹² Ma Jesu kêsô lôm dabuñ jakêjanda lau-samob, tañ têtulu gêñ sêmoa lôm dabuñ ñalêlôm nañ, sêsa awê sêja ma kêtiñ lau sêjam-mone-gêjô-tauwaga nêñ tebo to lau-têtulu-balôsiwaga nêñ lêpôn pinpon. ¹³ Go kêsôm gêdêñ êsêac gebe “Teto gêc gebe ‘Aêñoc andu sêsam gebe andu mecña,’ mago amac agôm kêtü kêjañgowaganêñ gêsun.”

¹⁴ Ma matenpec to magiñ kêsü dêdêñ en sêja ma gêgôm êsêac ôliñ ñajam kêsä anğa lôm dabuñ. ¹⁵ Lau dabuñsêga to biñsutau sêlic gêñ kainj ten, tañ en gêgôm nañ, to ñapalê, tañ sêmôéc sêmoa lôm dabuñ gebe “Osana êndêñ Dawidnê Latu,” tec têtü môsi, ¹⁶ ma sêsôm gêdêñ Jesu gebe “Biñ tec êsêac sêsôm nec aôm gônô me.” Ma Jesu kêsôm gêdêñ êsêac gebe “Aec, gañôgac. Ma bi ñ tonec gebe “Aôm kômasañ lambiñ kêsä ñapalê saun to gêñ dedec awenñsun’ nec amac asam atom me.” ¹⁷ Ma gêwi êsêac siñ kêsä anğa malac gêja Betania ma gêc tônê.

Jesu kêpuc boa jambô

(Mar 11:12-14, 20-24)

¹⁸ Gêdêñ bêbêcgen Jesu gêmu gêja malac kêtiam e mo gêjô en. ¹⁹ Ma gêlic jambô ten kêkô intêna, tec kêtü gasuc gêja e gêlic gêñ ten atom, gêlic ñalauñ

naômagen. Ma kêsôm gêdên ka tau gebe “Aôm oc ônam ñanô êtiam atom enden tôngeñ.” Ma jambô tau kêsêlic sep tagen. ²⁰ Ma ñacsenjomi sêlic e sênac lemeñ ma sêsôm gebe “Amboac ondoc, tec jambô kêsêlic sep tagen nec.” ²¹ Tec Jesu gêjô êsêac awen gebe “Biññanô, aê jasôm êndên amac gebe Embe akên ôwiñ ma têtmtac lulu atomanô, oc anğôm gên amboac tonan api jambôgeñ atom. Embe asôm êndên lôc tonec gebe ‘Ômbuc taôm sa nau taôm ôsêp gwêc ôna,’ ma oc alic ñanô êsa. ²² Ma gên samob, tañ amac aten êsêp nêmc mec ñalêlôm embe akên êwiñ, oc atap ñanô sa.”

*Judawaga têtû kênac Jesunê ñaclai ñam
(Mar 11:27-33; Luk 20:1-8)*

²³ Jesu kêsô lôm dabuñ gêja kêtiam jakêdôn lau. Tec lau dabuñsêga to launên laumata dêdên en sêja ma têtû kênac en gebe “Aôm gôgôm gên tonan gôjam ñaclai ondoc lanô. Ma asa kêkên ñaclai tau gêdên aôm.” ²⁴ Jesu gêjô êsêac awen gebe “Aê gabe jatu kênac biñ ten êndên amac amboac tonan. Embe ajô ñoc kênac, go aê Jasam ñaclai, tañ gêjam aê sa ma gagôm gên tau nan, êndên amac amboac tonanğen. ²⁵ Joaņnê sanğa anğa ondoc, oc anğa Anôtônê me anğa ñamalacnên.” Ma Êsêac taên gêjam gêc taunğen gebe “Embe tasôm gebe anğa Anôtônê, en oc êsôm êndên aêac gebe Ma amboac ondoc tec akên gêwiñ en atom. ²⁶ Ma embe tasôm gebe anğa ñamalacnên, oc tatêc lau gebe samob sêlic Joaņ kêtôm propete.” ²⁷ Tec sêjô Jesu awa gebe “Aêac ajam kauc.” Ma en kêsôm gêdên êsêac gebe “Amboac tonan aê jasôm ñaclai, tañ gêjam aê sa ma gagôm gên tau nan, lasê êndên amac atom amboac tonanğen.

Bingôlinj latuagêcnêñ biñ keso tauña

²⁸ “Amac abe amboac ondoc. Nac tenj latu luagêc sêngôn. Enj gêdênj ñacsêga gêja ma kêsôm gebe ‘Latucenec, ocsalô ôna ônam kôm wainña.’ ²⁹ Nac tau gêjô enj awa gebe ‘Apômtau, aêc.’ Mago gêja atom. ³⁰ Go gêdênj ñac sêu ñ gêja ma kêsôm amboac tonanjenj gêdênj enj. Tec ñac tau gêjô enj awa gebe ‘Aê gadec.’ E saunjenj, go taê gêjam tau tec gêja. ³¹ Nac lagêc tonanjenj nêñ asa gêgôm tamenjinê biñ kêtutônj.” Ma êsêac sêsôm gebe “Ñac saunjenj.” Jesu kêsôm gêdênj êsêac gebe “Biñjanô, aê jasôm êndênj amac gebe Telonj to mockainjo oc sêsô Anôtônê gamênj sêna sêmunj amac. ³² Joañ tec gêdênj amac gêmênj ma kêtôc biñ, taj Anôtô kêjatu nanj, gêdênj amac gebe andanjenj, mago akênj gêwinjenj enj atom. Telonj to mockainjogenjenj tec sêkênj gêwinjenj enj. Amac tec alicgac, mago taêm gêjam taôm to akênj gêwinjenj enj atom.

*Bingôlinj kêpi kôm wainña to ñagejobwaga
(Mar 12:1-12; Luk 20:9-19)*

³³ “Anjô bingôlinjenj tenj. Andu ñatau tenj gêmôa, nanj kêsê wain kôm tenj, gêsô tunj e kêsô tau ma kêsap sêpip wain ñamala to kêkwê andu ñaatêkwa baling kêtutônj sejob kôm tauña, go kêmasanjenj biñ gêdênj lau sênam kôm êpinja ma enj tau gêja gamênjbôm tenj. ³⁴ Noc wain ñanô êsanja kêdabinjenj, go kêsakinjenj nê sakinjwaga gêdênj kômwaga sêja gebe sêkôc ênê ñanô. ³⁵ Ma lau-sêjam-kômwaga sêkôc ênê sakinjwaga tônjenj jasi tenj ma sêjac tenj êndu ma têtuc tenj ña poc. ³⁶ Ma kêsakinjenj ñagêdô kêtiam sêlêlêc ñamataña su sêja e sêgôm gênjenj tonanjenjenj gêdênj êsêac. ³⁷ Kêtutônjenj ñamu enj kêsakinjenj nê latu gêdênj êsêac gêja ma kêsôm gebe ‘Êsêac oc tetoc aênjoc latuc sa.’ ³⁸ Kômwaga sêlic latu

tau gêmêḅ ma sêsôm gêdêḅ tauḅ gebe ‘ḅac-gêwê-kaiḅ-gêḅlênsêmwaga tau tonec. Aḅôc, tanac eḅ êndu ma ênê gêḅlênsêḅ êtu aêacnêḅ.’ ³⁹ Go sêkôc eḅ tōḅ ma têtḅ eḅ aḅga kôm wainḅa kêsa gêḅa e sêḅac eḅ êndu. ⁴⁰ Amboac tonanḅ kôm wainḅa ḅatau embe êô lasê, oc êḅgôm lau-sêḅam-kômwaga tonanḅ amboac ondodoc.” ⁴¹ Ma êsêac sêsôm gêdêḅ eḅ geb “Oc enseḅ lau sec tonanḅ popoc ma êwi kôm wainḅa siḅ êndêḅ lau teḅ sênam kôm êḅi, taḅ sêkêḅ kôm ḅanô êndêḅ eḅ êtôm ḅanocgeḅ nanḅ.” ⁴² Ma Jesu kêsôm gêdêḅ êsêac gebe

“ ‘Poc taḅ sêkwêwaga sêbaliḅ siḅ nanḅ,
poc tonanḅgeḅ tec kêtu poc kêclêsuḅa.

Gêḅ tonanḅ Apômtau gêgôm,
tec materḅanô talic amboac gêḅsêga teḅ.’

Biḅ tonanḅ teto gêc, oc asam atom me. ⁴³ Amboac tonanḅ jasôm êndêḅ amac gebe sêkôc Anôtônê gamêḅ su aḅga amacnêḅ ma sêkêḅ êndêḅ lau teḅ gebe sênam ḅanḅanô. ⁴⁴ ḅac teḅ embe êtuc êḅi poc tonec, oc ôli êḅgic, ma poc tau êmbe êtuc êḅi teḅ, oc êsac eḅ pococgeḅ.”

⁴⁵ Lau dabuḅsêga to Parisai sêḅô ênê biḅgôliḅ e sêḅala gebe eḅ kêsôm biḅ kêḅi êsêac. ⁴⁶ Tec sebe sêkam eḅ tōḅ, mago têtêc lau gebe sêlic eḅ kêtôm propete teḅ. *

22

Biḅgôliḅ kêḅi moasiḅ awêḅa
(Luk 14:15-24)

* **21:46:** Osana ḅam gebe lambiḅ.

¹ Go Jesu gêoc awa sa ma gêjam kêtû bingôlinḡenḡ gêdêḡ êsêac kêtiam ma kêsôm gebe ² “Gamêḡ undambêḡa kêtôm kiḡ teḡ kêsî awê gebe latu ênam. ³ Ma kêsakiḡ nê sakiḡwaga gebe nasêkalem êsêac, taḡ jaenḡ moasiḡ awêḡa gêdêḡ êsêac kwananḡenḡ naḡ, e dedec ma sêmêḡ atom. ⁴ Go kêsakiḡ sakiḡwaga ḡagêdô ma kêsôm gebe Asôm êndêḡ êsêac, taḡ jaenḡ gêdêḡ êsêac naḡ, gebe ‘Alicḡac, aê gagôm ḡoc moasiḡ su, gaguḡ ḡoc bulimakao to bôc ḡadambê kapôêḡ-kapôêḡ ma gajac dabiḡ gêḡ samob e gêbacnê. Amboac tonanḡ amêḡ ma aniḡ moasiḡ awêḡa tau.’ ⁵ Lau tau sêḡô e sêkôḡ auc ma sêc êliḡ-êliḡ. Teḡ gêja nê kôm, ma teḡ gêgôm nê kôm awaḡa. ⁶ Lau ḡagêdô sêkam ênê sakiḡwaga tau tôḡ ma sêlêsu êsêac e sêjac êsêac êndu. ⁷ Tec kiḡnê lai kêpoa ma kêkêḡ nê lausiḡ sêja e sesenḡ lau, taḡ sêjac ênê sakiḡwaga êndu naḡ su ma sêkêc êsêacnêḡ malac ja geḡ. ⁸ Gocḡo kêsôm gêdêḡ nê sakiḡwaga gebe ‘Moasiḡ tau tec gajac dabiḡ su, mago êsêac, taḡ jaenḡ gêdêḡ êsêac naḡ, têtôm atom. ⁹ Amboac tonanḡ naakô intêna gêga tau ma embe andac lau, go akalem êsêac sêmêḡ sêniḡ moasiḡ awêḡa.’ ¹⁰ Tec sakiḡwaga tonanḡ ḡai sêsa intênaḡa sêja ma sêjac lau samob, taḡ dêdac naḡ sa, sec to ḡajam ḡôliḡ-goliḡenḡ e ḡaclenḡ sêlôc andu moasiḡḡa.

¹¹ “Ma kiḡ kêsô gêja gebe êlic ḡaclenḡ. Ma gêlic ḡac teḡ gêmoa, taḡ kêsô ḡakwê moasiḡḡa atom. ¹² Tec kêsôm gêdêḡ enḡ gebe ‘ḡacnec, aôm kôsô ḡakwê moasiḡḡa atom, mago amboac ondoc tec kôsô ḡômôêḡ.’ Ma ḡac tau awamê kêsa. ¹³ Go kiḡ kêsôm gêdêḡ sakiḡwaga gebe ‘Ansô enḡ lêma to akaiḡ tôḡ ma ambaliḡ enḡ êsa naêsêp gêsunḡbôm ḡalêlôm êna,

ec êtaŋ ma lulunġ êkôsiŋ êpi tau.’ ¹⁴ Nġakalem gêdêŋ lau gwalêkiŋ, mago sêjaliŋ ulugen sa.”

Biŋ takisŋa

(Mar 12:13-17; Luk 20:20-26)

¹⁵ Go Parisai sêja sêkic biŋ sebe sêwa lip Jesu ŋa tau nê biŋ. ¹⁶ Tec sêsakiŋ nêŋ ŋacsenomi to Herodonê lau dêdêŋ Jesu jasêsôm gebe “Mêtêmôkê, aêac alic aôm ŋac biŋŋanôŋa ma kôdôŋ Anôtônê intêna ŋa biŋŋanôgeŋ ma goe go lau teŋ atom ma kôpuc openġ lau teŋ atom. ¹⁷ Amboac tonanġ ôsôm biŋ, taŋ taêm gêjam nanġ êndêŋ aêac. Embe takêŋ takis êndêŋ kaisara oc eso biŋsu me masi.” ¹⁸ Mago Jesu kêjala êsêacnêŋ ŋalêlôm sec, tec kêsôm gebe “Amac dansanġtêna, amboac ondoc tec abe alêtôm aê. ¹⁹ Akôc mone takisŋa mênjalic acgom.” Tec êsêac sêkôc denari teŋ dêdêŋ eŋ sêja. ²⁰ Ma kêsôm gêdêŋ êsêac gebe “Asa nê ŋakatu to ŋatalô tonec.” Êsêac sêsôm gebe “Kaisaranê.” ²¹ Tec kêsôm gêdêŋ êsêac gebe “Amboac tonanġ akêŋ kaisaranê gêŋ êndêŋ kaisara ma Anôtônê gêŋ êndêŋ Anôtô.” ²² Êsêac sêŋô biŋ tonanġ e sê taêŋ ma sêwi eŋ siŋ ma sêc sêja.

Ŋacmatê sêndi sa ŋabiŋ

(Mar 12:18-27; Luk 20:27-40)

²³ Gêdêŋ bêc tonanġenġ ma Sadukai, taŋ sêsôm sebe ŋacmatê oc sêndi sa atom nanġ, dêdêŋ Jesu sêja ma têtû kênac eŋ gebe ²⁴ “Mêtêmôke, Mose kasôm gebe ‘Ŋac teŋ embe êmac êndu ma nê gôlôac masi, nanġ lasi ênam ênê awêtuc gebe êka gôlôac lasê êjô têwa su.’ ²⁵ Lasitêwai 7 sêmoa sêwiŋ aêac. Ŋacsêga gêjam awê e gêmac êndu. Ênê wakuc masi, tec gêwi

nê awê siŋ gêdêŋ lasi, taŋ kêsi eŋ naŋ. ²⁶ Awê tagen tonan ma lasitêwa m teŋ tonan sêjam gelom-gelom jakêsu ŋac saun. ²⁷ Samob sêmac acgom, go awê tau gêmac êndu kêdaguc. ²⁸ Êndêŋ noc ŋacmatê sêndi saŋa, eŋ oc êtu lau 7 nêŋ asa nê awê gebe êsêac samob sêjam eŋ su.”

²⁹ Ma Jesu gêjô êsêac awen gebe “Amac ajala mêtê to Anôtônê ŋac lai atom, tec taêm gêjam biŋ keso. ³⁰ Gebe êndêŋ noc ŋacmatê sêndi saŋa ŋacwaga oc sênam awê atom ma lau sênam ŋac atom, samob têtôm aŋela, taŋ sêmoa undambê naŋ. ³¹ Biŋ ŋacmatê sêndi saŋa, taŋ Anôtô kêsôm gêdêŋ amac gêc mêtê naŋ, asam atom me. Eŋ kêsôm gebe ³² ‘Abrahamnê Anôtô agêc Isaknê Anôtô ma Jakobnê Anôtô aê.’ Eŋ ŋacmatênêŋ Anôtô atom, eŋ lau materŋ jali nêŋ Anôtô.” ³³ Lau topom-topom sêŋô biŋ, taŋ Jesu kêdôŋ naŋ, e têtakê.

*Biŋsu ŋalô, taŋ kêlêlêc ŋagêdô su naŋ
(Mar 12:28-34; Luk 10:25-28)*

³⁴ Parisai sêŋô eŋ gêjam Sadukai awen auc, tec sêkac taun sa ³⁵ ma acnêŋ biŋsutau teŋ gebe êlêtôm eŋ, tec kêtû kênac gebe ³⁶ “Mêtêmôkê, biŋsu ŋajatu ondoc kapôêŋ kêlêlêc ŋagêdô su gêc biŋsu ŋabuku.” ³⁷ Ma eŋ kêsôm gêdêŋ eŋ gebe “Têmtac êwiŋ Apômtau, aôm nê m Anôtô, tonêm ŋalêlôm samuc ma nê m katôm samuc ma nê m kauc samuc êwiŋ engeŋ.’ ³⁸ Biŋsu ŋajatu ŋamataŋa tonan tec kapôêŋ kêlêlêc. ³⁹ Kêtû luagêcŋa kêtôm tonan gebe ‘Têmtac êwiŋ lau wacbaŋ aôm amboac têmtac gêwiŋ taôm.’ ⁴⁰ Biŋsu ŋajam luagêc tonan tec geden Mosenê biŋsu samob to propetenêŋ biŋ tôŋ.”

*Kilisi asa nê latu eņ**(Mar 12:35-37; Luk 20:41-44)*

⁴¹ Parisai sêkac tauņ sa sêmoa ma Jesu kêtú kênac êsêac gebe ⁴² “Amac taêm gêjam biņ amboac ondoc kêpi Kilisi, asa nê latu eņ.” Ma êsêac sêsôm gêdêņ eņ gebe “Dawidnê latu.” ⁴³ Eņ kêtú kênac êsêac gebe “Amboac ondoc, Ņalau gêôc Dawid awa sa ma kêsam eņ gebe ‘Apômtau’ ma kêsôm gebe

⁴⁴ ‘Apômtau kêsôm gêdêņ aêņoc Apômtau gebe mêņôņgôņ aêņoc anôņa

e jakêņ nêm űacjo sêncêc amkainņ űalabu acgom.’

⁴⁵ Embe Dawid êsam eņ gebe ‘Apômtau’ mago amboac ondoc tec Kilisi kêtú ênê latu.” ⁴⁶ Ma űac ten kêtôm gebe êjô eņ awa űa biņ ten atom ma gêdêņ bêc tonañ têtêc tauņ e têtú kênac biņ ten gêdêņ eņ kêtiam atom.

23*Jesu geņ oliņ biņsutau to Parisai**(Mar 12:38-40; Luk 11:37-52; 20:45-47)*

¹ Gêdêņ űasawa tonañ Jesu kêsôm biņ gêdêņ lau pom kapôêņ ten to nê űacsenomi gebe ² “Biņsutau to Parisai têdôņ to sêwa Mosenê biņsu sa. ³ Amboac tonañ biņ samob, taņ sêsôm gêdêņ amac naņ, ajop to amansaņ. Tagenņ gêņ, taņ sêgôm naņ, aņgôm atom, gebe êsêac sêsôm gêc awenșungeņ, mago tauņ sêgôm atom. ⁴ Êsêac sêkic gêņ űawapac ma sêu gêsac lau magiņm, ma êsêac tauņ segeņ taungeņ. ⁵ Êsêac sêgôm nêņ gêņ samob kêtú űamalac sêlicņagenņ, sebec naņeņeņ kapôêņ mecņa to sêsô űakwê űalêsô baliņ. ⁶ Ma êsêac têtêc gêwiņ sebe sênac tauņ mata-mata gebe sêņgôņ űamatageņ aņga

gamêñ sêniñ gêñña to anğa lôm amboac tonanğen,
⁷ ma sebe lau awenğ ênac êsêac anğa malacluñ
to sêsam êsêac gebe ‘Mêtêmôkê’. ⁸ Mago sêsam
amac gebe ‘Mêtêmôkê’ atom, ñac tagenğ kêtü nêñ
mêtêmôkê ma amac samob atu ñalasiñtêwaigenğ. ⁹ Ma
asam ñac tenğ anğa nom gebe ‘Tamemi’ atom,
amac Tamemi tagenğ tê gêmoa undambê. ¹⁰ Ma
sêsam amac gebe “Laumata mêtêña” atom, gebe
amacnêñ laumata mêtêña tagenğ tec Kilisi tau.
¹¹ Amacnêñ ñac kapôênğ atu amacnêñ sakinğwaga.
¹² Tenğ embe etoc tau sa, go Anôtô êkôninğ enğ ma tenğ
embe êkôninğ tau, go Anôtô etoc enğ sa.

¹³ “Ojaê amac dansanğtêna, biñsutau to Pari-
saimênğ, tec êlai gamêñ undambêña auc gêdênğ
ñamalacgoc. Amac taôm oc asô ana atom, ma lau
tanğ sebe sêsô sêna nanğ, tec amac akô êsêac auc
sêwiñğ.

¹⁴ [“Ojae amac dansanğtêna, biñsutau to Pari-
saimênğ, tec ajanğo awêtucnêñ andu to ñawaba
ñawaô, mago akwa taôm auc ña mec baliñğ. Ñagêjô
oc êtap amac sa êlêlêc.]

¹⁵ “Ojae amac dansanğtêna, biñsutau to Pari-
saimênğ, tec ajac laoc gwêc to masanğmgenğ abe
anam ñac jaba tagenğ ôkwi êtu Juda. Ma embe anam
enğ ôkwi su, oc anğôm enğ êtu lamboam ñakêlênđinğ
ñalatu êlêlêc amac taôm su.

¹⁶ “Ojae amacmênğ tec matempec, mago abe awê
lau. Amac asôm gebe ‘Ñac tenğ embe êtôc lêma êpi
lôm dabuñğ, oc êngôm nê biñ ñanô êsa atom. Ma
tagenğ embe êtôc lêma êpi lôm dabuñğ ñagold, tonanğ
tec oc êngôm ñanô êsa.’ ¹⁷ Meloc to matempec ñanô
amac. Gêñ ondoc ñanô, gold me lôm dabuñğ, tanğ

gêgôm gold kêtû gêṅ dabuṅ. ¹⁸ Ma teṅ gebe ‘Teṅ embe êtôc lêma êpi altar, oc êṅgôm nê biṅ ṅanô êsa atom. Ma tagenṅ embe êtôc lêma êpi da, taṅ gêsac altar tau ṅaô, tonanṅ tec oc êṅgôm ṅanô êsa.’
¹⁹ O matempecac, gêṅ ondoc ṅanô, da me altar, taṅ gêgôm da kêtû dabuṅ. ²⁰ ṅac embe êtôc lêma êpi altar, nanṅ oc êtôc êpi altar tau to gêṅ samob, taṅ gêsac ṅaô nanṅ êwiṅ. ²¹ Ma teṅ embe êtôc lêma êpi lôm dabuṅ, nanṅ oc êtôc êpi lôm tau to ṅac, taṅ gêmoa lôm ṅalêlôm nanṅ êwiṅ. ²² Ma ṅac teṅ embe êtôc lêma êpi undambê nanṅ oc êtôc êpi Anôtônê lêpôṅ to ṅac, taṅ gêṅgôṅ ṅaô nanṅ êwiṅ.

²³ “Ojae amac dansantêna, biṅsutau to Parisaimêṅ, amac embe atap laki to gwêc ma môsi 10-10 sa, go akêṅ ṅatenṅ êtu da. Ma biṅsu ṅakolenṅ ṅanô tonec biṅgêdêṅ to taêm walô lauṅa ma akêṅ gêwiṅ, tec awi siṅ, Daṅgôm teṅ ma dawî teṅ siṅ atom. ²⁴ Amac matempec, mago abe awê lau. Embe anîṅ gwada saunṅsaunṅ, go ajalîṅ ṅatêkwa ṅapepgeṅ, ma bôc tec aenṅ totêkwageṅ.

²⁵ “Ojae amac dansantêna, biṅsutau to Parisaimêṅ, tec akwasîṅ laclu to suc ṅadêmôêṅa ṅapep ma ṅalêlôm geṅgeṅ to gêṅ wauc-wauc gêjam auc. ²⁶ Aô, matapec Parisai, ôkwasîṅ laclu ṅalêlôm êmuṅ acgom, go ṅadêmôêṅa ṅawasi êsa êwiṅ.

²⁷ “Ojae amac dansantêna, biṅsutau to Parisaimêṅ, amac tec atôm sêô, taṅ sêsê ṅadêmôêṅa ṅa pocko gebe ṅakatu ṅajam, go ṅalêlôm nanṅ ṅacmatê ṅatêkwa to gêṅ gêmôb gêjam auc. ²⁸ Amac atôm tonanṅ. ṅamalac sêlic amacnêm ṅadêmô ṅa amboac lau gadêṅ, mago nêm ṅalêlôm tec biṅdansanṅ to gêṅ sec gêjam auc.

29 “Ojae amac dansantêna, biñsutau to Parisaimêñ, tec akwê andu kêkô propetenêñ sêô ñaô to ajam gêlôn lau gêdêñ nêñ sêô³⁰ ma asôm gebe ‘Aêac embe dangôn êndêñ tameninêñ têm, oc tawe propetenêñ dec ñakaiñ atom.’³¹ Amacnêm biñ tonan gêwa amac sa gebe Lau tañ sêjac propete êndu nan, nêñ latuñi amac.³² Amboac tonan anac dabiñ tameminêñ secmañ.³³ Moac to lêñuckêm ñalatu amac, abe aêc lamboam ñakêlêndin ñamêtôc su amboac ondoc.

³⁴ Amboac tonan alic acgom, aê jasakin propete to lau malô ma biñsutau êndêñ amac, ma amac oc anac êsêacnêñ ñagêdô êndu to anac ñagêdô sêpi kakesotau ma ai ñagêdô anğa nêm lôm ma ajanda ñagêdô selom-selom malacgen sêna,³⁵ gebe dec ñajam samob, tañ sêkêc sinğa nom gêdêñ ñac gêdêñ Abelnê dec e gêdêñ Balakia latu Sakaria nê dec, tañ ajac en êndu anğa lôm dabuñ tau to altar dajana ñasawa nan, êpi amac samob.³⁶ Biññanô, aê jasôm êndêñ amac gebe Gêñ samob tonan ñai ñagêjô oc êtap lau têm tonecña sa.

*Jesu kêtañ tañiboa kêpi Jerusalem
(Luk 13:34-35)*

³⁷ “Jerusalem, Jerusalem, aôm gôjac propete êndu to kôtuc êsêac, tañ Anôtô kêsakin dêdêñ aôm sêwac nan, ña poc êndu. Aê gagôm gêñlêlôm elêmê gabe janac aômñêm ñapalê sa amboac talec têna gêjac ñalatu sa sêsô magê ñalabu, mago amac adec.³⁸ Alic acgom, amacnêm andu oc êtu tuc êkôña.³⁹ Aê jasôm êndêñ amac gebe Galoc oc alic aê êtiam atom, e taôm asôm gebe ‘Lambiñ êndêñ en,

tañ gêmêñ gêjam Apômtau lanô nan.’ ” * nanjenen toatali nasec-nasec. Êsêac teto biñsu ñagêdô kêsêp papia ma sêkêñ kêsêp atali ma sebec gêdêñ noc mecña. Ñakwê ñalêsô aclê ñam gebe êkêñ puc lau e sêlin Anôtônê biñsu sinj atom.

24

Jesu geoc senseñ lôm dabuñ su ñabinj lasê

(Mar 13:1-2; Luk 21:5-6)

¹ Jesu kêsã anğa lôm dabuñ gêja ma nê ñacsenjomi dêdêñ enj sêja sebe têtôc lôm dabuñ ñaandu êndêñ enj. ² Tec enj gêjô êsêac awenj gebe “Amac alambinj gêñ samob tônê me. Biññanô, aê jasôm êndêñ amac gebe Poc teñ oc êngônj teñ ñaô anğa tonec atom, têta samob salinj-salinjenj.”

Gêñwapac ênac m tau

(Mar 13:3-13; Luk 21:7-19)

³ Jesu jagêngônj Lôckatêkwi acgom, go ñacsenjomi dêdêñ enj sêja jasêmoa nêñ taunja, go sêsôm gebe “Ôsôm êndêñ aêac acgom, êndêñ ondoc biñ tonanj ñanô êsa ma asagenj oc êtu aôm ômôênj to nom ñatêku êsuña ñabelo.”

⁴ Ma Jesu gêjô êsêac awenj gebe “Alic taôm gebe lau sênam amac ôkwi atom. ⁵ Lau gwalêkinj oc sênam aê lanôc sêmênj ma sêsôm gebe ‘Aê Kilisi,’ ma sênam lau taêsam ôkwi. ⁶ Malôgenj oc anô sinj ñawae to sinj ñaboña. Alic taôm, atakê atom. Gêñ samob tonanj mênêsa, mago noc ñatêku êsuña atom tagenj. ⁷ Laum teñ sêndi sebe sênac sinj êndêñ laum teñ ma gamênj teñ êndêñ gamênj teñ to tóbôm êsa ma ôjô

* **23:39:** Mosenê biñsu kêjatu gebe lau Juda sêmansanj

ênamênam êtôm gamêngen. ⁸ Gêñ samob tonañ ñai gêjac m gêñ ñandanñ ñanô tau.

⁹ “Go sêkêñ amac gebe sêlênsu amac e sênac amac êndu. Ma lau tomôkêtomokê têtac endec amac êtu aêñoc ñaêña. ¹⁰ Êndêñ tonañ lau taêsam oc sêwi sêkêñ gêwiñ sinj to seoc taunñ lasê-lasê ma têtac endec taunñ. ¹¹ Ma propete dansañ gwalêkinj oc sêndi sa mênêsênam lau taêsam ôkwi. ¹² Êtu gêñ alôb-alôb ênam sêgaña lau taêsam nêñ têtac gêwiñ oc ñaluc êsa. ¹³ Ma ñac, tañ êpuc tau têtac e êndêñ ñamadinñ nanñ, Anôtô ênam enñ kêsi. ¹⁴ Ma sênam mêtê êpi ñawae ñajam Anôtônê gamêñña tonec anña nom samucgenj e lau samuc samob sêñô, go bêtac ñatêku êsuña tau mênêsa.”

Gêñwapac ñanô tau

(Mar 13:14-23; Luk 21:20-24)

¹⁵ “Embe alic gêñ alôb-alôb, tañ propete Daniel kêsôm ñabinñ nanñ, ensenj gêñ ñawaô êkô gamêñ dabunñ—lau tañ sêsam binñ tonec nanñ, nêñ kauc êsamanñ — ¹⁶ go êsêac, tañ sêngônñ Judaia nanñ, sêc sêpi lôc sêna. ¹⁷ Tenj embe êngônñ salôm ñaô, nanñ oc ê-sêp naêkôc nê gêñ su anña nê andu atom. ¹⁸ Ma tenj embe êmoa kôm, nanñ êmu naêkôc nê ñakwê atom. ¹⁹ Ojae lauo, tañ sêmoa tenj to êsêac, tañ sêkêñ su ñapalê sêmoa nanñmêñ êndêñ bêtac ônê. ²⁰ Amboac tonañ atenñ mec êtu aêc êndêñ komô to êndêñ sabet atomña, ²¹ gebe êndêñ bêtac ônê gêñwapac kapôênñ êsa êtôm tañ kêsa gêdêñ nom ñatêm andanjenña e mênégêdêñ galoc atom, ma êtu ñamu oc êsa amboac tonañ êtiam atomanô. ²² Ma embe Anôtô ênac bêtac tonañ ñagêdô êngic atom, oc lau tenj sêngônñ matenñ

jali atom. Mago êtu lau, tañ en kêjaliñ êsêac sa nanña, tec oc ênac bôc tonañ êñgic.

²³ “Êndêñ tonañ tenj embe êsôm êndêñ amac gebe ‘Alic acgom, Kilisi tec gêmoa tonec’ me ‘Gêmoa ônê,’ nanj akêñ êwiñ atom. ²⁴ Kilisi dansañ to propete dansañ oc mênssêsa ma sêngôm gêntalô kapôênj to gênsêga. Embe têtôm, go sêwê lau Anôtô kêjaliñ êsêac saña ôkwi amboac tonañ. ²⁵ Alic acgom, aê kakêñ puc amac kwananğengac.

²⁶ “Amboac tonañ embe sêsôm êndêñ amac gebe ‘Alic acgom, enj gêmoa gamêñ sawa,’ nanj asa ana atom. Embe sêsôm gebe ‘Alic acgom, enj gêmoa balêmlêlôm,’ nanj akêñ êwiñ atom. ²⁷ Kêtôm ôsic kêkac anğa gamêñ oc kêpiña gê tîngenj e gêdêñ gamêñ oc kêsêpña nanj Njamalacnê Latu embe êmêñ, oc êtôm tonañ. ²⁸ Gêngêmbê tenj embe ênêc, nanj aoco sêkac tañ sa.

*Njamalacnê latu êmu êmêñ
(Mar 13:24-27; Luk 21:25-28)*

²⁹ “Gêñwapac ñabêc tonañ êmbacnê, go sep tagenj oc ênam kanuc ma ajôñ êngaminj ñawê ma utitalata êpôp-êpôp anğa undambê, ma gêñ ñaclai undambêña kôtêñ-kôtêñgenj. ³⁰ Tonañ su acgom, go Njamalacnê Latunê gêbôm anğa undambê mênêsa ma lau tomôkê-tomôkê samob anğa nom oc têtanj tanjiboa ma sêlic Njamalacnê Latu êngônj tao undambêña ñaô tonaclai ma tonjawasi kapôênj êmêñ. ³¹ Ma enj oc êsakinj nê anjela todauc êtanj kapôênj ma êsêac sênac ênê lau, tañ kêjaliñ êsêac anğa mu aclê ñam to anğa undambê ñamadinj samobgenj nanj sa.

*Kaleloj êkêj puc aêac
(Mar 13:28-31; Luk 21:29-33)*

0³² “Kaleloj êtu biŋgôliŋ êwa nêma kauc sa. Êndêj taŋ ŋalaka êliŋ têkwi to ŋamatadêbu êjac sa naŋ, ajala gebe ockêsa kêdabiŋ. ³³ Amac amboac tonan. Êndêj tê alic gêj samob tonan ŋai mênêsa nê, ajala gebe Ŋac tau mênkêdabiŋ katam. ³⁴ Biŋŋanô, aê jasôm Êndêj amac gebe Gôlôac tonac oc sênaŋa atom e gêj tonan ŋai samob ŋanô êsa acgom. ³⁵ Undambê to nom oc ênaŋa, mago aêjoc biŋ oc ênaŋa atomanô.

*Ŋac teŋ kêjala bêc to ockatu atom
(Mar 13:32-37; Luk 17:26-30, 34-36)*

³⁶ “Bêc tonan to ockatu ŋac teŋ kêjala atom e aŋela undambêna sêjam kauc ma Latu gêjam kauc amboac tonan, Tama taugen tec gêlic. ³⁷ Ŋamalacnê Latu êmu êmêj ŋabêc oc êtôm Noanê bêc. ³⁸ Gêdêj taŋ bu kêsuŋ atomgen naŋ, seŋ to sênôm gêj ma ŋac sêjam awê to awê sêjam ŋac, sêgôm sêmoa e gêdêj bêc, taŋ Noa kêsô waŋ ŋalêlôm gêja naŋ, ³⁹ ma sêjam kauc taŋ sêmoa e bu kêsuŋ mênjesen êsêac samob su. Ŋamalacnê Latu êmu êmêj ŋabêc oc êtôm tonan. ⁴⁰ Êndêj tonan ŋac luagêc oc sêmoa kôm, naŋ Anôtô oc êkôc teŋ sa ma êwi teŋ siŋ, ⁴¹ ma awê luagêc oc sêlai polom sêmoa, naŋ Anôtô oc êkôc teŋ sa ma êwi teŋ siŋ. ⁴² Amboac tonan anam jali gebe ajam kauc bêc amacnêma Apômtau êmu êmêj. ⁴³ Ajala tonac gebe Andu ŋatau embe êjala ockatu geŋgeŋtêna oc êmêj êndêj êmbêcŋa, naŋ oc ênam jali gebe êkô geŋgeŋtêna auc, ec êtuc êné andu popoc atom. ⁴⁴ Tec amansaŋ taôm amboac

tonanġen ġebe Ɗamalacnê Latu êmêġ êndêġ ockatu, nanġ amac abe oc êmêġ atom nanġ.

Biġġolin sakiġwaga ġêdeġ to kesonġa
(Luk 12:41-48)

⁴⁵ “Sakiġwaga ŋaġêġ ma tokauc ondoc, taġ nê ŋatau kêkêġ eġ ġebe ejop ênê komwaga ġebe êkêġ mo êndêġ êsêac êtôm ŋanocġen. ⁴⁶ Aê aoc êoc sakiġwaga tonanġ, taġ nê ŋatau êmu êmêġ ma êtap eġ sa ġebe kêsap nê kôm tôm ġêmoa. ⁴⁷ Biġġanô, aê jasôm êndêġ amac ġebe ŋatau oc êkêġ eġ ejop ênê waba samob. ⁴⁸ Ma sakiġwaga sec tonanġ embe taê ênam ênêc tau ġebe ‘Ɗoc ŋatau ġêġam ġamêġ tôm,’ ⁴⁹ ma ênac m ġebe i nê sakiġwaga ŋaġêdô ma êniġ to ênôm ġêġ êwiġ lau, taġ sênôm ġêġ e kêġaġiġ êsêac nanġ, ⁵⁰ go sakiġwaga tonanġ nê ŋatau êmêġ êndêġ bêc, nanġ eġ ġebe oc êmêġ atom nanġ, to êndêġ ockatu, nanġ eġ kêġala atom nanġ, ⁵¹ oc ênac eġ popoc to êkêġ ŋaġêġô êpi eġ êwiġ dansaġtêna, go ac têtanġ ŋanô ma luġluġ êkôsġiġ êpi tau aġga ônê.

25

Biġġolin awêtakiġ 10ġa

¹ “Êndêġ tonanġ ġamêġ undambêġa oc êtôm awêtakiġ 10 sêkôc nêġ lamp sa ma sêpuc ŋac-ġebe-ênam-awêwaga tômtonġ sêġa. ² Êsêacnêġ lemeġ teġ nêġ kaucmê ma lemeġ teġ tokauc. ³ Kaucmêo sêkôc nêġ lamp sa, mago sêkôc buġa ġêwiġ atom. ⁴ Ma êsêac tokauc, nanġ tec sêkôc buġa kêsêp kekec ġêwiġ nêġ lamp. ⁵ Ɗac-ġebe-ênamawêwaga ġêġam ġamêġ tôm ma êsêac sêġac tuluc sêġġôn e sêc bêc samob.

6 “Gêdêñ gêbêc gêja lugenj môêc tenj kêtanj gebe ‘Aô, ñac-gebe-ênâm-awêwaga gêmênj, apuc enj tôñtônj ana.’ 7 Gêdêñ tonanj awêtakiñ samob dêdi sa ma sêmasanj nêñ lamp. 8 Go kaucmêo sêsôm gêdêñ tokauco gebe ‘Akêñ buja ñagêdô êndêñ aêac gebe aêacma lamp oc êmac.’ 9 Tec tokauco sêjô êsêac awenj gebe ‘Masigoc, oc êtôm aêac sêlêñ atom. Amboac tonanj naanam ôli nêñ êndêñ têtulu-gênwaga acgommanj.’ 10 Êsêac tonanj sebe sênâm ôli, tec têtulu lênña sêmoa ma ñac-gebe-enamawêwaga gêmênj e êsêac, tanj sêmasanj tauñ kwananjenj nanj, sêsô sêwiñ enj gebe nasêniñ ñamoasiñ ma katam ñajanja kêsa.

11 “Sêmoa acgom, go awêtakiñ ñagêdô, nanj sêmênj amboac tonanj ma sêsôm gebe ‘Apômtau, Apômtau, ôiêc katam su êndêñ aêac.’ 12 Mago enj gêjô êsêac awenj gebe ‘Binñanô, aê jasôm êndêñ amac gebe Gajam kauc amac.’ 13 Amboac tonanj anam jali, gebe ñabêc to ñaockatu amac ajam kauc.

Binğôlinj gold totalunja
(Luk 19:12-27)

14 “Têm tau tonanj tanam dôñ êpi ñamalac, tanj gebe êna gamênjbôm tenj nanj. Enj kêkalem nê sakiñwaga gebe ênac sam nê waba êndêñ êsêac. 15 Enj kêkênj gold talu lemenj tenj gêdêñ ñac tenj, ma luagêc gêdêñ ñac tenj, ma tenj gêdêñ ñac tenj, kêtôm êsêacnêñ kauc, ma gêc gêja. 16 Ma ñac, tanj kêkôc talu lemenj tenj nanj, gêja sebenj jagêjam kôm kêpi awa tau ma kêtulu gênj e kêtap talu lemenj tenj sa mênğêwiñ. 17 Ma ñac, tanj kêkôc talu luagêc nanj, kêtulu luagêc mênğêwiñ. 18 Ma ñac, tanj kêkôc tagenj nanj, gêja jakêkwê nom ma kêsunj nê ñataunê awa auc.

19 “Nasawa nêngen gêjaŋa su, go sakinwaga tonan nêŋ ŋatau gêmu gêmêŋ gebe sêwa awa ŋam sa êndêŋ eŋ. 20 Ma ŋac, taŋ kêkôc gold talu lemeŋ teŋ naŋ, kêsa gêja ma kêkôc gold talu lemeŋ teŋ mêngêwiŋ ma kêsôm gebe ‘Apômtau, aôm kôkêŋ gold talu lemeŋ teŋ gêdêŋ aê, mago aê katap lemeŋ teŋ sa mêngêwiŋ.’ 21 Tec nê ŋatau kêsôm gêdêŋ eŋ gebe ‘O ŋajam, aôm sakinwaga ŋajam ma ŋaŋêŋ, tec gojob geŋ luagêcgeŋ ŋapep. Aê jakêŋ aôm ojop gêŋ taêsam. Ôsô nêŋ ŋataunê gamêŋ têtac ŋajamŋa ôna.’ 22 Ma ŋac, taŋ kêkôc gold talu luagêc naŋ, kêsa gêja ma kêsôm gebe ‘Apômtau, aôm kôkêŋ gold talu luagêc gêdêŋ aê, mago aê katap gold talu luagêc sa mêngêwiŋ.’ 23 Ma nê ŋatau kêsôm gêdêŋ eŋ gebe ‘O ŋajam, aôm sakinwaga ŋajam ma ŋaŋêŋ, tec gojob gêŋ luagêgeŋ ŋapep. Aê jakêŋ aôm ojop gêŋ taêsam. Ôsô nêŋ ŋataunê gamêŋ têtac ŋajamŋa ôna.’ 24 Go ŋac, taŋ kêkôc gold talu tageŋ naŋ, kêsa gêja amboac tonan ma kêsôm gebe ‘Apômtau, aê galic aôm ŋac laŋômsiboa. Gêŋ taŋ aôm kôsê atom, mago kôkôc ŋanô, ma gêŋ taŋ aôm kôpalip atom, mago gôjac sa elêmê. 25 Aê katêc tauc, tec gaja ma kasuŋ nêŋ gold totalu auc kêsêp nom. Ôlic acgom, nêŋ gêŋ tau tec gêwac.’ 26 Mago nê ŋatau gêjô eŋ awa gebe ‘Aôm sakinwaga sec to ojom, aôm gôlic aê kakoc gêŋ, taŋ kêsê atom naŋ, ŋanô sa to gajac gêŋ, taŋ kapalip atom naŋ, sa me. 27 Embe amboac tonan, go ôkêŋ ŋoc awa êndêŋ lausêjam-mone-gêjô-tauwaga acgomman, go embe jamu jamêŋ amboac tec ma jakôc ŋoc gêŋ toŋalakacgeŋ. 28 Amboac tonan akôc ênê gold totalu tau su ma akêŋ êndêŋ ŋac, taŋ kêkôc gold talu 10 naŋ. 29 Gebe ŋac, taŋ

kêtap gêṅ sa su nan, oc sêkêṅ ṅagêdô naêwiṅ e êlêlêc su. Ma ṅac, taṅ kêkôc gêṅ teṅ atom nan, oc sêkôc gêṅ ṅagec, taṅ gêc eṅṅa nan su êwiṅ. ³⁰ Ma sakiṅwaga ṅanô masi nan, ambaliṅ eṅ siṅ êsêp gêsunbômsêga êna. Anṅa ônê êsêac oc têtana ma luṅluṅ ekôsiṅ tau.’ ”

Jesu êmêtôc laum nomṅa samob

³¹ “Êndêṅ taṅ ṅamalacnê Latu êmu êmêṅ tonê ṅawasi ma aṅela samob sêwiṅ eṅ nan, êṅgôṅ ṅawasi ṅalêpônṅ ṅaô ³² ma êkac laum nomṅa samob sa sêkô eṅ laṅônêm ma êwa êsêac êkôc amboac ṅacgejob gêwa nê domba to noniṅ kêkôc ³³ ma êkêṅ domba sêkô ênê anôṅa ma noniṅ sêkô gasêṅa. ³⁴ Go kiṅ oc êsôm êndêṅ êsêac, taṅ sêkô ênê anôṅa nan gebe ‘Amac taṅ Tamoc gêjam mec amac nan amêṅ. Tamoc kêmasaṅ gamêṅ kwananṅeṅ kêtû amacṅa gêdêṅ taṅ kêkêṅ undambê to nom nan. Tec akôc gamêṅ tau sa êtû nêm gêṅlênsêm. ³⁵ Mo gêjô aê, ma amac akêṅ gêṅ aê gaṅ, bu gêjô aê, ma amac akêṅ bu aê ganôm, aê ṅac jaba, ma amac agôm ja aê. ³⁶ Aê ôlic ṅaôma, ma amac akêṅ ṅakwê aê kasô, gêmac gêgôm aê, ma amac ajac aê kêsi, aê gaṅgônṅ kapoacwalô, ma amac adêṅ aê amêṅ.’ ³⁷ Êndêṅ tonan lau gêdêṅ oc sêjô eṅ awa gebe ‘Apômtau, gêdêṅ ondoc aêac alic mo gêjô aôm, ma akêṅ gêṅ aôm goṅ, me bu gêjô aôm, ma akêṅ bu aôm gônôm. ³⁸ Gêdêṅ ondoc aêac alic aôm ṅac jaba, ma agôm ja aôm, me ôlim ṅaôma, ma akêṅ ṅakwê aôm kôsô. ³⁹ Ma gêdêṅ ondoc alic gêmac gêgôm aôm me gônṅônṅ kapoacwalô, ma adêṅ aôm awac ajac aôm kêsi.’ ⁴⁰ Ma kiṅ oc êjô êsêac awenṅ gebe ‘Biṅṅanô, aê jasôm êndêṅ amac gebe Gêṅ taṅ amac

agôm gêdêḅ aêḅoc lasici ḅasec-sec tecenec ḅai nêḅ teḅ naḅ, agôm gêdêḅ aêgac.’

⁴¹ “Go êsôm êndêḅ êsêac, taḅ sêkô gasêḅa naḅ, amboac tonec gebe ‘Sec ḅalatu amac, aêc su asêḅ ja kêlakoc teḅgeḅḅa, taḅ Tamoc kêmasaḅ kêtu Sadaḅ to nê aḅelaḅa naḅ ana. ⁴² Mo gêḅô aê, ma amac akêḅ gêḅ aê gaen atom, bu gêḅô aê, ma amac akêḅ bu aê ganôm atom. ⁴³ Aê ḅac jaba, ma agôm ja aê atom, aê ôlic ḅaôma, ma amac akêḅ ḅakwê aê kasô atom, gêmac gêgôm aê, ma gêḅgôḅ kapoacwalô, ma amac ajac aê kêsi atom.’ ⁴⁴ Go êsêac oc sêḅô en aḅa gebe ‘Apômtau, gêdêḅ ondoc aêac alic mo gêḅô aôm, me bu gêḅô aôm, me alic aôm ḅac jaba, me ôlim ḅaôma, me gêmac gêgôm aôm, me gôḅgôḅ kapoacwalô, ma ajam sakiḅ aôm atom.’ ⁴⁵ Go en êḅô êsêac awen gebe ‘Biḅḅanô, aê jasôm êndêḅ amac gebe Gêḅ taḅ amac agôm gêdêḅ lau ḅasec-sec tecenec ḅai nêḅ teḅ atom naḅ, agôm gêdêḅ aê atom amboac tonai.’ ⁴⁶ Ma êsêac tonai sêsêḅ ḅagêḅô ḅaḅandaḅ ênêc teḅgeḅḅa, mago lau gêdêḅ oc sêḅgôḅ mataḅ jali teḅgeḅ.”

26

Sêkic Jesunê biḅ

(Mar 14:1-2; Luk 22:1-2; Joaḅ 11:45-53)

¹ Jesu gêḅac mata biḅ tonai ḅai samob su, go kêsôm gêdêḅ nê ḅacseḅomi gebe ² “Amac alicgac, bêc luagêc ênaḅa acgom, ma Pasa, ma oc sêkêḅ ḅamalacnê Latu êḅi kakesotau êna.”

³ Gêdêḅ tonai lau dabuḅsêga to launêḅ laumata sêkac taḅ sa sêmoa dabuḅsêga, taḅ sêsam en gebe Kaiapa naḅ, nê gamêḅ, ⁴ ma sêkic Jesunê biḅ gebe

sêkôc enj tônj kelecgenj e sênac enj êndu. ⁵ Mago sêsôm gebe “Danjôm êndênj om atom, moae tali launênj ñalêlôm sa.”

*Awê tenj genj oso Jesu anja Betania
(Mar 14:3-9; Joaņ 12:1-8)*

⁶ Jesu gêmoa Betania gêngônj ñac tokamochôm Simon nê andu, ⁷ nanj awê tenj kêkôc ñop kwalam-kwalam togênmalu, tanj ñaôli kapôênj nanj. Enj kêtuj gasuc gêdênj Jesu, tanj genj gênj nanj, jakêkêc kêpi enj môkêapac. ⁸ Ñacsenomi sêlic e têtuj môsi ma sêsôm gebe “Amboac ondoc sêjainj gênj tonanj. ⁹ Sêkênj êndênj lau sênam ôlimanj ma sêkôc ñaawa kapôênj ma sêkênj êndênj lau ñalêlôm sawa acgom.” ¹⁰ Jesu gêngô ma kêsôm gêdênj êsêac gebe “Amboac ondoc tec agôm awê tonec nê ñalêlôm ñawapac kêsâ nec. Enj gêjam kôm ñajam kêpi aê. ¹¹ Lau ñalêlôm sawa oc sêngônj sêwiņ amac ñapanj, mago aê oc janjônj jawiņ amac ñapanj atom. ¹² Enj kêsêwa gêngmalu tonec kêpi aê ôlic gêgôm kêtuj sênsuņ aêña. ¹³ Biņņanô, aê jasôm êndênj amac gebe Anja nom samucgenj ñagamênj embe sênam mêtê êpi ñawae ñajam tonec, go sênac miņ gênj, tanj enj gêgôm nanj, êwiņ gebe taênj ênam enj.”

*Juda geoc nê ñatau lasê
(Mar 14:10-11; Luk 22:3-6)*

¹⁴ Go êsêac lau 12 nênj tenj, tanj sêsam enj gebe Juda Isariot nanj, gêdênj lau dabuņsêga gêja ¹⁵ ma kêsôm gebe “Embe jaoc Jesu lasê êndênj amac, oc akênj asagenj êndênj aê.” Ma êsêac sêjam ôli enj ña silber 30. ¹⁶ Gêdênj tonanjenj enj gêdib gebe êtap ñasawa ñajam tenj sa gebe eoc enj lasêña.

Jesu geŋ Pasa gêwiŋ nê ŋacsenŋomi
 (Mar 14:12-21; Luk 22:7-14, 21-23; Joaŋ 13:21-30)

¹⁷ Gêdêŋ Om Polom Ŋalucŋa ŋabêc ŋamataŋa ŋacsenŋomi dêdêŋ Jesu sêja ma têtû kênac gebe “Aôm gobe aêac amansaŋ ôniŋ Pasa ŋamala aŋga ondoc.”

¹⁸ Ma eŋ kêsôm gebe “Asa malac andêŋ ŋac teŋ ana ma asôm êndêŋ eŋ gebe ‘Mêtêmôkê awa tonec gebe Ŋoc noc kêdabiŋ ma aê to ŋoc ŋacsenŋomi abe aniŋ Pasa aŋgôŋ awiŋ aôm.’ ” ¹⁹ Ma ŋacsenŋomi sêgôm kêtôm Jesu kêsakiŋ êsêac ma sêmasaŋ Pasa.

²⁰ Kêtula acgom ma eŋ to nê ŋacsenŋomi 12 sêsa taŋ sic. ²¹ Sen gêŋ sêmoa ma Jesu kêsôm gebe “Biŋŋanô, aê jasôm êndêŋ amac gebe Amacnêm ŋac teŋ oc eoc aê lasê.” ²² Êsêacnêŋ ŋalêlôm ŋawapac ŋanô ma sêkêŋ taŋ tagen-tagen jatêtu kênac eŋ gebe “Apômtau, oc aê me.” ²³ Ma eŋ gêjô êsêac awen gebe “Ŋac tau, taŋ aêagêc asac polom tôŋ selenŋen kêsêp laclu su, ŋac tonaŋ tec oc eoc aê lasê.

²⁴ Ŋamalacnê Latu tau oc êsa nê lêŋ êtôm teto gêc. Tagen ojae ŋac tauma, naŋ eoc Ŋamalacnê Latu lasê naŋ, têna êkôc eŋ atommaŋ.” ²⁵ Ma Juda tau, taŋ gebe eoc eŋ lasê naŋ, kêsôm gebe “Mêtêmôkê, oc aê me.” Jesu kêsôm gadêŋ eŋ gebe “Taôm kôsômgaç.”

Biŋ moasiŋ dabuŋŋa

(Mar 14:22-26; Luk 22:15-20; 1Kor 11:23-25)

²⁶ Sen gêŋ sêmoa, go Jesu kêkôc polom mênŋêjam danŋe ma kêpô kêkôc jakêkên gêdêŋ ŋacsenŋomi ma kêsôm gebe “Akôc êwac aniŋ. Aêŋoc ôlic tonec.”

²⁷ Go kêkôc laclu mênŋêjam danŋe ma kêkêŋ gêdêŋ êsêac ma kêsôm gebe “Samob akôc êwac anôm.

28 Aênoc dec jamoatiņ poacņa tau tonec, taņ kakêc siņ kêtu taêsamņa gebe êsuc sec ôkwi. 29 Aê jasôm êndêņ amac gebe Aê janôm wain ñanô tonec êtiam atom, e êndêņ bêc ônê, go janôm wakuc jawiņ amac aņga Tamocnê gamêņ.” 30 Sêsôm wê moasiņņa su acgom, go sêpi Lôckatêkwi sêja.

Jesu kêkêņ puc Petere

(Mar 14:27-31; Luk 22:31-34; Joaņ 13:36-38)

31 Sêsêlêņ sêmoa, go Jesu kêsôm gêdêņ êsêac gebe “Êmbêc tonec amac samob awi aê siņ gebe teto gêc gebe ‘Aê janac ñacgejob ma domba samob sêc êliņ-êliņ.’ 32 Mago embe jandi sa su, oc jamuņ amac jana Galilaia.” 33 Ma Petere gêjô eņ awa gebe “Samob embe sêwi aôm siņ, mago aê taucgeņ oc jawi aôm siņ atomanô.” 34 Jesu kêsôm gêdêņ eņ gebe “Biņņanô, aê jasôm êndêņ aôm gebe Êmbêc tonec talec oc êtaņ atomgeņ, ma aôm ônsa aê auc êtu dim têlêac.” 35 Ma Petere kêsôm gêdêņ eņ gebe “Sênac aê êndu jawiņ aômman, aê gabe jansa aôm auc atomanô.” Ma ñacseņomi samob sêsôm amboac tonanę.

Jesu keteņ mec gêmoa kôm Getsemane

(Mar 14:32-42; Luk 22:30-46)

36 Go Jesu kêkêc êsêac sa sêja gamêņ teņ, ñaê Getsemane, ma kêsôm gêdêņ ñacseņomi gebe “Aņgôn tonec ma aê gabe jana ônê najateņ mec.” 37 Ma kêkêc Petere to Sebedai latuagêc sêwiņ eņ. Nê ñalêlôm ôluņ-ôluņgeņ ma katu kêlênim tau. 38 Go kêsôm gêdêņ êsêac lau têlêac gebe “Ñoc katuc ôluņôluņgeņ e gabe jamac. Amoa tonec ma anam jali awiņ aê.” 39 Go kêsa ñasawa gêņgic sauņgeņ e

gêu tau lanôanô jagêdêñ nom ma keten mec gebe “Tamoc, embe êtôm, go ôkôc laclu tonec su ança aêñoc. Mago aêñoc biñ êtu tôñ atom, aôm taôm nêm biñ.”

⁴⁰ Go gêmu gêdêñ ñacsenomi gêja e gêlic êsêac sêc bêc ma kêsôm gêdêñ Petere gebe “Amboac ondoc, amac oc anam jali ockatu ñasawa tagen awiñ aê atôm atom me. ⁴¹ Anam jali to aten mecmañ gebe lêtôm êtap amac sa atom. Ñalau ôli palê, mago ôlim tekwm gêbac.”

⁴² Go gêja kêtiam kêtú dim luagêcña ma keten gebe “Tamoc, embe êtôm gebe ôkôc laclu tonec su atom, nañ janômman. Aôm taôm nêm biñ êtu tôñ.”

⁴³ Ma gêmu gêja kêtiam e gêlic êsêac sêc bêc gebe matenânô ñawapac kêsá su.

⁴⁴ Tec gêwi êsêac siñ kêtiam ma gêja jaketen kêtú dim têlêac ma kêsôm biñ tonanjen kêtiam. ⁴⁵ Go gêmu gêdêñ ñacsenomi gêja ma kêsôm gêdêñ êsêac gebe “Aêc bêc to alêwan taôm amoa me. Alicgac, ñanoc tau kêdabinjac, oc sêkêñ Ñamalacnê Latu êsêp lau sec lemeñ. ⁴⁶ Andi sa ma tawac. Alic acgom, ñac-eoc-aê-lasêwaga mênkêdabinj.”

Sêkôc Jesu toñ

(Mar 14:43-50; Luk 22:47-53; Joañ 18:3-12)

⁴⁷ Kêsôm biñ kêkô ma êsêac 12 nêñ teñ, Juda, kêkôc lau pom kapôêñ teñ sêôc siñ to olopoac ança dabunçêga to launêñ laumata nêñ sêmêñ. ⁴⁸ Ñac-eoc-eñ-lasêwaga kêkêñ ñabelo teñ gêdêñ êsêac ma kêsôm gebe “Ñac tañ jalêsôp eñ alianô nañ, ñac tau tonañ. Akôc eñ tôñ.” ⁴⁹ Go gacgen kêtú gasuc gêdêñ Jesu gêja ma kêsôm gebe “O Metêmôkê” ma kêlêsôp eñ alianô. ⁵⁰ Ma Jesu kêsôm gêdêñ eñ

gebe “Nacnec, gômôênj kêtû agenja.” Go êsêac têtû gasuc sêja e sêjac lemej kêsêp Jesu ma sêkôc enj tôj. ⁵¹ Ma êsêac tañ sêwiñ Jesu nañ, nêñ teñ kêkêñ lêma jagêbuc nê siñ sa ma gêjac dabuñsêganê sakiñwaga e kêpa tañalauñ su. ⁵² Ma Jesu kêsôm gêdêñ enj gebe “Ônsêmuñ nêmu siñ êsêp ñamala êtiam, gebe samob, tañ lemej gêdêñ siñ nañ, siñ oc enseñ êsêac su. ⁵³ Aôm gobe aê embe jateñ Tamoc gebe êkêñ anjela êiêlêc toñ kapôênj 12 su sep tageñ mênșênam aê kêsi, oc jatôm atom me. ⁵⁴ Aê embe jañgôm amboac tonañ. go biñdêm, tañ teto gêc gebe biñ tonec mênșeșaña nañ, oc êtu anô amboac ondoc.”

⁵⁵ Gêdêñ ñasawa tonañ Jesu kêsôm gêdêñ lau tau gebe “Amac amêñ abe akôc aê tôj, mago agôm amboac adêñ kêjañgowaga teñ, tec aôc siñ to olopoac gêwiñ. Kêtôm bêcgeñ kadôñ lau gêñgônj lôm dabuñ ma amac akôc aê tôj atom. ⁵⁶ Biñ tonañ samob mênkêsa gebe propetenêñ biñ, tañ teto gêc nañ, êtu tôj.”

Ma ñacseñomi samob sêwi enj siñ ma sêc su sêja.

*Dabuñwaga to laumata sêgôm Jesunê biñ
(Mar 14:53-65; Luk 22:54-55, 63-71; Joañ 18:13-14, 19-24)*

⁵⁷ Lau tañ sêkôc Jesu tôj nañ, sêwê enj dêdêñ dabuñsêga Kaiapa sêja. Anja tônê biñsutau to laumata sêkac tañ sa sêmoa. ⁵⁸ Ma Petere gêjac tau susu kêdaguc e jakêsa dabuñsêganê andu ñamalaculñ ma kêsô jagêñgônj gêwiñ sakiñwaga gebe êlic biñ tau ñam. ⁵⁹ Lau dabuñsêga to laumata samob, tañ sêkac sa sêmoa nañ, sêsôm biñ sebe sêñgôliñ êpi Jesu gebe sênac enj ênduñja. ⁶⁰ Lau taêsam sêgôliñ biñ kêpi enj, mago têtap ñanô teñ

sa atom. Nac luagêc dêdi sa kêtû namu ⁶¹ ma sêsôm gebe “Nac tonec kêsôm gebe ‘Aê katôm gebe jansen Anôtônê lôm dabuñ su ma jakwê sa étôm bêc têlêac.’ ”

⁶² Ma dabuñsêga gêdi sa ma kêsôm gêdêñ en gebe “Aôm gobe ôjô biñ atom me. Biñ amboac ondoc tec sêgôlinj kêpi aôm.” ⁶³ Mago Jesu gêjam tau tôngeñ. Ma dabuñsêga kêsôm gêdêñ en gebe “Aê jatôc lemoc êpi Anôtô mata jali gebe aôm ôwa taôm sa êndêñ aêacmañ gebe Kilisi, Anôtônê Latu tau aôm me masi.” ⁶⁴ Jesu gêjô en awa gebe “Taôm kôsômgaç. Mago jasôm êndêñ amac gebe Oc alic Namalacnê Latu êngôñ ñaniniñ Natau nê anôña ma êngôñ tao undambêña ñaô êmêñ.” ⁶⁵ Kêsôm e dabuñsêga kêkac nê ñakwê gêngic ma kêsôm gebe “En kêsôm biñ alôbalôbgoc, tapô lêna lau sêsôm biñ lasêña ñagêdô êtu asageñña. Biñ alôb-alôb tau tec galoc anôgac. ⁶⁶ Ma abe amboac ondoc.” Tec êsêac sêjô en awa gebe “En êmac êndugeñ.”

⁶⁷ Sêsôm tonañ ma sêkasôp kêpi en lanôanô sêmêgôm lemeñ ma têtuc en, ma ñagêdô têtap en ⁶⁸ ma sêsôm gebe “Kilisi, oc lasê êndêñ aêac. Asa tanj gêjac aôm.”

Petere gêsa Jesu auc

(Mar 14:66-72; Luk 22:56-62; Joañ 18:15-18, 25-27)

⁶⁹ Petere gêngôñ malacluñ ma sakinwagao tenj kêtû gasuc enj ma kêsôm gebe “Aôm tec gôwiñ Jesu Galilaiaña amboac tonañ.” ⁷⁰ Mago enj kêpa tau gêdêñ êsêac samob gebe “Biñ tanj kôsôm nanj, aê gajam kauc.” ⁷¹ Go Petere gebe êsa sacgêdôña êna e sakinwagao tenj gêlic enj kêtiam ma kêsôm

gêdêñ lau, tañ sêkô nan, gebe “Ñac tonec gêwiñ Jesu Nasaretna.” ⁷² Ma Petere kêpa tau kêtiam e kêtôc lêma gêwiñ gebe “Aê kajala ñamalac tônê atom.” ⁷³ Saunğen aćgom, go lau, tañ sêkô-sêkô nan, têtü gasuc sêja ma sêsôm gêdêñ Petere gebe “Biññanôgoc, êsêacnêñ ñac teñ aôm, tec awam tau jala.” ⁷⁴ Go eñ gêôc awa sa, kêpuc boa tau ma kêtôc lêma gebe “Aê kajala ñamalac tônê atom.” Kêsôm biñ tonanğ gêmöa e gacğen talec kêtañ. ⁷⁵ Tec tañ gêjam biñ, tañ Jesu kêsôm nan, gebe “Talec oc êtañ atomğen, ma aôm ônsa aê auc êtu dim têlêac.” Tec kêsa gêja kêtañ ñanô.

27

Sêwê Jesu dêdêñ gôliñwaga Pilata (Mar 15:1; Luk 23:1-2; Joañ 18:28-32)

¹ Oc mênkêtuñ tau ma lau dabuñsêga samob to launêñ laumata sêkac taun sa ma sêkic Jesunê biñ gebe sênac eñ êndu. ² Tec sêsô eñ tônğ ma sêkôc eñ dêdêñ gôliñwaga Pilata sêja.

Juda gêjaña (Apos 1:18-19)

³ Gêdêñ tañ ñac-geoc-eñ-lasêwaga Juda gêlic gebe sêkic Jesunê biñ e gêbacnê, tec taê gêjam tau ma kêkôc awa silber 30 nanğ gêdêñ lau dabuñsêga to laumata gêmu gêja, ⁴ ma kêsôm gebe “Aê gagôm secğoc, gebe gaoc ñac gêdêñ lasê.” Ma êsêac sêsôm gebe “Aêacma gêñ atom, aôm taôm ôlic.” ⁵ Tec eñ kêbaliñ silber siñ gêc lôm dabuñ ma kêtaiñ tau su jagêbic tau êndu.

⁶ Go dabuñsêga sêkôc awa tau sa ma sêsôm gebe “Awa decña tonec embe takêñ êsêp kanom lôm

dabuŋŋa, oc eso biŋsu.” ⁷ Tec sêsôm biŋ kêpi tagen ma sêjam ôli ŋac-gêjac-kuwaga nê kôm gebe sênsuŋ lau jaba sênêc. ⁸ Kêtu tonanŋa sêsam kôm tau gebe “Kômdec” e mênghêdêŋ galoc.

⁹ Tec biŋ, taŋ propete Jeremia kêsôm nan, kêtû anô gebe “Êsêac sêkôc silber 30, taŋ kêtû ênê ŋaôli lau Israel sêlôc kêpi nan, ¹⁰ ma sêkêŋ gêdêŋ ŋac-gêjackuwaga nê kôm kêtôm Apômtau kêsakinŋ aê.”

Pilata kêtû lêsu Jesu

(Mar 15:2-5; Luk 23:3-5; Joaŋ 18:33-38)

¹¹ Êsêac sêkôc Jesu kêkô gôliŋwaga lanônêm, ma gôliŋwaga kêtû kênac enŋ gebe “Judanêŋ kinŋ aôm me masi.” Tec Jesu gêiôc gebe “Kôsômŋac.” ¹² Go lau dabuŋsêga to laumata sêgôliŋ biŋ kêpi enŋ, tec gêjô êsêac awenŋ atom. ¹³ Ma Pilata kêsôm gêdêŋ enŋ gebe “Gônô biŋ, tê sêgôliŋ kêpi aôm nê atom me.” ¹⁴ Ma Jesu gêjô ênê biŋ tenŋ atomanô, tec gôliŋwaga tau gê taê ŋanô.

Sêsôm kêtû tôŋ gebe Jesu êmac êndu

(Mar 15:6-15; Luk 23:13-25; Joaŋ 18:39–19:16)

¹⁵ Kêtôm omsêgagenŋ gôliŋwaga kêsa nê lêŋ tenŋ amboac tonec. Enŋ kégaboac ŋac kapoacwalôŋa tenŋ su gêdêŋ lau kêtôm êsêac tauŋ sêsam. ¹⁶ Ma gêdêŋ tonanŋ êsêacnêŋ ŋac kapoacwalôŋa towae secŋa tenŋ gêŋgônŋ, ŋaê Baraba. ¹⁷ Sêkac tauŋ sa su, go Pilata kêtû kênac êsêac gebe “Amac abe janŋamboac asa êndêŋ amac, Baraba me Jesu, taŋ sêsam enŋ gebe Kilisi nan.” ¹⁸ Pilata kêjalagac gebe sêkêŋ Jesu kêtû têtac secŋa gêdêŋ enŋ gêja.

¹⁹ Pilata jagêŋgônŋ lêpônŋ sêmêtoc biŋŋa, ma nê awê kêsakinŋ biŋ gêdêŋ enŋ gêja gebe “Ôlic gebe ôwê

ɲac gêdêɲ tonanɲ nê biɲ ɲakainɲ atom, gebe aê gaêc mê kêpi enɲ ma ênê biɲ kékêɲ wapac aê ɲanô.”

²⁰ Ma lau dabuɲsêga to laumata sêsôm biɲ kêsêp lau têntac gebe tetenɲ êtu Barabaɲa ma sensenɲ Jesu suɲa. ²¹ Ma gôliɲwaga kêsôm gêdêɲ êsêac gebe “Amac abe jaɲgamboac ɲac luagêc tonec nêɲ asa su êndêɲ amac.” Ma êsêac sêsam “Baraba”. ²² Pilata kêsôm gêdêɲ êsêac gebe “Ma Jesu, taɲ sêsam enɲ gebe Kilisi naɲ, oc jaɲgôm enɲ amboac ondoc.” Ma êsêac samob sêsôm gebe “Enɲ êpi kakesotau êna.” ²³ Ma enɲ kêsôm gebe “Enɲ gêgôm sec amboac ondoc.” Mago êsêac sêmôêc sêôc aucgenɲ gebe “Enɲ êpi kakesotau êna.” ²⁴ Pilata gêlic gebe oc êɲgôm êtôm atom ma lau sêli taunɲ sa ênam sêga, tec kékôc bu jakêkwasiɲ lêma lau sêlic ma kêsôm gebe “Aê jawê ɲac tonec nê dec ɲakainɲ atom, amac taôm alic.” ²⁵ Ma lau samob sêjô ênê biɲ gebe “Ênê dec êpi aêac taunɲ to ma ɲapalê.” ²⁶ Go Pilata kêgaboac Baraba su gêdêɲ êsêac, ma si Jesu ma kékêɲ enɲ gêja gebe sênac enɲ êpi kakesotau.

Lau siɲ sêsu Jesu susu

(Mar 15:16-20; Joaɲ 19:2-3)

²⁷ Ma gôliɲwaganê lau siɲ sêkôc Jesu sêja gôliɲwaganê andu ma sêkac siɲwaga samucgenɲ sa gebe sêlic enɲ. ²⁸ Êsêac sêkwalec ênê ɲakwê su ma sêu siɲwaganêɲ ɲakwê asôsamuc baliɲ jagêsaɲ enɲ, ²⁹ go sêmôê okêm kêtú sunsuɲ jasêkêɲ enɲ kékuc to sêkêɲ ôpic enɲ kêkam gêc lêma anôɲa ma sêpônɲ aenɲduc gêdêɲ enɲ to sêsu enɲ susu gebe “Judanêɲ kiɲ, ômoa ɲajamônɲ.” ³⁰ Sêkasôp kêpi enɲ to si enɲ ɲa ôpic tau kêsêp môkêapac. ³¹ Sêsu enɲ susu su acgom, go sêkwalec ɲakwê baliɲ naɲ su ma sêu enɲ tau nê

ɲakwê gêsən en, go sêwê en sêja sebe sênac en êpi kakesotau.

Sêjac Jesu kêpi ka

(Mar 15:21-32; Luk 23:26-43; Joaɲ 19:17-27)

³² Sêsêlêɲ sêmoa e jadêdac ɲac ten, ɲaê Simon aɲga Kurene, ma sêkac en gebe êôc Jesunê kakesotau su. ³³ Jasêô lasê gamêɲ ten, ɲaê Golgata, ɲam gebe “Gamêɲ môkêlacɲa” ³⁴ ma sêkêɲ wain to ɲaikisi gêdêɲ en gebe ênôm. En kêsaê ma gebe ênôm atom. ³⁵ Sêjac en kêpi kakesotau su acgom, go sêpuc kapoac ênê ɲakwê ma sêjac sam ³⁶ ma sejob en Sêɲgôn tônê. ³⁷ Ma teto ênê biɲ ma sêjac tamiɲ ka gêc en môkêapac ɲaôɲa gebe “Judanêɲ kiɲ Jesu tau tonec.” ³⁸ Gêdêɲ tonan sêjac kêjaɲgowaga luagêc sêpi kakesotau sêwiɲ en, ten geɲkaleɲ anôɲa ma ten geɲkaleɲ gasêɲa.

³⁹ Ma lau, taɲ sêwê sêja sêmêɲ sêmoa nan, têdaiɲ gêsun ma sêsôm biɲ alôb-alôb kêpi en ⁴⁰ gebe “Aôm tau, taɲ gobe onsen lôm dabun su ma ôkwê sa êndêɲ bêc têlêac nan, embe Anôtônê Latu aôm, go ônam taôm sa ôsêp aɲga kakesotau ômôêɲmaɲ.” ⁴¹ Lau dabun sêga to biɲsutau ma laumata sêsu en susu amboac tonan gebe ⁴² “Lau ɲagêdô tec gêjam êsêac sa, mago gêjam tau sa jakêtôm atom. Israelnêɲ kiɲ en, tec galoc êsêp aɲga kakesotau êmêɲmaɲ, go aêac takêɲ êwiɲ en. ⁴³ En taê kêka Anôtô ma kêsôm gebe Anôtônê Latu en. Tec galoc embe Anôtô taê ênam en, nan ênam en kêsi.” ⁴⁴ Ma kêjaɲgowaga, taɲ sêjac êsêagêc sêpi kakesotau sêwiɲ en nan, sêbu en amboac tonan.

Jesu gêmac endu

(Mar 15:33-41; Luk 23:44-49; Joaɲ 19:28-30)

⁴⁵ Gêdêñ tañ oc kêkô ñaluñ nañ, gêsunjbôm gêjam gamêñ samob auc e gêdêñ oc mata. ⁴⁶ Ma gadêñ oc mata tonañ Jesu gêmôêc awa kapôêñ gebe “Êli, Êli, lêma sabatani,” ñam gebe “Aêñoc Anôtô, aêñoc Anôtô, amboac ondoc gôwi aê siñ.” ⁴⁷ Ma lau ñagêdô, tañ sêkô ñagala nañ sêñô, tec sêsôm gebe “Ñac tau gêmôêc Elia.” ⁴⁸ Ma êsêacnêñ ñac teñ kêlêti seben jakêsac mêckelep tôn kêsêp bu ñamakic ma gêjac kêsô ôpic jagêsun gêdêñ eñ gênôm. ⁴⁹ Ma ñagêdô sêsôm sebe “Akôgeñ ma talic acgom, Elia oc êmêñ ênam eñ kêsî me masî.” ⁵⁰ Go Jesu gêmôêc awa kapôêñ kêtiam ma gêwi katu siñ.

⁵¹ Ma obo baliñ, tañ geñkaleñ lôm dabuñ nañ, kêkac tau gêngic gêja luagêc aña ñaô e jakêsu ñalabu, ma ôjô gêjam e poc gêôc kêkôc, ⁵² ma sêô gêña ma lau dabuñ, tañ sêc bêc sêc nañ, nêñ taêsam dêdi sa toôliñgeñ ⁵³ sêsa aña sêô sêmêñ. Ma gêdêñ tañ eñ gêdi sa nañ, sêsa malac dabuñ sêja ma têtôc tauñ dêdêñ lau taêsam sêlic.

⁵⁴ Ma kapitai to nê lau, tañ sejop Jesu sêmoa nañ, sêlic ôjô gêjam to gêñ samob tonañ tec têtakê ñanô ma sêsôm sebe “Ñac tonec Anôtônê Latu eñ biññanôgoc.” ⁵⁵ Ma lauo taêsam, tañ têdaguc Jesu aña Galilaia sêmêñ sêjam sakiñ eñ nañ, sêkô ec jaêcgeñ ma sêlic. ⁵⁶ Ma lauo tau nêñ ñagêdô tonec Maria aña Magdala ma Jakobo agêc Josep tenenji Maria ma Sebedai latuagêc tenenji.

Sêsun Jesu

(Mar 15:42-47; Luk 23:50-56; Joaņ 19:38-42)

⁵⁷ Ñakêtula ma ñac tolêlôm teñ aña Arimatia, ñaê Josep, gêmêñ. Eñ kêtî Jesunê ñacsenjom am-

boac tonañ. ⁵⁸ Enj gêdêñ Pilata gêja ma keten Jesunê ñawêlêlan, tec Pilata kêjatu gebe sêkêñ êndêñ enj. ⁵⁹ Josep kêkôc ñawêlêlan jakêkwa auc ña obo kwalam-kwalam ñajam tenj ⁶⁰ ma ketoc enj gêc né sêô wakuc, tanj kêsap kêsêp poc nanj, ma kêsabi poc kapôênj jagêñgônj sêawa auc, ma gêc gêja. ⁶¹ Ma Maria anja Magdala agêc Maria tenj sêmoa tônê sêñgônj sêkanônj sêô tau.

Sinwaga sejop sêô

⁶² Bêc sêmasañ taunja gêjana su, ma ñabêc tenj, go lau dêbuñsêga to Parisai sêwiñ taunj dêdêñ Pilata sêja ⁶³ ma sêsôm gebe “Apômtau, aêac taênj gêjam binj, tanj dansantêna tônê kêsôm gêdêñ tanj gêmoa mata jaligen nanj, gebe ‘Bêc têlêac ênaña acgom, go jandi sa êtiam.’ ⁶⁴ Tec abe akêñ lau nasejop ênê sêô e bêc têlêac ênaña acgom gebe moae ênê ñacsêñomi nasênam genjen enj ma sêsôm êndêñ lau gebe ‘Enj gêdi sa anja ñacmatênênj.’ Binj dansañ ñamuña tonanj oc êtu kapôênj êlêlêc gêmunja su.” ⁶⁵ Tec Pilata kêsôm gêdêñ êsêac gebe “Akôc sinwagamanj, ana ma amansañ sêô ñajana êsa e alic naêtôm.” ⁶⁶ Êsêac sêja sêpac katêkwi gêwê kêsêp poc ñasawa e sêmasañ sêô ñajana kêsa ma sêkêñ sinwaga sejop.

28

Jesu gêdi sa

(Mar 16:1-10; Luk 24:1-12; Joañ 20:1-10)

¹ Gêdêñ woke ñabêc ñamata ñabêbêc kanucgenj, go Maria anja Magdala agêc Maria tenj sêja sebe sênac e sêô kêsi. ² Ma Apômtaunê anjela tenj kêsêp anja undambê gêmênj, tec ôjô gêjam kapôênj ma anjela tau kêsabi poc su ma gêñgônj ñaô. ³ Ñac tau

ôli amboac ôsic ma nê ñakwê sêp samuc amboac oc ñaboatilo. ⁴ Gejobwaganêñ ñalêlôm ñatutuc e têtênêp ma matenñ kêlô sêsêp jasêc.

⁵ Ma anjela awa gêjac lauo gebe “Atêc taôm atom. Aê galic amac asôm Jesu, tañ sêjac enñ kêpi kakeso-tau nañ. ⁶ Enñ gêc tonec atom, enñ gêdi sa su kêtôm tañ enñ kêsôm nañ. Amêñ, mênêlic mala, tañ enñ gêc nañ. ⁷ Go sebenñ naasôm ñawae êndênñ ênê ñacseñomi gebe ‘Enñ gêdi sa anña ñacmatênênñ su ma alicgac, enñ oc êmunñ amac êna Galilaia, oc alic enñ anña ônê.’ Binñ tau tañ kasôm gêdênñ amac.” ⁸ Awêlagêc tonañ sêsa anña sêo sebenñ sêja totetec taunñ ma totêntac ñajam samucgenñ. Agêc sêlêti sebe nasêsôm ñawae êndênñ ênê ñacseñomi.

⁹ Tec Jesu gêdac êsêagêc ma kêsôm gebe “Têmtac ñajam êsa.” Ma agêc têtû gasuc sêja e sêkam enñ akainñ tôñ ma sêpônñ aenñduc gêdênñ enñ. ¹⁰ Go Jesu kêsôm gêdênñ êsêagêc gebe “Atêc taôm atom. Ana asôm ñawae êndênñ ñoc lasici gebe sêna Galilaia acgom, go sêlic aê anña tônê.”

Sinwaga sêsôm Jesu gêdi sa ñawae

¹¹ Agêc sêsêlênñ sêmoa ma sinwaga, tañ sejop sêo nañ, nêñ ñagêdô sêja malac ma sêsôm binñ samob, tañ gêgôm êsêac nañ, ñawae gêdênñ lau dabunñsêga. ¹² Ma êsêac sêkac sa sêwiñ laumata ma sêmasañ e sêkênñ awa taêsam gêdênñ sinwaga ¹³ ma sêsôm gebe “Asôm gebe Aêac aêc bêc, ma gêdênñ gêbêc ênê ñacseñomi sêmênñ sêjam genñgenñ ênê ñawêlêlanñ. ¹⁴ Ma binñ tau embe ñapuc êsa êndênñ gôlinwaga, aêac oc anac enñ têtac tôñ ma akac amac su anña gênwapac.” ¹⁵ Tec sinwaga sêkôc nêñ awa sa ma

sêgôm kêtôm sêjac biñsu êsêac. Ma biñ tau kêtû tapa anja Judanêñ ma gêc mênghêdêñ galoc.

Jesu geoc tau lasê gêdêñ nê ñacsenjomi

(Mar 16:14-18; Luk 24:36-49; Joaņ 20:19-23;

Apos 1:6-8)

¹⁶ Êsêac ñacsenjomi 11 sêja Galilaia jasêpi lôc, tañ Jesu gêjac noc êsêac nañ. ¹⁷ Ac sêlic eñ e sêpôn aenduc ma êsêacnêñ ñagêdô têtac lulu. ¹⁸ Tec Jesu kêsa jakêsôm gêdêñ êsêac gebe “Undambê to nom ñatau aê. ¹⁹ Amboac tonañ ana e akalem lau samob sa têtû ñoc ñapalê, go ansañgu êsêac anam Tamoc agêc Latu ma Ñalau Dabuñ nê lañô, ²⁰ ma andôn êsêac gebe sêmansañ biñ samob, tañ kasakiñ amac nañ. Alicgac me, aê jawiñ amac êtôm bêc samob e nom ñatêm êmbacnê.”

BIBOLO DABUN
The Holy Bible in the Yabem language of Papua New Guinea
Buk Baibel long tokples Yabem long Niugini

Copyright © 1980 Bible Society of Papua New Guinea

Language: Jabem (Yabem)

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures. Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2015-01-03

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 9 Oct 2020

447e01c5-a375-5452-ae54-b3f890293eeb